ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 8. JULIJA 1976 ŠTEVILKA: 27. LETO: XXV

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Jože Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

AKTIVNOST SINDIKATA INDUSTRIJE IN RUDARSTVA PRI URESNIČEVANJU POLITIKE EKONOMSKEGA IN SOCIALNEGA RAZVOJA

Zvezni odbor sindikata delavcev v industriji in rudarstvu, je konec maja obravnaval rezultate, slabosti in težnje pri uresničevanju skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja v prvih štirih mesecih letošnjega leta in sprejel smer nadalnje aktivnosti organizacij in organov tega sindikata.

Med drugim so ugotovili, da poslovanje organizacij združenega dela v industriji in rudarstvu karakterizira neizenačenost rezultatov. Pozitivno so ocenili težnje pri uresničevanju načrta izvoza (v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta, je bil povečan za 12 %), povečanje izvoza na konvertibilno področje (13 %) in ugodnejše regionalno usmerjanje. Pozitivne težnje so tudi pri uvozu (zmanjšan je za 16 %) in večjem pokrivanju uvoza z izvozom (v industriji in rudarstvu je uresničeno s 63, nasproti 52 % doseženo v preteklem letu), kar je vplivalo na pozitivno plačilno bilanco države.

V primerjavi z istim štirimesečnim obdobjem lanskega leta, je vrednost izvoza v razvite dežele Zahodne Evrope večja za 25 %, uvoz iz teh dežel pa za 23 %, s čimer je pokritje uvoza z izvozom povečan od 32 na 58 %. S tem je zmanjšan deficit plačilne bilance za 45 %. Znatno povečanje izvoza je ustvarjeno v lesni industriji, ladjedelništvu, gozdarstvu in kovinski industriji.

Cene industrijskih proizvodov so rasle bolj umirjeno (za 1,3 %) v primerjavi z decembrom preteklega leta, toda gledano po namenu, so cene pri sredstvih za delo porasle za 2,3 %, reprodukcijski material za 1,8 % in blago za široko potrošnjo za 0,4 %. Nekoliko večji porast cen je

(Nadaljevanje na 4. strani)

SEJE VSEH TREH ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE JESENICE

Predsedniki Boris Bergant, Franc Žerjav in Teodor Kreuzer sklicujejo v sredo, 14. julija, ločene seje zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora skupščine občine Jesenice. Vsi trije zbori bodo obravnavali naslednja vprašanja:

PREDLOG DOGOVORA O OSNOVAH SREDNJEROČNEGA RAZVOJA OBČINE JESENICE ZA OBDOBJE 1976–1980: Dogovor, ki je bil dalj časa v javni razpravi, sklenejo po sprejemu in pooblastilu zborov delovnih ljudi delavski sveti temeljnih organizacij združenega dela na območju občine Jesenice, po pooblastilu svojih skupščin izvršni odbori samoupravnih interesnih skupnosti, po pooblastilu skupščin delegatov krajevnih skupnosti sveti krajevnih skupnosti in po pooblastilu vseh treh zborov občinske skupščine Jesenice izvršni svet občinske skupščine. Posamezni udeleženci, ki podpisujejo ta dogovor,

(Nadaljevanje na 10. strani)

V OBČINI VPISALI ŽE 86 % PREDVIDENEGA POSOJILA ZA CESTE

Po podatkih občinskega štaba za izvedbo posojila za ceste, je v jeseniški občini do 5. julija vpisalo 9.073 občanov posojilo za ceste v skupnem znesku 16,303.152 din, kar pomeni 85,47 % predvidene vsote, ki je predvidena v višini devetnajst milijonov dinarjev.

Na območju jeseniške občine so v obdobju 1976 do 1980 predvidene nekatere izredno pomembne novogradnje, modernizacije in rekonstrukcije magistralnih in regionalnih cest, ki se bodo sofinancirale iz zbranega posojila. Med novogradnjami nedvomno na prvo mesto sodi predor Karavanke, zgrajen pa bo tudi most Pišnica – Erika na cesti na Vršič. Predvidena je modernizacija makadamskih vozišč Kr. gora – Vršič in Javornik – Gorje ter ojačitev in modernizacija vozišč Žirovnica – Begunje, Mojstrana – Vrata in Kr. gora – Mojstrana. Razen tega je načrtovana razširitev vozišč z delno rekonstrukcijo poteka ceste in nivelete Mojstrana – Jesenice, Podkoren – Rateče in Rateče – meja.

Z denarjem, ki bo zbran nad predvideno višino v občini, bo možno predvideni program novogradenj, rekonstrukcij in modernizacij cest razširiti še na druge odseke na področju občine. V občini pa imamo še veliko takih cest in zato najbrž ni dvoma, da se delovni ljudje in občani pri vpisovanju posojila tega ne bi zavedali.

Kako poteka vpisovanje v Železarni po posameznih vpisnih mestih, preberite na drugi strani glasila.

JADRANSKA ŽELEZARNA NOVI ČLAN ZJŽ

Jadransko železarno sestavljajo tri proizvodne temeljne organizacije in sicer jeklarno, valjarno in hladno predelavo ter temeljno organizacijo vzdrževanja in delovno skupnost Skupne službe. Skupaj ta organizacija združenega dela zaposluje 450 delavcev. Osnovni proizvodni agregati so: ena 25 tonska obločna električna peč s transformatorjem jakosti sedem MWA in eno dvožilno napravo za gredice. V valjarni imajo eno potisno peč za gredice, predprogo z dvema trio valjčnima ogrodjema, vmesno progo s petimi ogrodji v liniji in dvema ogrodjema v tanderni in zaključno progo kot mono-blok z vertikalno-horizontalnimi valji. Imajo tudi dva navijalca tipa »Garet« in ohlajevalnico za palice. Program valjarne predstavlja okroglo valjano jeklo v dimenzijah od šest do 24 milimetrov. V hladni predelavi pa imajo dve linije za svetlo vlečeno žico, pet avtomatskih strojev za »bi – armature« in en stroj za rešetkaste nosilce.

Železarna v Splitu je bila zgrajena z namenom, da se gradbeništvu zagotovi zanesljiv vir oskrbovanja s kakovostnim jeklom za armiranje. Velik razvoj turizma kot gospodarske dejavnosti, kar je nastopilo po letu 1960, je pogojeval intenzivno graditev turističnih in drugih objektov v priobalnem področju države. Sodobne arhitektonske rešitve in moderen način izgradnje sta narekovala tudi potrebo po iskanju in prilagajanju novih metod in novih materialov v gradbeništvu.

Tudi Split se je kot center Dalmacije močneje razvijal in se je poleg močne gradbene operative zbiral tu in deloval tudi znanstveni kader. V okviru gradbenega šolskega centra je bil leta 1966 odprt oddelek za napredek gradbeništva. Posebno skrb so na oddelku namenili razvoju armirano – betonskih konstrukcij.

V prizadevanjih da bi pocenili gradnjo, so iskali kvalitetne vrste jekla za armiranje. Ker na domačem tržišču ni bilo dovolj takega jekla, so se prizadevali na postopku hladne deformacije izboljšati značilnosti valjanega jekla. Izbran je bil postopek proizvodnje imenovan »bi – armatura«. Te armature se izdelujejo iz hladno vlečenega jekla s postopkom zavaritve na avtomatskih strojih. Izdelan je bil investicijski elaborat za eno od takih naprav in v ta namen odkupljena licenca od lastni-

(Nadaljevanje na 7. strani)

Z GRADBIŠČA HLADNE VALJARNE

V mesecu juniju so dela na gradbišču potekala na glavnih napravah po predvidevanjih.

Zaključeni so bili vsi temelji naprav razen vstopni in lužilni del linije za luženje nerjavnih trakov. Od ostalih gradbenih del je bila zaključena izgradnja prostora za odpremo in za gasilce. Izvajala so se tudi dela na vodikarni in na prostorih za RTA, vendar slabše od predvidevanj. Pričeli so tudi z deli na prostorih preizkuševalnice materialov. V teku je bila priprava terena za izdelavo tlakov v halah. Tako je od skupno 30.000 kvadr. metrov tlakov pripravljeno za polaganje približno 5.000 kvadratnih metrov. Omeniti je treba tudi izdelavo vzhodnega platoja in cest, ki bi morali biti gotovi po pogodbi do 15. julija, vendar izvajalec Kovinar Jesenice kasni z deli za več kot mesec dni.

Strojna montaža naprav je preko 90 odstotkov ali v celoti zaključena na vseh proizvodnih napravah, razen na obeh lužilnih linijah in dvojnih škarjah. Z montažo še nismo pričeli edino na vodikarni.

Zaključene so tudi obzidave vseh peči, razen na zvonastih pečeh, kjer so dela v zaključni fazi. Prav tako so obzidane tudi lužilne banje na eni liniji.

Strojne instalacije potekajo z nekaj manjšim tempom, kot bi lahko glede na odprtost del. Z večjim številom delavcev bi bilo lahko izvršenih več del. Največ težav je na razogličevalni liniji in na lužilni liniji za nerjavne trakove, kjer instalacije s precejšnjim zaostankom sledijo montaži naprav.

Elektro instalacije glede na odprtost del dobro napredujejo. Tako so na polovici naprav instalacije gotove od 90 do 100 odstotkov. Na najbolj kritični napravi, lužilni liniji za mehke trakove, so dela gotova 70-odstotno.

V sedanjem trenutku je najpomembnejša aktivnost testiranje naprav, ki poteka dobro. Razen dveh, že v prejšnjih mesecih testiranih naprav, je uspešno potekal test s trakom na pripravljalni liniji in je praktično zaključen. V juniju je bil zaključen tudi hladni test na Sendzimir ogrodju in je v prejšnjem tednu skozi ogrodje stekel prvi trak. Pri tem so nastale nekatere težave, ki pa po oceni niso bistvene za nadaljnji potek testiranja s trakom. Zaključen je bil tudi test brusilnega stroja za Sendzimir valje in stroj že normalno deluje.

Na dresirnem ogrodju je zaključen hladni test in bo v drugi polovici tega meseca ekipa Sendzimir ogrodja pričela na njem test s trakom.

V teh dneh se je pričelo hladno testiranje tudi na izstopnem delu lužilne linije za mehke trakove.

Od vseh potrebnih naprav za proizvodnjo mehkih hladno valjarnih trakov, edino še niso pričeli s testiranjem na zvonastih pečeh, krožnih škarjah in na brusilnem stroju za valje dresirnega ogrodja. S pričetkom teh del računamo proti koncu tega meseca in z nekaj več napori ter brez nepredvidenih težav bi do začetka septembra morale biti tudi te naprave usposobljene za prvo testno proizvodnjo.

IZ ŽIC 117 STROKOVNJAKOV

Ob zaključku šolskega leta 1975/76 se tudi na strokovnih šola Železarskega izobraževalnega centra zapirajo vrata. Učenci in učitelj bodo naslednji teden že odšli na dopust. Vsi so že nestrpno pričakc vali rezultate skupnega dela. Od 560 učencev šole za metaluršk delavce, poklicne in tehnične srednje šole jih je 385 ali 68,75 odstotk zaključilo letnik.

Najboljši uspeh je bil na rednih oddelkih tehnične srednje šole (74,65 odstotka), najslabši pa so bili učenci poklicne šole, saj jih je izdelalo od 213 samo 128 ali 60,09 odstotka.

Ker so zaključni letniki zaradi zaključnih izpitov opravljali popravne izpite že v mesecu juniju, se je rezultat precej izboljšal, saj je izdelalo 411 učencev ali 73,39 odstotka.

Zadnje dni prejšnjega meseca je k zaključnim izpitom pristopilo 137 kandidatov. Na izpitih je bilo 20 kandidatov neuspešnih (14,60 odstotka), eden mora ponovno polagati celoten izpit iz enega predmeta.

Tako ob koncu šolskega leta zapušča strokovne šole našega centra 117 strokovnjakov, in sicer 24 strojnih tehnikov, 23 metalurških tehnikov 33 kovinarjev, 10 obratnih elektr karjev ter 27 poklicnih delavce ozkega profila.

Letos so prvič opravljali zaključn izpit na šoli za metalurške delavc kandidati, ki so se šolali ob delu. Te je bilo 11.

Na svečani podelitvi diplom v pe tek, 2. julija, je zbranim diplomam tom v imenu direktorja železarn Jesenice spregovoril nekaj spodbuc nih besed direktor TOZD VET M roslav Noč. Njegove besede so bil dobrodošlica vsem, ki se bodo p končanem šolanju zaposlili v žele zarni Jesenice in tako vračali družb tisto, kar je vložila vanje med njih vim šolanjem.

Testiranje Sendzimir valjčnega ogrodja s pločevino, 2. julija.

V ŽELEZARNI JE DO 3. JULIJA VPISALO POSOJILO ZA CESTE 70 % DELAVCEV

Vpisno mesto	1. 7. – vklj. 3. 7. 76. štev. vpis.	znesek	Kumulativa stalež 31. 5. 1976	štev. vpis.	% na stalež	50 % april. OD	znesek	% na april. OD
TOZD HL. PREDELAVA								
Hladna valjarna	–	–	251	151	60.2	485.378	239.800	49.4
Žičarna	–	–	282	188	66.7	555.047	345.300	62.2
Profilarna	–	–	85	41	48.2	169.025	72.000	42.6
Vratni podboji	–	–	37	28	75.7	79.134	42.800	54.1
Jeklovlek	8	16.000	167	92	55.1	322.284	149.800	46.5
Elektrodni	–	–	221	102	46.2	392.368	181.500	46.3
Žebljarna	–	–	90	69	76.7	153.265	104.800	68.4
skupaj:	8	16.000	1.133	671	59.2	2,156.501	1,136.000	52.7
TOZD VALJARNE								
Adjustaža štekel Bela	13	15.200	102	47	46.1	147.526	61.800	41.9
Bluming štekel	1	1.000	82	62	75.6	170.959	101.600	59.4
Valjarna žice	–	2.700	144	118	81.9	318.026	188.600	59.3
Valjarna profilov	–	500	179	136	76.0	387.830	244.800	62.9
Valj. debele ploč.	6	9.900	186	101	54.3	418.971	158.300	37.8
Adjust. štekel. Jvk.	–	–	88	60	68.2	200.910	92.600	46.1
Adjust. bluming	1	1.600	146	123	84.2	305.696	203.600	66.6
skupaj:	22	30.900	927	647	69.8	1,949.918	1,051.300	53.9
TOZD V E T								
Strojne delavnice	3	4.500	283	243	85.9	629.473	431.500	68.5
Strojno vzdrževanje	3	3.600	480	322	67.1	1,162.998	564.200	48.5
Elektro vzdrževanje	4	5.600	254	212	83.5	599.337	369.700	61.7
RTA	–	–	79	63	79.7	180.390	114.300	63.4
Gradbeno vzdrževanje	–	–	112	103	92.0	242.630	129.300	53.3
Strugarna valjev	–	–	47	38	80.9	99.946	65.300	65.3
ETE	3	3.200	107	53	49.5	265.628	102.200	38.5
PIV energija	5	6.700	108	55	50.9	244.325	98.700	40.4
Trasport:	8	8.000	368	220	59.8	756.972	307.700	40.6
od tega: ŽT	7	7.500	181	91	50.3	377.709	132.200	35.0
CT	1	500	92	55	59.8	198.219	81.000	40.9
VTS	–	–	95	74	77,9	181.044	94.500	52.2
Skupne službe VET	–	–	39	39	100.0	118.262	98.700	83.5
skupaj	26	31.600	1.877	1.348	71.8	4.299.961	2,281.600	53.1
TOZD TALILNICE								
Plavž	14	29.200	253	127	50.2	497.538	257.900	51.8
Martinarna	15	17.600	435	256	68.9	945.167	409.900	43.4
Elektro jeklarna	7	9.500	181	116	64.1	394.394	206.700	52.4
Livarna	5	4.500	92	62	67.4	194.816	107.200	55.0
Šamotarna	3	5.000	95	66	69.5	172.041	111.200	64.6
skupaj	44	65.800	1.056	627	59.4	2,203.956	1,092.900	49.6
DEL. SKUP. SKUP. SLUŽB								
Sekretariat	1	4.200	158	141	89.2	335.619	154.200	45.9
SEO	3	5.700	114	106	93.0	291.885	243.300	83.4
FRS	2	2.500	107	105	98.1	253.052	215.700	85.2
Kadrovski sektor	–	–	150	159	106.0	374.404	330.700	88.3
Nabava	–	–	78	78	100.0	175.449	143.200	81.6
Prodaja	–	–	56	53	94.6	135.817	133.700	98.4
Novogradnje (+ direkcija)	4	4.600	161	114	70.8	416.104	253.000	60.8
OTK	3	4.600	193	144	74.6	373.341	289.000	77.4
RO TKR	–	–	62	56	90.3	182.421	136.400	74.8
Družbena prehrana	3	2.500	197	154	78.2	335.197	208.800	62.3
skupaj	16	24.100	1.276	1.110	87.0	2,873.289	2,108.000	73.4
ŽELEZARNA SKUPAJ:	116	168.400	6.269	4.403	70.2	13,483.625	7,669.800	56.9
Obveza (brez upokoj. in jubil. nagrad)						13,289.000	7,669.800	67.7

GRAFIČNI PREGLED ŠTEVILA DELAVCEV, KI SO VPISALI POSOJILO ZA CESTE V ODNOSU NA STALEŽ

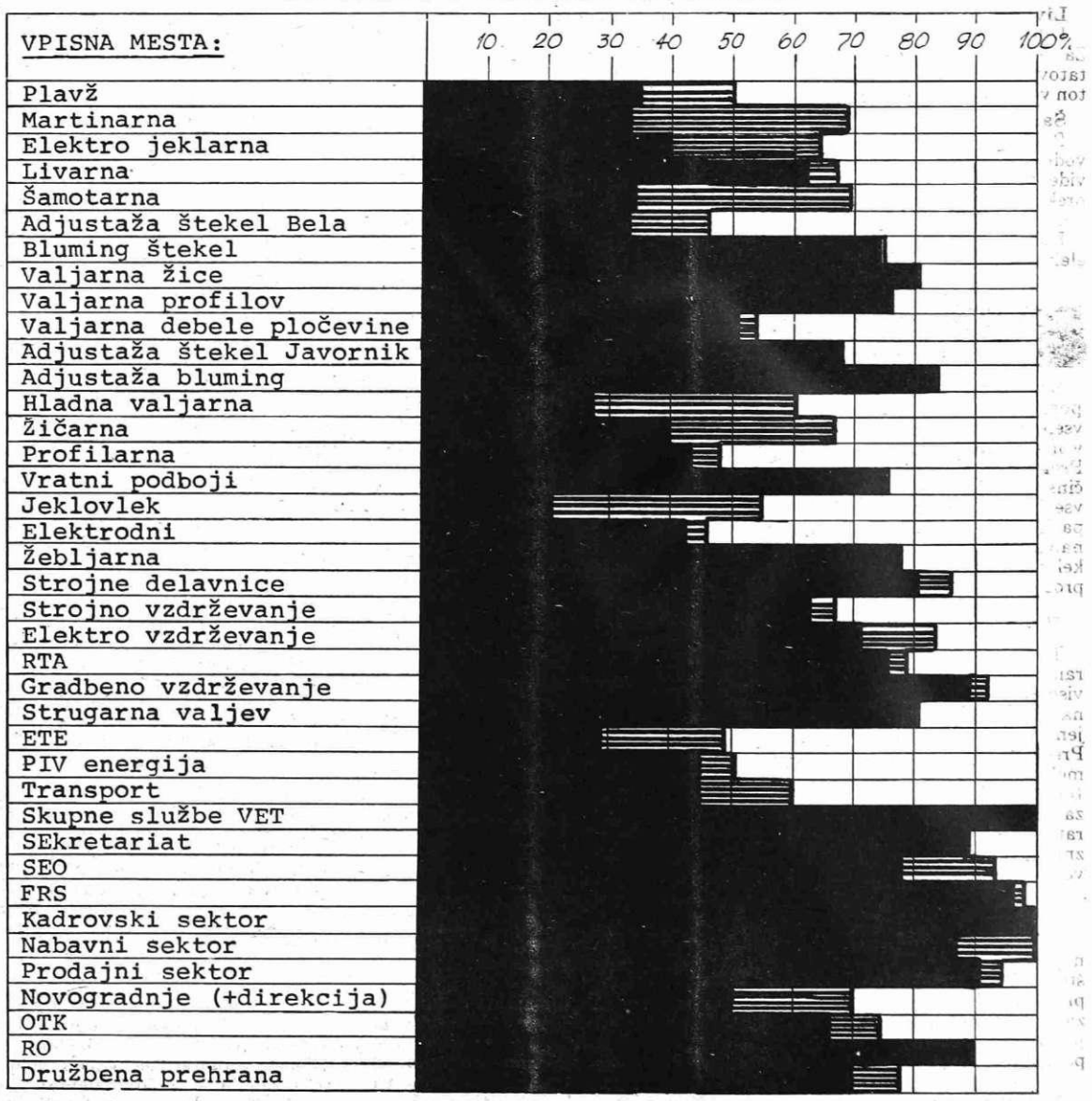

Že pred leti so po nekih statističnih podatkih ugotavljali, da v Jugoslaviji porabimo okrog 80 milijonov delovnih ur za razne sestanke, kar pa se je nedvomno v zadnjih letih z nadaljnjim razvojem samoupravljanja in uvajanja delegatskega sistema znatno povečalo. Če bi to poskušali spremeniti v denar in pri tem upoštevali še dejstvo, da je to število delovnih ur zaradi kolektivnega upravljanja in vodenja v našem gospodarskem in družbenem življenju še mnogo, mnogo večje, potem to zahteva nujno vsestransko analizo vseh dejavnikov, ki odločajo o upravičenosti ali neupravičenosti sestankov. To še toliko bolj, ker nas uresničevanje politike ekonomskega in socialnega razvoja obvezuje za stalna prizadevanja za povečevanje produktivnosti dela, za stalen boj za stabilizacijo našega gospodarstva, v sestankih pa so še velike rezerve.

Vsakodnevna praksa nam tudi v jeseniški občini kaže izreden razmah sestankov v delovnem času in izredno povečanje porabljenega časa za sestanke zaradi neučinkovitega in neracionalnega vodenja sestankov. Nedvomno pa se k temu pridružujejo tudi neustrezne, ali bolje rečeno ne dovolj na dostopen način oblikovane informacije, odločanje na kratke roke, neprecizna opredeljenost kdo o čem odloča in podobno. Enaki pojavi so tudi v naši železarni, čeprav ima človek občutek, da gre velikokrat le za goli formalizem, kot na primer pri zadnjem sprejemanju planskih dokumentov SRS in občine Jesenice, ko je bilo treba v štirih dneh sprejeti nadvse pomembne dokumente. Veliko zavrženega delovnega časa brez pravega učinka, še posebno če upoštevamo, da ni bilo mogoče sestankov dobro pripraviti in obrazložiti izredno obsežno in odgovorno gradivo. Razen tega je znana resnica, da preobilnost informacij lahko pomeni tudi neinformiranost, pa tudi pojav nezainteresiranosti.

Teh nekaj primerov prav gotovo kaže na to, da bi morali vprašanju učinkovitosti in racionalizacije sestankov nameniti kar najbolj odgovorno pozornost, ker gre pri tem za številne prihranjene delovne ure in konec koncev tudi za mnoge prihranjene ure človekovega prostega časa oziroma časa počitka.

Nas seveda prvenstveno zanimajo samoupravno-akcijski sestanki, na katerih se sprejemajo določeni sklepi in odločitve, ki so pomembne za člane kolektiva. Le-ti so ne samo naj-

NAŠE REZERVE SO TUDI V UČINKOVITOSTI IN RACIONALIZACIJI SESTANKOV

pomembnejši, temveč tudi najštevilnejši, čeprav se problematika tiče tudi sestankov družbenopolitičnih organizacij in drugih asociacij. Ker v vsakodnevni praksi ne spoštujemo dovolj določenih standardnih principov, se pogosto srečujemo z mnenji delavcev o odvečnih sestankih in o formalizmu, kar bolj škodi kot koristi pri resničnem uresničevanju vladajočega položaja delavcev v združenem delu. Naj nam pri tej trditvi še enkrat pomaga naša praksa. Ko smo v zadnjih dneh ne samo v Železarni, temveč v vsej občini sprejemali kar enajst zelo pomembnih planskih dokumentov za naslednjih pet let, brez predhodne, pravočasne in vsebinsko ter oblikovno dostopne informacije, ali ni bil to goli formalizem? Tudi, če je bila razlaga o dokumentih na samih sestankih samoupravnih delovnih skupin še tako popolna, v kar pa lahko dvomimo, ker so nosilci nalog dobili gradivo šele pred nekaj dnevi, je tako ravnanje goli formalizem, ki bolj škodi kot koristi utrjevanju oblasti delavskega razreda.

Pri vsem tem lahko spoznamo, da trditev, da je vsak sestanek v mnogočem indikator razvitosti samoupravnih odnosov v kolektivu, ni brez osnove. Kajti razvitost samoupravnih odnosov ne moremo ocenjevati po številu in dolžini sestankov, niti ne po boljši ali slabši obveščenosti delavcev, kajti sestanki so le oblika samoupravljanja, obveščenost pa pogoj za kar najbolj kvalitetno odločanje.

Vse to so pojavi v naši praksi, ki nas največkrat oddaljujejo od bistva samoupravljanja — krepitve vladajočega položaja delavcev v združenem delu — in povzročajo izgubo velikega števila delovnih ur. Toda na drugi strani je resnica, da so sestanki del naše politične stvarnosti in ravno zategadelj in zavoljo navedenih nekaterih negativnih pojavov, zahtevajo vso našo pozornost in aktivnost, predvsem v pogledu večje učinkovitosti sestankov, na celostnih pripravah sestankov, predvsem pa v pogledu drugačnega pristopa pri organiziranju sestankov.

Pri vseh teh vprašanjih pa prav gotovo ni dovolj, da bi se lotili reševanja samo organizacijsko — tehnične strani in priprave sestankov — opredeljevanje namena in cilja sestanka, sklicevanje sestanka in predhodna obveščenost o bistvenih vprašanjih o katerih bo govora in se odločalo — čeprav je tudi to izredno pomembno. Prav tako pomembno je namreč vprašanje trajnega usposabljanja delavcev, da bodo lahko samostojno in odgovorno sodelovali in odločali o vprašanjih, ki so na dnevnem redu sestanka.

To vprašanje je danes še toliko bolj v ospredju, ker demokratično in samoupravno odločanje o delu in družbeni reprodukciji zahteva, da to obravnavamo z enako odgovornostjo, kot aktivnosti v neposrednem delovnem procesu. Z drugimi besedami bi lahko rekli, da se do časa potrebnega za samoupravljanje in samoupravno aktivnost, moramo obnašati enako odgovorno, kot do časa v neposrednem delovnem procesu. Znan strokovnjak je v zvezi s tem dejal: Težko bi v praksi našli primer, da bi nekvalificiranemu ali neizobraženemu delavcu zaupali v upravljanje zelo komplicirano elektronsko napravo. Zakaj bi potem nepripravljenemu in neusposobljenemu človeku za samoupravljanje in odločanje omogočili, da se neodgovorno ponaša do tega dela narodnega bogastva?

To z drugimi besedami pomeni, da je potrebno udeležence v procesu samoupravljanja tudi trajno usposabljati in pripravljati za to področje dela. S tem tudi postaja tehnično in tehnološko izobraževanje nerazdružljivo od družbenoekonomskega in družbenopolitičnega izobraževanja delavcev. Če delavcev v tej smeri ne bomo usposabljali, potem bomo puščali odprto pot raznim tehnokratskim in birokratskim vdorom oziroma dovoljevali koncentracijo posameznih nemoči v moč posameznikov.

Če bomo nadaljevali tako, kot smo v mnogih primerih delali do sedaj, potem se to lahko spremeni v nasprotje tega kar želimo. To je, da bomo z velikim številom sestankov in njihovo neusklajenostjo, kljub želji, da bi hitro reševali stvari, prišli v situacijo, da bomo postali neučinkoviti in da bomo zavrli celotno družbenopolitično aktivnost.

IZVRŠITEV PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME V JUNIJU

Obrat	Skupna proizvodnja progr.	izvrš.	%	Gotova proizvodnja progr.	izvrš.	%	Odprema
Plavž	12.200	12.463.6	102,2				
SM jeklarna	23.300	23.840.4	102,3				
El jeklarna	15.000	15.038.9	100,3				
od tega – ASEA	7.000	7.205.5	102,9				
– LM	8.000	7.833.4	97,9				
Livarne	145	145.8	100,6	60	59.6	99,3	59.6
Šamotarna	1.300	1.472.8	113,3	200	187.5	93,8	187.5
TOZD TALILNICE	51.945	52.961.5	101,9	260	247.1	95.0	247.1
Bluming	36.800	36.126.8	98.2	350	372.4	106,4	435.7
Štekel	7.000	6.700.4	95,7	3.200	2.976.1	93,0	2.857.0
Termična obdel.	2.500	1.878.4	75,1	2.500	1.663.1	66,5	1.972.9
SKUPAJ	46.300	44.705.6	96,6	6.050	5.011.6	82,8	5.265.6
Valjarna žice	9.000	9.633.2	107,0	4.500	5.689.9	126,4	5.774.0
Valjarna profilov	2.500	2.664.3	106,6	30	17,1	57,0	66.9
Valjarna deb. ploč.	7.710	7.208.9	93,5	7.620	7.128.3	93,5	6.892.5
TOZD VALJARNE	65.510	64.212.0	98,0	18.200	17.846.9	98,1	17.999.0
Hladna valjarna	2.400	2.460.6	102,5	2.370	2.210.8	93,3	2.244.4
Žičarna	4.450	5.071.0	113,9	2.700	3.461.5	128,2	3.540.4
Profilarna	1.290	1.279.9	99,2	1.260	1.228.9	97,5	1.335.9
Podbojarna	40	34.5	86,3	40	34.5	86,3	46.4
Jeklovlek	1.800	1.850.0	102,8	1.800	1.849.9	102,8	1.812.0
Elektrodni obrat:	1.480	1.602.6	108,3	1.480	1.596.5	107,9	1.756.0
Od tega – elektrode	1.410	1.554.4	110,3	1.410	1.548.9	109,9	1.707.1
– prašek	70	48.2	68,9	70	47.6	68,0	48.9
Žebljarna:	1.000	1.010.7	101,1	1.000	1.010.2	101,0	1.016.0
Od tega – žeblji	1.000	960.3	96,0	1.000	959.8	96,0	984.5
– bod. žica	–	50.4	–	–	50.4	–	31.5
– sekanec	–	–	–	–	–	–	–
TOZD PREDELAVA	12.460	13.309.3	106,8	10.650	11.392.3	107.0	11.751.1
SKUPAJ							
Cestni odboj. + delf							
ŽELEZARNA	129.915	130.482.8	100,4	29.110	29.486.3	101,3	29.997.2

TOZD Talilnice

Proizvodnja v juniju ni bila najboljša, razen v šamotarni, kjer je presežen celo družbeni plan.

Plavž:
Prvih devet dni je znašala dnevna količina 463 ton, kar je izredno dobro. Kasneje se je zaradi zastojev pregorevanje pihalic) močno zmanjšala proizvodnja tako, da znaša v povprečju le 415 ton na dan. Poraba koksa je bila 665 kg na tono.

Martinarna:
Trajanje šaržev je bilo 7 ur in 6 minut, dnevno pa je bilo izdelano le 13,3 šarž ali 777 ton. Obratovanje z manjšimi pečmi ter premalo štirih šarž dnevno na vsaki peči, je vzrok tako nizki proizvodnji.

Elektro jeklarna:
Od 1. do 8. junija nismo mogli obratovati z dvemi pečmi istočasno z velikim odjemom energije, zaradi popravila daljnovoda. Poleg tega so slabe obzidave peči, česta popravila in zastoji vzrok za le 9,5 šarž ali 567 ton dnevno.

Livarna:
Izdelano je bilo 146 ton odlitkov. Za doseganje lanskoletnih rezultatov bi morali izdelati vsaj še 10 ton več.

Šamotarna:
Pohvali se lahko z dobro proizvodnjo, saj je 1.473 ton več kot predvideva plan. Letos je že peti mesec s preko 1.400 ton proizvedenih opek in mas.

Polletni družbeni plan sta presegli elektro jeklarna in šamotarna.

Stanko Čop

TOZD Valjarne

Skupna proizvodnja v juniju ni potekala najbolje. To velja predvsem za valjarni bluming in 2400 ter v manjši meri tudi za valjarno žice. Programirana prodaja je bila količinsko sicer presečena, vendar predvsem na račun valjarne žice. Slabša pa je povprečna prodajna cena in finančna realizacija, ker valjarna štekel in valjarna 2400 nista dosegli s programom predvidenih količin.

Valjarna bluming:

Ta valjarna ni dosegla programirane skupne proizvodnje zaradi previsokih zastojev. Ti so bili z 27,9 % na obratovalni čas za mesecem majem drugi največji v letošnjem letu. Previsoki so bili valjavski (3,5 %), mehanski (5,9 %), elektro (3,4 %) in tehnološki (5,5 %) zastoji. Zastoji zaradi čakanja na potrebno temperaturo blokov so bili 24,9 % sicer znatno nižji kot v maju, vendar še vedno previsoki.

Valjarna štekel:

Vzporedno s slabšim delom valjarne bluming, je imela tudi valjarna štekel v juniju določene obratovalne probleme. Ti so bili predvsem povezani s slabim stanjem samega ogrodja (aksialni ležaji, merilni dozi), kar pa bo predvidoma v juliju urejeno.

Valjarna žice:

Tudi v tej valjarni je bilo v juniju preveč zastojev. Z 38,1 % na obratovalni čas so bili najvišji v letošnjem letu. Izstopajo predvsem vzdrževalni zastoji in sicer mehanski z 9,1 % in elektro z 6,9 % oziroma skupaj 16,11 % kar je za okoli 6 % več kot normalno.

Valjarna 2400:

Tudi v juniju v valjarni 2400 ni bil dosežen predviden program skupne proizvodnje ter odpreme. Vzrok za to so bile težave v adjustaži in velika količina pločevine v medfazni proizvodnji. Močno je narasla tudi količina debele pločevine, ki jo je treba ravnati na stiskalnici.

Valjarna profilov:

Z dobrim delom je ta valjarna uspela doseči programirano skupno proizvodnjo.

Avgust KARBA

TOZD Hladna predelava

Proizvodnja tudi v tem mesecu zaostaja za predvideno z družbenim planom. Proizvodnja je manjša za približno 2.200 ton in to v hladno valjanih trakovih vlečeni žici, hladno oblikovanih profilih in vlečenih palicah. Programirano proizvodnjo smo pa v juniju presegli za 3.5 odstotka, odnosno 5,2 odstotka skupno z uslugo za železarno Sisak. Proizvodnja za trg pa je več kot 1.700 ton ali 17 odstotkov večja kot prejšnji mesec. V posameznih obratih pa smo dosegli naslednje rezultate:

Hladna valjarna:
Osnovna proizvodnja je praktično v tem mesecu enaka proizvodnji v maju. Skupaj z uslugo za železarno Sisak, je proizvodnja presegla mesečno za 2.500 ton. Odprema, odnosno proizvodnja za trg je približno 110 ton višja kot v maju, zato lahko smatramo, da se proizvodnja HVT normalizira.

Žičarna:
Proizvodnja vlečene žice je v primerjavi z mesecem majem približno 500 ton višja, še vedno pa je 700 ton pod z družbenim planom predvideno količino. Pomanjkanje naročil za debelo žico je še vedno glavni razlog za manjšo proizvodnjo. Kljub temu pa lahko povečanje proizvodnje za 11.9 odstotka v odnosu na maj smatramo, da se proizvodnja vlečene žice počasi normalizira.

Profilarna:
Proizvodnja hladno oblikovanih profilov se tudi v juniju ni normalizirala. Proizvodnja je celo nekaj manjša kot v maju. Pomanjkanje naročil za težje profile in razdrobljenost naročil sta osnovna razloga za manjšo proizvodnjo. Zaradi pomanjkanja naročil pa se osvaja vedno več novih profilov, kar dodatno prispeva k zmanjševanju proizvodnje.

Podbojarna:
Problem proizvodnje vratnih podbojev je še vedno nespremenjen, glede na prodajo. Osvajanje trga se nadaljuje enako kot prejšnji mesec.

Jeklovlek:
Vlečenih palic je izdelanih skoraj 200 ton več kot v mesecu maju in je proizvodnja 2,8 odstotkov višja od programirane. Proizvodnja je pa kljub temu še vedno nižja kot je to predvideno z družbenim planom.

Zaradi razdrobljenosti programa, količine, ki smo jih predvidevali z družbenim planom niso dosegljive, zato pomeni dosežena količina pri tem programu izredni uspeh.

Elektrodni obrat:
Proizvodnja elektrod praktično nikoli ni bila ovirana niti zaradi pomanjkanja naročil, niti zaradi spremenjenih pogojev plačevanja. Zato je proizvodnja vse mesece višja od družbenega plana, junija pa je tudi dosežena rekordna količina v odpremi.

Žebljarna:
Zaradi pomankanja naročil je proizvodnja bodeče žice praktično ustavljena. Proizvodnja žičnikov pa je dosegla, odnosno presegla količino predvideno z družbenim planom, kar predstavlja izredni uspeh zaposlenih.

Franc Vičar

Železarski globus

PARAGVAJ

Mešana paragvajska- brazilska železarska družba Acepar bo v tej latinsko ameriški državi zgradila novo železarno. Njena proizvodna zmogljivost bo 100.000 ton grodlja in 90.000 ton ingotov in valjarniških proizvodov letno.

SOVJETSKA ZVEZA

Po sovjetskih podatkih se nahaja več kot eno tretjino svetovnih zalog železove rude na največjem nahajališču na področju Kurska. Skupne zaloge tega nahajališča, ki zajema površino 120.000 kvadr. km cenijo na 80 – 90 milijard ton.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

Na baltiški obali bo zahodnonemška železarska družba Stahl und Walzark Lubeck zgradila novo mini železarno. Imela bo 70- tonsko električno obločno peč in šest žilno napravo za kontinuirno vlivanje jekla.

ZDA

Po ameriških podatkih bodo leta 1980 narasle svetovne proizvodne zmogljivosti kisikovih konvertorjev za okoli 41 odstotkov na približno 604 milij. ton surovega jekla. V letu 1975 se je proizvodna zmogljivost teh jeklarskih agregatov povečala samo za štiri odstotke na 427 milij. ton. Svetovna proizvodnja surovega jekla je bila leta 1975 651 milij. ton.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

V posarski železarni Röchlingburbach bodo zgradili novo jeklarno s kisikovimi konvertorji in napravo za kontinuirno vlivanje gredic. Njena letna zmogljovost bo 2,3 milij. ton surovega jekla in bo pričela obratovati leta 1979. Za njeno gradnjo bodo investirali 450 milij. DM.

PORTUGALSKA

Ob atlantski obali v mestu Oporto je pričela obratovati nova mini železarna. Ima elektro jeklarno s sedemdesettonsko električno obločno pečjo in štiri žilno napravo za kontinuirno vlivanje gredic dimenzije 115 x 115 mm. Opremo je dobavilo zahodnonemško podjetje DEMAG AG.

Sodelavki pri pakiranju VAC žice

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KO

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 12. 7.	ROZMAN JANEZ	LOGAR IGOR
TOREK – 13. 7.	ERŽEN STANE	NOVAK FRANCI
SREDA – 14. 7.	KAVČIČ IVAN	KORDEŽ FILIP
ČETRTEK – 15. 7.	DROLC MARJAN	CUZNAR ALOJZ
PETEK – 16. 7.	ZUPANČIČ MARTA	ROTAR VINKO
SOBOTA – 17. 7.	ARNEŽ FRANC	KOSELJ ANTON
NEDELJA – 18. 7.	MARKEŽ VALENTIN	ZIDAR JOŽE

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 12. do 17. julija bosta delali naslednji obratni ambulanti:
dopoldan: I. obratna ambulanta
popoldan: II. obratna ambulanta
V soboto, 17. julija, samo dopoldan I. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti bo delala popoldan samo II. zobna ambulanta.
V soboto, 17. julija, zobna ambulanta ne bo delala.

Ordinacijski čas: dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

Pripis: V juliju in avgustu bosta delali po ena obratna ambulanta in naj zato sodelavci iščejo zdravstveno pomoč v nujnih primerih. Prav tako ne bo v dneh od 12. do 24. julija delala I. zobna ambulanta.

ZAČASNO DELO V KANTINAH

Železarna Jesenice potrebuje več kantinerk za dobo treh mesecev za nadomeščanje začasno odsotnih delavk. Delo je triizmensko. Kandidatke bodo predhodno testirane o sposobnostih za delo v kantini.

Interesentke naj se zglasijo na kadrovskem sektorju v torek, dne 13. junija, od 6. do 8. ure zjutraj.

Kadrovski sektor

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE

RAZPISUJE

prosto delovno mesto

ORGANIZATORJA IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH
za nedoločen čas

Pogoji za sprejem:
- dokončana višja šola andragoško-organizacijske smeri ali
- višja šola tehniške smeri
- izpit iz varstva dela.

Nastop službe takoj. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Stanovanja ni. Osebni dohodki po pravilniku ŽIC. Vloge pošljite organu za medsebojna razmerja delavcev ŽIC.

KORISTNIKOM MALIH USLUG

Obveščamo vse koristnike malih uslug v Železarni, da je odbor za gospodarstvo pri DS TOZD VET sprejel sklep, da do 30. septembra 1976 prenehamo sprejemati vloge za male usluge zaradi prevelikega števila nerealiziranih delovnih nalogov.

Dela, ki so že sprejeta, bodo gotova v planiranih rokih.

Vodstvo vzdrževanja

STAROSTNA STRUKTURA ZAPOSLENIH V ŽELEZARNI

Leto	do 25 let osebe	%	do 35 let osebe	%	do 45 let osebe	%	do 55 let osebe	%	nad 55 let osebe	%	skupaj oseb	povprečna starost
1970	1208	20.1	1746	28,9	1798	29,7	860	14.2	428	7.1	6040	36,1
1971	1406	23,7	1539	26,0	1735	29,2	866	14,6	387	6,5	5933	36.–
1972	1239	22,2	1454	26,1	1754	31,4	911	16,3	222	4,0	5580	36.–
1973	1371	22.7	1490	24,6	1868	30.8	1110	18.3	220	3,6	6059	36,2
1974	1418	22.7	1497	23,9	1837	29,3	1219	19.5	289	4.6	6260	36,1
1975	1492	22.8	1562	23,9	1850	28.3	1294	19,8	337	5.2	6535	36,7
1976	1406	21.7	1585	24,4	1759	27,1	1392	21,5	343	5,3	6485	37,1

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

49. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DELAVSKEM SVETU ŽELEZARNE

Namestnik predsednika odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne Franc BRELIH, je sklical 49. sejo odbora za sredo, 30. junija z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje, analiza finančnega rezultata za pet mesecev, posojilo za ceste, samoupravni sporazumi, ocena proizvodnje za mesec junij, operativni program za mesec julij, program dela odbora za gospodarstvo in soglasja.

Najprej so sprejeli poročilo glavnega direktorja, kako so bili izpolnjeni sklepi zadnje seje in ugotovili, da so izvršeni, nekateri pa so daljšega pomena. K sklepu 36. seje pod točko 6 so sprejeli poročilo o problematiki obrata vratnih podbojev in ugotovili, da je poročilo odraz dejanskega stanja. Odprta tehnološka vprašanja, ki so navedena v poročilu, predstavljajo zadolžitev za vodstvo Železarne, da se čimprej doseže proizvodnja kvalitetnih profilov, ki bodo omogočali kvalitetno proizvodnjo vratnih podbojev.

Sklep 40. seje v zvezi z novim načinom stimuliranja, ki bo nadomestil stimulacijo za izpolnjevanje operativnega programa, še ni izvršen.

V nadaljevanju so razpravljali o analizi finančnega rezultata za prvih pet mesecev in ugotovili, da je stanje v Železarni po petmesečnem poslovanju kritično. Glavni značilnosti petih mesecev sta zaostajanje za planom za 5.000 ton in zaostajanje za lanskoletno proizvodnjo v tem času za 12.000 ton.

Slabi rezultati v aprilu in maju so tudi posledica povečanih stroškov skoraj za deset milijonov dinarjev in nizke prodajne cene, saj v maju dohodek po toni blagovne proizvodnje ne krije niti izplačanih osebnih dohodkov. Zaradi stanja v Železarni po poslovanju v aprilu in maju, je bil sprejet akcijski program, ki je bil sprejet na delavskih svetih TOZD, v tem trenutku pa se pripravljajo akcijski programi konkretno za posamezne obrate. Pri tem so še ugotovili, da v Železarni ni problema likvidnosti, zato moramo iskati rezerve v odpravljanju notranjih problemov. Čimbolj zavzeto moramo izpolnjevati akcijske programe in v tem cilju izvesti sestanke po ožjih grupah in ožji problematiki, da bomo z akcijskim programom seznanili vsakega posameznika.

V naslednjih poročilih pa je treba pri prikazu stroškov podati dodatno obrazložitev za prevalitvene stroške in razčleniti čiste stroške povzročene v obratu oziroma TOZD, ki se seštevajo z ostalimi stroški.

Sprejeli so informacijo glavnega direktorja o poteku vpisa posojila za ceste v Železarni in se strinjali, da se zaradi spodbujanja notranjega tekmovanja prikazujejo podatki o vpisanem posojilu tudi za posamezne oddelke znotraj vpisnih mest.

Z akcijo vpisa posojila za ceste je treba nadaljevati tako kot doslej, treba pa je koordinirati delo vodilnih in odgovornih delavcev v obratih s predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Pri vpisu posojila je treba še naprej vztrajati na vpisu zaokroženih vsot za obrok (100, 500 in 1.000 din) zaradi enostavnejšega obračuna.

Seznanjeni so bili s samoupravnimi sporazumi, ki so bili objavljeni kot priloga Poročevalca z dne 4. 6. in 14. 6. 76 in jih posredovali v razpravo na zbore delavcev ter jim predlagali, da jih sprejmejo.

Dogovorili so se, da je po vodstveni liniji treba izvesti takojšnjo akcijo, da bodo do 6. julija obravnavani in sprejeti samoupravni sporazumi:

— o združevanju sredstev za financiranje gradnje objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike za obdobje 1976—1980,

— o urejanju medsebojnih odnosov na področju razvoja proizvodnje in porabe premoga v obdobju 1976 do 1980,

— o temeljih samoupravnega plana razvoja železniških zmogljivosti za obdobje 1976—1980,

— o temeljih plana razvoja magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980,

— o temeljih samoupravnega plana razvoja luških zmogljivosti za obdobje 1976—1980 in

— o temeljih plana razvoja PTT prometa v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980.

Za izvedbo takojšnje akcije so odgovorni direktorji TOZD in obratovodstva, ki so tudi nosilci razlage.

Člani odbora so med drugimi podprli tudi razvojni program proizvodnje in porabe premoga ter z njim soglašali. Podpis sporazuma je možen samo v okviru in preko predstavnikov SIS elektro energetike.

Sprejeli so tudi informacijo glavnega direktorja o oceni proizvodnje v mesecu juniju in ugotovili, da bo odpremljeno 1.000 ton pod družbenim planom in skoraj 2.000 ton nad operatinim programom, kar je za sedanjo situacijo zadovoljivo. Končni rezultat dosežen v mesecu juniju pa bo znan šele, ko bodo znani stroški.

Sprejeli so družbeni plan za tretje četrtletje, ki je usklajen z letnim gospodarskim načrtom, ter informacijo vodje oddelka za ekonomske analize in planiranje o operativnem programu za julij. Odborom za gospodarstvo TOZD so priporočili, da povečana odsotnost zaradi letnih dopustov ne bo vzrok za neizpolnjevanje operativnega programa.

Razpravljali so o programu dela odbora za gospodarstvo v podaljšani mandatni dobi za čas od junija do decembra 1976 in ga sprejeli kot okvirnega. Dodatne točke bodo obravnavane po normalnem operativnem postopku.

Ob koncu seje so sprejeli več sklepov na predlog finančno računskega sektorja in na predlog prodajnega sektorja soglašali, da se zaradi povečanega obsega poslovanja s firmo Oerlikon, poveča saldo s strani Narodne banke, kar bo omogočilo normalnejše poslovanje tako pri izvoznih kot pri uvoznih poslih.

J. Š.

TOZD Valjarne

36. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik Roman Jakopič je, 30. junija sklical 36. sejo odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Valjarne z naslednjim dnevnim redom: odgovor odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Talilnic v zvezi z ukrepi za izboljšanje izplena v valjarni bluming, akcijski program obratov TOZD Valjarne, proizvodnja, izplen, asortiment in analiza stroškov za maj 1976, izpolnitev ciljev za uresničitev družbenega plana v obratih TOZD Valjarne v maju 1976, operativni program obratov TOZD Valjarne za mesec julij 1976.

Odbor je bil seznanjen z odgovorom odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Talilnice v zvezi z ukrepi za izboljšanje izplena v valjarni bluming in je z njimi soglašal.

V odsotnosti direktorja je Božo Bartelj navzočim obrazložil podroben akcijski program obratov TOZD Valjarne, ki so ga na predlog glavnega direktorja Železarne Petra Kunca dopolnili obratovodje.

V razpravi je Binak Grvala iz valjarne 2400 vprašal, kakšni so izgledi za izvajanje akcijskega programa, ko v obratu primanjkuje delavcev. Naročila za izvoz so zelo zahtevna in na ta delovna mesta se ne more namestiti drugih delavcev, ki tega dela niso navajeni. Zaenkrat so odpuščeni vsi upokojenci, bližajo pa se dnevi dopustov in tudi bolovanja ni malo. V obratu je nakopičenega toliko materiala, da je treba za odpremo dveh plošč, premestiti cel kup pločevine.

V odgovoru je Božo Bartelj povedal, da je v adjustaži največja fluktuacija delavcev in se težave pojavijo najprej tam in v odpremi. Situacija z naročili se je tudi nekoliko izboljšala. Božo Bartelj je posredoval tudi podatke o proizvodnji in izplenu doseženem v mesecu maju 1976.

V nadaljevanju je Božo Bartelj poročal o izpolnitvi ciljev za uresničitev družbenega plana v obratih TOZD Valjarna v maju 1976, ki je naslednje:

Valjarna bluming:

zastoji — cilj 22 odstotkov, doseženo 28,77 odstotka; poraba mazuta na globinskih pečeh — cilj 22,5 kg/t vložka, doseženo 24,3 kg/t vložka; zastoji žerjavov v adjustaži valjarne bluming — cilj 4,5 odstotka, doseženo 2,85 odstotka; izplen v valjarni bluming — cilj planiran, dosežen 2,1 odstotka pod planiranim; izplen v valjarni štekel — cilj planiran, dosežen 9,7 odstotka pod planiranim.

Valjarna žice:

zastoji — cilj 34 odstotkov, doseženo 33,42 odstotka; izplen — cilj 90,3 odstotka, doseženo 91,0 odstotka; žica na petem navijalcu in preklasificirana — cilj 4,8 odstotka, doseženo 22, odstotka.

Valjarna 2400:

zastoji — cilj valjavski 3,8 odstotka, doseženo 3,77 odstotka, cilj — mehanski 3,9 odstotka, doseženo 5,08 odstotka; izplen — cilj 79,9 odstotka, doseženo 79,51 odstotka; pločevina predana na zalogo — cilj 4,5 odstotka, doseženo 4,4 odstotka.

Anton Miklič je v nadaljevanju obrazložil predlog operativnega programa za mesec julij 1976 za obrate TOZD Valjarne. Po družbenem programu je predvidene skupne proizvodnje 69.170 ton, programirane pa 64.700 ton. Blagovne proizvodnje je planirane po družbenem planu 19.610 ton, programirane pa 17.660 ton.

Ob zaključku seje je odbor sprejel naslednje ugotovitve in sklepe:

1. Potrdi se akcijski program obratov TOZD Valjarne, katerega izpolnjevanje bo obravnaval odbor vsak mesec. O tem programu je treba seznaniti vse SDS obratov TOZD Valjarne.

2. Ugotavlja se, da so proizvodni rezultati v maju 1976 z izjemo valjarne 2400 dobri. Slabši rezultat je pri finančni realizaciji zaradi zvišanja stroškov. Eden od vzrokov zato, je nižje doseženi izplen v valjarnah bluming in štekel.

Odbor ponovno opozarja vse delavce, ki imajo pri doseganju izplena vpliv, da posvetijo vso pozornost izboljšanju le- tega. S tem bodo znižani tudi stroški predelave.

3. Odbor je ob pregledu izpolnitve ciljev za uresničitev družbenega plana v obratih TOZD Valjarne v maju 1976 ugotovil, da rezultati niso zadovoljivi in naroča vsem obratom, da je treba postavljene cilje čim boljše dosegati.

4. Odbor naroča odgovornim službam nabavnega sektorja, da ima nabava rezervnih delov, ki imajo vpliv na boljši izplen in kvaliteto, absolutno prednost pred ostalimi nabavami.

5. Odbor je potrdil operativni program obratov TOZD Valjarne za mesec julij 1976.

6. Odbor je potrdil manjkajoča sredstva pri naročilu v breme investicijskega vzdrževanja za nabavo cilindrov za Bronx linijo v vrednosti 69.445,16 din.

HZ

AKTIVNOST SINDIKATA ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

medtem zabeležen v tem času pri električni energiji (8,2), nekovinah (3,9), kovinski industriji (2,7), gozdarstvu (2,1) in kemični industriji za 2,0 %. V ostalih panogah industrije in rudarstva so se cene gibale izpod poprečnega povišanja ali so ostale na nivoju meseca decembra prejšnjega leta.

V prvih štirih mesecih je proizvodnja, v odnosu na isto obdobje lani, porasla za 0,8 %, s čimer ni uresničena stopnja povečanja, predvidena z resolucijo v letošnjem letu. Vseeno pa je v nekih panogah, kot je proizvodnja in predelava nafte na primer, dosežena hitrejša rast proizvodnje.

Zabeležene so težnje nadaljnjega povečevanja zalog industrijske proizvodnje, razen v proizvodnji in predelavi nafte, kjer se zaloge zmanjšujejo. Razen tega so tendence zmanjševanja koristenja proizvodnih kapacitet zabeležene v črni metalurgiji, proizvodnji celuloze in papirja, proizvodnji premoga, barvni industriji, nekovinah, elektroindustriji in kemični industriji, lesni in tekstilni industriji.

V tem času je na uresničevanje skupne politike ekonomskega in socialnega razvoja v industriji in rudarstvu negativno vplivalo upadanje povpraševanja na domačem tržišču, za nekatere proizvode pa tudi na zunanjih tržiščih. To je še nadalje povzročalo zmanjševanje ali zastoje v proizvodnji, povečevanje zalog, pomanjkanje nekaterih surovin, reprodukcijskega materiala, opreme, rezervnih delov in podobno.

V te težave se še nadalje vključujejo povečane zakonske in dogovorjene obveze in preobremenjenost gospodarstva, toda novi sistem obračunavanja in plačevanja je vnesel bistvene pozitivne spremembe v tistih organizacijah združenega dela, ki so doslej poslovale z izgubo, na tujem dohodku ob nepokritih investicijah.

Na osnovi teh in drugih ugotovitev ter zapažanj, je zvezni odbor osvojil zaključke o nalogah vseh organizacij in organov tega sindikata v katerih, je med drugim poudarjena naloga sindikalnih organizacij, da se angažirajo pri oblikovanju in sprejemanju takih rešitev v organizacijah združenega dela, ki bodo zagotovile odločnejšo preorientacijo proizvodnje, povečanje produktivnosti dela in učinkovitosti v gospodarjenju, kakor tudi posodobljanje proizvodnje z uporabo znanstvenih in tehničnih dosežkov. Vsa ta prizadevanja so usmerjena v povečevanje dohodka in življenjskega standarda delavcev.

Sindikalne organizacije morajo vztrajati, da se v najkrajšem času analizira program proizvodnje in pregleda vrednost, obseg in struktura zalog, da bi se opustila tista proizvodnja, ki nima zagotovljenega plasmana na domačem in na svetovnem tržišču. Posebnega pomena je med drugim, da pri odločanju o prestruktuiranju proizvodnje sodelujejo vsi zainteresirani in pristojni dejavniki in ne samo organizacije združenega dela, ker je to bistvenega pomena skupnega družbenoekonomskega razvoja.

Ravno tako je pri razreševanju problemov proizvodnje in njene uspešnejše realizacije ter trajnejše zanesljivosti, neogibno, da se čim preje analizira stanje obratnih sredstev in prouči možnosti njihovega učinkovitejšega koristenja, ob uvajanju letnega operativnega planiranja vseh vidikov obratnih sredstev.

Od sindikalnih organizacij se še posebno pričakuje, da se bodo intenzivno vključile v aktivnost pri iskanju rešitev okrog nepokritih izgub, zagotavljanju reprodukcijskega materiala, surovin, rezervnih delov in pri izdelavi programov izvoza, realizacije in drugo.

Sindikat delavcev v industriji in rudarstvu se bo v celoti prizadeval za dosledno uresničevanje družbenega dogovora o cenah v letu 1976. Skladno s prejšnjimi stališči sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, zvezni odbor poziva vse sindikalne organizacije in organe tega sindikata, da se odločno angažirajo okrog izplačevanja osebnih dohodkov na osnovi ustvarjene produktivnosti dela in dohodka, kakor tudi skladno z družbenimi dogovori in sporazumi, pri reševanju vprašanj življenjskega standarda in socialne varnosti delavcev.

Zvezni odbor opozarja, da je dolžnost vseh družbenih dejavnikov, da svojo politiko in ukrepe uskladijo s cilji družbenoekonomskega razvoja v letu 1976 in poudarja, da je nesprejemljiva praksa, da se še nadalje povečujejo zakonske in dogovorjene obveze in obremenjevanje gospodarstva, kar otežuje prizadevanja organizacij združenega dela, da se hitreje in uspešnejše prilagajajo novim, zaostrenim pogojem poslovanja.

Zvezni odbor in njegov izvršni odbor bosta skupaj z zveznimi odbori sindikata delavcev družbenih dejavnosti in sindikata delavcev v kmetijstvu, prehrambeni in tobačni industriji Jugoslavije začeli akcijo z namenom oblikovanja novih odnosov med proizvodnjo in prometom skladno z ustavo. Istočasno bodo pospešili reševanje aktualnih problemov prometa vezanega na obratna sredstva, zagotavljanja skladišč in drugo, kar je še posebnega pomena za reden potek industrijske proizvodnje.

Vse sindikalne organizacije in organi imajo trajno nalogo, da se odločno borijo proti negativni praksi posameznih gospodarskih panog, grupacij in delovnih organizacij, ki se kažejo v tehnomenažerskih odnosih in obnašanju, neizvrševanju obvez in nevodenju računa o širših družbenih interesih, vskakujejo v programe drugih organizacij združenega dela, prelaganju lastnih težav na druge in nasprotovanju razvijanja solidarnosti. Pri tem je potrebno pravočasno po samoupravni poti reagirati na subjektivne slabosti in vztrajati pri zaostrovanju odgovornosti pri uresničevanju vsakodnevnih nalog ter ustvarjanju skupne politike in ciljev ekonomskega in socialnega razvoja v letu 1976.

(Informator sveta ZSJ, štev. 1, 21. jun. 76)

PREGLED SESTANKOV SDS

Samoupravne delovne skupine, ki so se sestale v minulem tednu, so nadaljevale z razpravo o akcijskem programu in o posojilu za ceste, nekatere pa so že začele z razpravo in glasovanjem o družbenem dogovoru in samoupravnih sporazumih razvoja SR Slovenije za obdobje 1976—1980.

TOZD TALILNICE

V TOZD Talilnice se je sestala samo skupina **ponvičnega gospodarstva** iz martinarne, obravnavala pa je posojilo za ceste ter dolžnosti in pravice delavcev v zvezi z varstvom pri delu.

TOZD VALJARNE

V valjarni debele pločevine so se sestale naslednje samoupravne delovne skupine: **obratovodstvo, proga 2400/1, adjustaža 2400/3** in **odprema valjarne 2400.** Vse te skupine so se sestale zaradi tolmačenja zakona o združenem delu, sestanke pa so izkoristile tudi za razpravo o posojilu za ceste in za obratno problematiko.

TOZD HLADNA PREDELAVA

V hladni valjarni so se v minulem tednu sestale vse samoupravne delovne skupine, te pa so: **obratovodstvo, hladna valjarna 1, 2 in 3, adjustaža hladne valjarne, skladišče vložnega materiala, žarilnica hladne valjarne 1, 2, 3 in 4, lužilnica hladne valjarne, karisti hladne valjarne** in **odprema hladne valjarne.** Vse samoupravne delovne skupine hladne valjarne so obravnavale akcijski program, plan, kvalitetno problematiko, preventivne preglede in investicije. Akcijski program so vse samoupravne delovne skupine zelo podrobno obdelale, nekatere pa tudi dopolnile akcijski program obrata s svojimi zadolžitvami. H kvalitetni problematiki obrata pa so imele pripombe naslednje skupine: žarilnica 3, da morajo delati bolj kvalitetno in odpraviti vse pomanjkljivosti še prej, preden odidejo nekateri delavci v novo hladno valjarno, ker bo sicer kvalitetna problematika še bolj kritična, v lužilnici predlagajo nekaj večjo porabo olja Bu-4 (približno 200 kg), ker bi se s tem zboljšala kvaliteta površine trakov, ki bi bili bolj odporni proti rjavenju, v skupini odpreme pa so se dogovorili za bolj pazljivo nakladanje trakov, ker bodo tako preprečili poškodovanje robov traku.

V žičarni so v minulem tednu imele sestanke vse samoupravne delovne skupine razen dveh. Sestanke so imele: **obratovodstvo, žičarna I 1, 2 in 3, žičarna II 1, 2 in 3, patentirnica žice 1 in 3, pocinkovalnica žice 1 in 2, votličarna** in **adjustaža žičarne.** Tudi samoupravne delovne skupine žičarne so obravnavale akcijski program, poleg tega pa še proizvodne rezultate v maju in plan za junij, kvalitetno problematiko in preventivne preglede. Tudi te skupine so obravnavale akcijski program zelo določeno in dopolnjeno za njihove pogoje dela, nekaj skupin pa je imelo pripombo glede uvajanja evidenčne tablice (markice) in so bili mnenja, da naj se uvedejo v vsej Železarni naenkrat.

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

V TOZD VET so imele sestanek le 3 samoupravne delovne skupine, in sicer:

Samoupravna delovna skupina **elektro zveze RTA**, ki je obravnavala akcijski program in posojilo za ceste ter obe skupini **strugarne valjev**, ki sta obravnavali akcijski program.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNE SLUŽBE

V delovni supnosti za opravljanje skupnih zadev sta v minulem tednu imeli sestanek skupina **finance** in **sekretariat**, obravnavali pa sta akcijski program. Prvič se je v minulem tednu sestala novo ustanovljena samoupravna delovna skupina **stalna operativa** sektorja novogradenj, obravnavali pa so samoupravni sporazum o delitvi osebnih dohodkov s precejšnjo zamudo, ker se njihovih pripomb ne bo moglo upoštevati. Ta sporazum je namreč že sprejet in pravkar bodo delavci v temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti končali s podpisovanjem sporazuma tako, da bo začel že veljati.

Center za proučevanje samoupravljanje in informiranje

M. Polak

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

OBISK PRI BRIGADIRJIH NA KOZJANSKEM

Pred vrati je čas dopustov in brezskrbnih počitniških dni. Za nekaj časa bomo pustili ob strani misli na vsakdanji delavnik ter se razvedrili in odpočili od dela v planinah, ob morju ali pa kar v domačem okolju. Tudi v naši mladinski rubriki bomo skušali v počitniških mesecih ustvariti poletno razpoloženje; se pravi da bomo mladim bralcem poleg aktualnosti s področja dela Zveze socialistične mladine, (ki v letošnjih poletnih mesecih ne bo niti najmanj počitniško), pripravili tudi več lahkotnejšega in seveda prijetnega branja.

Mladinske delovne akcije so prav gotovo tisto področje dela ZSMS, ki mlade zelo privlači. Kar okrog osemdeset jeseniških brigadirjev bo do konca avgusta sodelovalo na raznih republiških in zveznih delovnih akcijah. Za marsikoga med njimi bo prav poletje v brigadi najlepše doživetje. Spomine, vtise in prijetne in neprijetne trenutke jeseniških brigadirjev bomo zapisali tudi v naši rubriki in skoraj smo prepričani, da boste med počitnicami prav te zapise najbolj z zanimanjem prebirali. Že danes je pred vami prvi takšen zapis in sicer smo pred nedavnim obiskali brigadirje z Jesenic na zvezni delovni akciji na Kozjanskem.

Tisti torek je sonce neusmiljeno pripekalo, ko smo prispeli v Šentvid pri Planini, sredi Kozjanskih hribov. Brigadirji se še niso vrnili z delovišča, zato smo si najprej ogledali njihovo naselje. Stanujejo v prenovljenem brigadirskem domu, nekaj pa jih je pod šotori. Malo po štirinajsti uri so se začeli vračati. 180 jih je v drugi izmeni zvezne akcije Kozjansko 76 in sicer v štirih brigadah: Bratska mesta, 23. april – Laktaši, Lazar Savatič – Metalac iz Rume in dr. France Prešeren. V slednji brigadi je 46 brigadirjev z Gorenjskega, med njimi osem Jeseničanov.

Najprej se zapletemo v razgovor z **Janezom Kržišnikom** iz montažnega oddelka naše železarne. »Čeprav veliko delamo, pa še vročina nam povzroča preglavice, je vzdušje v brigadi na zavidljivi ravni. Gorenjski brigadirji delamo na regionalni cesti Dežnje – Planina, to je nekaj kilometrov od naselja. Zemlja je trda, pa še ilovica povrhu.«

Kaj pa delate v prostem času?

»Reči moram, da nam ga ostane zelo malo. Včasih še po končanem dopoldanskem delu pomagamo popoldne domačinom pri raznih opravilih, drugače pa so v popoldanskih urah na programu razne interesne dejavnosti, tudi predavanja za idejnopolitično izobraževanje, kulturni večeri in podobno.«

Kot smo slišali imate tudi precej udarniških akcij?

»Te so na programu v prostem času, to pa seveda ne zmanjšuje zagnanosti brigadirjev pri delu. Naša brigada je na udarniških akcijah med najbolj uspešnimi. Bila je že proglašena za udarno brigado udarniškega dne, zraven pa tudi posamezniki dosegajo dobre rezultate.«

Pa tvoje najlepše doživetje v brigadi?

»To pa je brez dvoma pobratenje z brigadirji iz Rume. Tukaj človek šele resnično doume kaj je bratstvo in enotnost. Brigadirji vseh brigad si med seboj pomagamo, izmenjujemo izkušnje, dogovarjamo pa se tudi za sodelovanje potem, ko bomo šli domov.«

Brigada dr. Franceta Prešerna je poleg dobrih rezultatov na delovišču, dosegla lepe uspehe tudi pri interesnih dejavnostih. **Marjeta Dolenc** iz centra za obdelavo podatkov iz naše železarne nam je o teh dejavnostih povedala nekaj več. »Interesne dejavnosti se v brigadi redno odvijajo v prostem času, zato se tudi rado zgodi, da zanje zmanjka časa. V naši brigadi imamo komisijo za idejnopolitično delo in kulturo, ki skrbi za predavanja in druge oblike izobraževanja. Komisija za šport skrbi za jutranjo telovadbo, kulturna pa pripravlja programe ob tabornem ognju. V naši brigadi smo uredili tudi več stenskih časopisov in izdali bilten. Z njim smo imeli precej težav, saj nismo imeli ciklostilnega stroja.«

Iz razgovorov z ostalimi brigadirji smo lahko izluščili, da nikomur ni žal, da je odšel v brigado. Vsi so bili enotnega mnenja, da se v brigadi ob trdem delu in znojnih kapljicah pletejo resnične prijateljske vezi ter da se v pravem brigadirskem samoupravljanju kujejo in izpopolnjujejo novi kadri, ki bodo morda že v jesenskem volilnem obdobju prevzeli odgovorne naloge v občinskih konferencah in osnovnih organizacijah ZSMS.

Naj ob koncu zapisa omenimo, da so jeseniški brigadirji na Kozjanskem presegli samega sebe, saj jih je od osem sedem postalo udarnikov, eden pa je prejel priznanje. Za takšen uspeh jim seveda čestitamo v imenu vseh jeseniških mladincev.

Zvezne delovne akcije Kozjansko 76 so se iz naše občine udeležili: Jure Akilov, Damjan Vajdec (Gip Gradis), Janez Kržišnik, Marjeta Dolenc, Josip Kamba (železarna Jesenice), Dževat Telalovič (Vatrostalna Zenica) Legat Katarina (Carinarnica Jesenice) in Janez Medja (Kovinska oprema Mojstrana).

MLADINSKA POLITIČNA ŠOLA — 1976

Mladi iz vse Slovenije smo se letos že petič zapovrstjo zbrali na MPPŠ v Vikrčah pri Ljubljani. Začasno bivališče je mladim iz vse Slovenije in zamejstva ponudil šolski center republiškega sekretariata za notranje zadeve.

Peto MPPŠ, ki je potekala od 29. junija do 3. julija je otvoril predsednik RK ZSMS Ljubo Jasnič. Pozdravil je vse udeležence, še posebej naše zamejske tovariše s Koroške in iz Julijske Krajine. Letošnja šola je bila izrazito kadrovska, saj sodi med priprave na jesenske volitve organov ZSMS. Naloge udeležencev pa so bile predvsem akcijski dogovori in odgovornost do sredin, ki so jih delegirale na MPPŠ. Navzoči smo soglašali s predlogom, da MPPŠ vodi Bori Bavdek, član sekretariata RK ZSMS in predsednik komisije za idejnopolitično delo, ki je tudi vodil vse priprave na letošnjo MPPŠ. Udeležence je seznanil z načrtom dela v skupinah, javnih tribunah in plenarnih zasedanjih. Izvolili smo tudi svet šole, aktiv komunistov in disciplinsko komisijo.

V tej šoli, v okviru katere je delovalo čez tristopetdeset mladih, smo se seznanili s temami, ki so pomembne tako za razvoj našega družbenopolitičnega sistema, kot za spoznavanje družbenega razvoja v svetu. Med takšnimi temami so bile: idejnopolitična in ekonomska situacija v SFRJ; kadrovska politika, družbena samozaščita in gibanje neuvrščenih, spremljali pa smo tudi kongres komunističnih partij, ki se je ravno v tem času odvijal v NDR.

Mladi smo se politično izobraževali v osmih smereh, ki so zajemale vse dejavnosti od družbenoekonomskih odnosov do družbene samozaščite. V okviru šole je deloval tudi informativni center, ki je skupaj s skupino informatorjev vsak dan izdajal bilten MPPŠ. Delo šole je bilo razporejeno tako, da so dopoldne mladi poslušali ločena predavanja po skupinah, popoldne pa so bila plenarna zasedanja za vse udeležence skupaj, zvečer pa javne tribune, prav tako za vse udeležence skupaj.

Na dopoldanskih predavanjih so se mladi udeleženci seznanili s temami, ki so tesno povezane z delom komisij v katerih mladi delajo v svojih občinskih vodstvih. Predavali so znani družbenopolitični delavci. Na skupnih popoldanskih plenarnih zasedanjih in javnih tribunah pa smo se seznanjali s širšim delom ZSM, ZK in drugimi perečimi vprašanji družbenopolitičnega življenja.

Predsednik CK ZKS Franc Popit nas je seznanil z aktualno idejno-politično in ekonomsko situacijo v SFRJ, dr. Avguštin Lah, predsednik IS skupščine SRS nam je govoril o svobodni menjavi dela po sprejemu nove ustave, Roman Albreht, podpredsednik IS skupščine SRS nas je seznanil z idejnopolitičnimi vidiki družbenega planiranja in z osnutkom zakona o združenem delu, Marjan Orožen, republiški sekretar za notranje zadeve je opozoril na aktualne naloge pri nadaljnjem utrjevanju družbene samozaščite, Vlado Janžič, namestnik sekretarja IK predsedstva CK ZKS je govoril o aktualnih nalogah pri uresničevanju kadrovske politike, dr. Anton Vratuša, podpredsednik ZIS nas je seznanil s politiko neuvrščenosti, Matko Topolović, sekretar konference ZSMJ pa je govoril o vlogi in nalogah ZSMJ v samoupravni socialistični družbi. To so bile teme na plenarnih zasedanjih in javnih tribunah. Vsekakor je naloga nas mladih, da postanemo sestavni del našega političnega sistema, zato je potrebno, da se kar najbolje seznanimo s situacijo v naši domovini in v svetu, ker bomo le na ta način lahko prispevali k nemotenemu razvoju našega družbenopolitičnega razvoja.

Milica Antič

MLADI ZBIRAJO DENAR ZA MONTAŽNI VRTEC NA TOLMINSKEM

Predsedstvo republiške konference ZSMS je sklenilo, da bodo vsi člani Zveze socialistične mladine prispevali deset dinarjev za prizadeto prebivalstvo v Posočju. Akcija zbiranja denarja je v teku tudi v jeseniški občini, ki mora biti zaključena do 10. julija. Prva je denar zbrala osnovna organizacija ZSMS posebne osnovne šole Jesenice, z zbiranjem pa so zaključili tudi v OO ZSMS PTT promet Jesenice in OO ZSMS skupščine občine Jesenice. V tej osnovni organizaciji so mladi sklenili, da bo vsak prispeval 20 dinarjev, zbrali pa so tudi nekaj odpadnega papirja, od katerega bodo prav tako dobljena sredstva namenili za Posočje.

Vse osnovne organizacije ZSMS, ki še niso zbrale denarja občinska konferenca opozarja, da v tem tednu nalogo izvršijo in sicer zbrani denar takoj nakažejo na številko žiro računa, ki so jo prejeli v dopisu. Omenimo še, da bo gorenjska mladina skupaj zbrala 200.000 dinarjev, z njimi pa bodo postavili montažni vrtec v Tolminu. J

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje . . .

Tito

NENEHNA KREPITEV VARNOSTNE KULTURE IN SAMOZAŠČITE

Prav dobro je, če je policijska služba kar najbolje opremljena, če razvija raziskovalne discipline in je stroka, ki se opira na sodobno tehnologijo in znanost. Vendar v samoupravni družbi ne potrebujemo policije kot orodja družbene varnosti, ki bi bila izključni vase zaprti, nedostopni, z nezaupanjem prežeti državni in tehnološki organizem, ki sumniči vse in vsakogar in je zaradi »umazanega posla« skeptičen in nezaupljiv do vsega, celo do lastnih ljudi.

S takšnim pojmovanjem se je obračunalo na brionskem plenumu zveze komunistov. V bodoče pa ne more biti nikakršne površnosti, naivnosti, brezskrbnosti in prelaganja odgovornosti samo na poklicno službo. Ta svet družbenih nasprotij in blokovskih strategij, je še kar preveč policijski in teroristično, da bi si lahko zlasti srednji in manjši privoščili brezskrbnost pod lokom jedrskega ravnovesja. Novejša zgodovina nam v vsej neidealizirani resničnosti dokazuje, kako so nepripravljeni, nebudni in šibki skozi izpostavljeni vsakršnemu vmešavanju, vsem vrstam pritiskov, tja do diverzij, atentatov in terorizma. Nikakršna do vseh vrhuncev pritirana policija ne rešuje znotraj neenotne družbe, ki je sama v sebi šibka ali celo sprta, prav nikogar pred posegi od zunaj. Tudi nikakršna kasarnirana vojska, ki zaspi in se uspava v mirnem času.

Praksa naše revolucije in revolucij po svetu, še posebej naša lastna bitka za samoupravno organiziranost in demokracijo nam potrjuje, da je oboroženo ljudstvo edino jamstvo obrambe in varnosti. Samozaščita je potemtakem v najširšem pomenu sestavina splošne ljudske obrambe. Ne more biti samo nekakšen pomočnik poklicne varnostne službe, kot se še kdaj sliši enostransko pojmovanje, pač pa so dobro usposobljena varnostna služba in armada instrument samoupravne družbe v utrjevanju njene samozaščite.

Dobro opremljena in usposobljena armada in varnostna služba sta le dve, sicer najtrši igli v »ježu« naše varnosti in obrambe. Samozaščita torej pomeni bitko z vsem, kar trdnost in enotnost, ki sta temeljni zid obrambe, krha in slabi. Sovražniki so toliko bolj agresivni takrat, kadar začutijo naše težave, omahovanja in slabosti. Izrabljajo našo nebudnost, podpihujejo nasprotja in nestrpnosti, najsi bodo ekonomske, narodnostne ali verske narave. Samozaščita kot gibanje in sestavina samoupravljanja na vseh ravneh družbene organiziranosti nas hkrati zavezuje za spopad z vsem in izkoreninjanje vsega, kar nas v tej družbi ovira in slabi. Zatorej je neogibno trajno osveščanje, kot je neogibno našo obrambo, varnostno službo in varnostno kulturo neprestano utrjevati, dopolnjevati in razvijati.

V teh razsežnostih samozaščite je seveda odveč vsako omahovanje, kadar gre za zaupanje obveščenosti delovnih ljudi, ki so temeljni nosilci obrambe in varnosti. Odveč pa je seveda tudi vsakršna lažna demokracija, kadar gre za odkrite ali prikrite sovražnike. Naša obramba in samozaščita (varnostna kultura) sta in morata še bolj postati jeklena pest, ki bo neizprostno udarila tja, kjer se snujejo ali približujejo iluzije in dejanja, ki so sovražna. V tej bojni črti smo armada, varnostna služba in vsi delovni ljudje eno: Danes – in še bolj jutri.

KDO NAM KALI SITUACIJO V NAŠI DRŽAVI?

To je vprašanje, ki ga je zastavil tovariš TITO na koncu Druge seje CK ZKJ lani februarja. Dejal je, da so posamezniki, ki poskušajo rovariti proti naši državi. To so posamezniki, majhne skupinice ljudi, ki so povezani z delom v tujini.

Brigada dr. Franceta Prešerna na Kozjanskem.

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČN

BRAZILIJA – IZVOZNIK MANGANOVE RUDE

Brez mangana ni proizvodnje surovega jekla. V obliki zlitine železa in mangana, ki jo imenujemo feromangan ga dodajamo skoraj vsem vrstam jekel. Vendar je manganova ruda v količinah, ki omogočajo ekonomičen izkop bolj redko posejana na našem planetu. Med največje dobavitelje manganove rude na svetu štejemo: Sovjetsko zvezo, Brazilijo, Indijo, Južnoafriško republiko, Gano, Kubo, Maroko, Gabon in Avstralijo. ZDA kot največji proizvajalec surovega jekla na svetu nima pomembnejših nahajališč manganove rude in mora skoraj vse potrebe količine mangana kot rudo ali feromangan uvažati. Podobna situacija je tudi v zahodnoevropskih visoko razvitih državah.

Važen svetovni dobavitelj manganove rude je tudi Brazilija. Njene glavne rezerve so na področju Amapá. To je brazilsko ozemlje, ki se razprostira severno nad ekvatorjem med ustjem reke Amazonke in mejo s francosko Gvajano. Približno 200 km oddaljen od morske obale se nahaja eden največjih rudnikov manganove rude na svetu. Uporablja ga brazilska rudarska družba Indústria e Comercio de Minérios S. A. (Icomi).

Rudo kopljejo v celoti samo na dnevnem kopu. Glavni nosilec mangana je mineral piroluzit. To je manganov dioksid s kemično formulo MnO_2. Vsebnost mangana v rudi je okoli 48 odstotkov. Pred pričetkom dela na izkopu so morali odstraniti pragozd in odkriti plast materiala, ki ni vseboval mangana. Izkop opravljajo veliki bagri na terasah, ki so visoke od sedem do 15 m. Nakopano rudo prevažajo z velikimi kamioni do naprav za drobljenje in sortiranje. Od tam jo s pomočjo transportnih trakov nakladajo direktno na vagone. Na atlantski obali, v mestu Santana se nahaja moderna naprava za proizvodnjo peletov z vsebnostjo 60 odstotkov mangana. V pelete predelajo približno eno petino celotne nakopane rude. V pristanišču Santana lahko pristajajo ladje z nosilnostjo do 35.000 ton.

Bogata nahajališča manganove rude v Amapi so odkrili pred 40 leti. Vendar takrat verjetno zaradi svoje odročne lege niso vzbudila večjega zanimanja. Šele leta 1946 je na osnovi nadaljnjih raziskav brazilska vlada posvetila temu nahajališču več pozornosti. Razpisala je licitacijo za izkoriščanje teh rezerv manganove rude. Koncesijo za 50 let je dobila brazilska rudarska družba Icomi, ki je povezana z železarsko družbo v ZDA Bethlehem Stel Co. Vendar se je Icomi morala obvezati, da bo poleg direktne rudarske dejavnosti skrbela tudi za splošen razvoj ozemlja na področju Amapá.

V začetku leta 1957, torej dobrih deset let po odločitvi izkoriščanju tega nahajališča so prvič naložili manganovo rudo na ladje v pristanišču Santana. Količina je postopno naraščala od 600.000 ton v letu 1957 do 1,25 milij. ton leta 1975. V letu 1975 so izvozili 43 odstotkov celotne količine rude v ZDA in Kanado, 42 odstotkov v zahodnoevropske države, štiri odstotke na Japonsko in pet odstotkov v Mehiko ter Argentino. Ostalih šest odstotkov so porabili za domače potrebe. V obdobju 1957 do 1975 je Icomi izvozila manganove rude v vrednosti 430 milij. dolarjev.

Poseben podvig pri odkrivanju tega rudnika je v tem, da je nahajališče na področju daleč od civilizacije, sredi pragozda in v neugodnih klimatskih pogojih (velika vročina in vlaga). Zato je bilo treba zgraditi popolnoma novo mesto. To je moralo nuditi prebivalcem in s tem tudi zaposlenim v rudniku čimbolj normalno življenje. V samem mestu, ki se imenuje Serra do Navio, stanuje 2.000 prebivalcev. To so zaposleni v rudniku in njihove družine. V bližnji okolici in ob železnici do Santane pa stanuje še 4.000 oseb, ki imajo skoraj vse delo direktno ali indirektno povezano z rudnikom.

Serra do Navio je nedvomno najmodernejše in najbolje opremljeno majhno brazilsko mesto. Nima samo lastne elektrarne, asfaltiranih cest, udobnih stanovanjskih naselij z zelenicami, šol, športnih naprav in podobno, temveč tudi najmodernejše naprave za pripravo pitne vode in čiščenje odpadnih voda. Ponos mesta pa je najsodobneje opremljena bolnišnica. Ta nudi brezplačno zdravniško pomoč ne samo zaposlenim v rudniku, temveč tudi vsem ostalim prebivalcem bližnje in daljnje okolice.

OVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

MARTINARNA

Popravek

V 25. številki Železarja smo na trti strani objavili povzetek zasnika devete seje izvršnega odora osnovne organizacije sindiata, ki je bila v petek 28. maja. Pri bjavi sta se nam vrinili dve neljubi skovni pomoti. Zapisati bi morali, a so prizadetim ob potresu v osočju odobrili **20.000 dinarjev,** ne 2.000 dinarjev kot smo pomoma zapisali. Prav tako bi se moral avek glasiti takole: Za solidarnost akcijo — pomoč prebivalstvu na olminskem območju je predlog, da vsem zaposlenim v Železarni ltegne po ena dnina **in ne, da se ela na prosto soboto.**

STRUGARNA VALJEV

Deseta redna seja izvršnega odora osnovne organizacije sindikata bila 29. junija. Strinjali so se z oslednim izvajanjem akcijskega rograma, nato pa je bil izvršnemu lboru posredovan pregled uspešosti pri vpisovanju posojila za este. Posojilo je vpisalo 38 delavcev l skupaj 47 zaposlenih ali 84,4 lstotka. V strugarni valjev na avorniku je posojilo vpisalo 27 oseb i 90 odstotkov, medtem ko je v rugarni valjev na Beli posojilo bisalo 11 oseb ali 73,3 odstotka — 5.300 din). Izvršni odbor osnovne rganizacije sindikata je ugodno enil dosedanji potek akcije za vpis osojila.

Izvršni odbor osnovne organizaje sindikata meni, da ima komisija a kulturo pri občinskem sindikalem svetu prav, ko predlaga, da bi enar, namenjen za izlete porabili di za kulturne prireditve in za akup knjig (Prešernove družbe). :vršni odbor razen tega ugotavlja, a v strugarni valjev neredno prejejajo vstopnice za prireditve, oziroa jih sploh ne prejemajo.

Sodelavca Košir in Tišov vprašuta, zakaj ni dosledno izkoriščen rojni park v strugarni valjev halni stroj Gomelj in nova stružica Prvomajska) Predlagali so še, a naj bi o stimulaciji in napredoanju na delovnih mestih vodila videnco posebna komisija ob sodevanju vodstva obrata in sindikalne rganizacije.

TOZD VALJARNE

Seja izvršnega odbora sindikata 'OZD Valjarn je bila v sredo, 30. junija. Precej pozornosti so posvetili :polnjevanju akcijskega programa a ublažitvi posledic tržnih gibanj.

Predsednik izvršnega odbora osovne organizacije sindikata Miha lostnik je v uvodni besedi opozoril a stanje v Železarni in poudaril, a kljub zmanjšanim naročilom še edno ne izpolnjujejo rokov in tako upce, ki so doslej trgovali z nami, smerjamo drugam. Člani izvršnega lbora menijo, da se to ne bi smelo ogajati, zlasti ne v tako kritičnem dobju in so zato predlagali, da bi o tej problematiki morali pogoriti na sestankih in poiskati zroke za takšno stanje.

Mavro Lenardič meni, da je za akšno stanje treba iskati vzroke pri alomarnosti in nestrokovnosti deavca na določeni stopnji proizvodje. Omenjal je priganjanje nekaerih vodilnih delavcev, s čimer se akovost izdelkov lahko poslabša in upec z njimi ne more biti zadoljen. Predsednik izvršnega odbora snovne organizacije sindikata je pozoril na to, da delavci premalo azijo na stroje, ki jih upravljajo. udi vzdrževalci vse prepočasi in poršno opravijo delo pri popravilu rojev. Stroji predstavljajo v provodnji pomemben faktor, zato jih treba negovati.

Imeli so pripombe k poslovanju antin, ker delavci čakajo na malice udi po celo uro, produktivnost pa se manjša.

Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata je bila posredana analiza vpisa posojil za modernizacijo cest. Tako je posojilo v vaarni Bela vpisalo 275 delavcev oziroma 66,04 odstoka, v valjarni žice 7 delavcev oziroma 81,03 odstoka, valjarni profilov 136 delavcev oziroma 73 % in v valjarni 2400 95 lavcev odnosno 51 %. O poteku cije za vpis posojila v valjarni 400 je na seji poročal tov. Justin in povedal, da so si zelo prizadevali za večji vpis posojila, vendar je eba upoštevati, da imajo v valjarni 400 tudi najnižje plačilne postavke.

Izvršni odbor meni, da bi morali cijo za vpis posojila še bolj poudati tudi v dnevnem časopisju. Obravodstva in družbenopolitične organizacije naj pripomorejo, da bodo oseženi boljši rezultati.

Ob sklepu seje so sprejeli nekaj sklepov. Tako izvršni odbor osnovne organizacije sindikata predlaga vodstvom posameznih obratov organizacijo posebnih sestankov vseh delavcev na ključnih delovnih mestih, oziroma kvalificiranih delavcev. Opozarjati je treba na kritično stanje in na večjo pazljivost delavcev pri delu. Predvsem je treba upoštevati roke in skrbeti za boljši izplen.

Pri zaposlovanju delavcev izvršni odbor osnovne organizacije sindikata predlaga pristojnim službam naj ustrezno zaposlijo tudi skrite rezerve. Ker z vzdrževanjem strojev niso zadovoljni, izvršni odbor osnovne organizacije sindikata predlaga, da je treba vsako morebitno namerno okvaro prijaviti komisiji za kršitev delovnih dolžnosti v TOZD in proti kršiteljem ustrezno ukrepati. Poleg tega izvršni odbor osnovne organizacije sindikata z zdravstveno službo opozarja na večjo pazljivost pri tisti vrsti »bolnikov«, ki izsiljujejo bolezenski dopust. Enoti družbene prehrane predlagajo, da naj ukrepa tako, da bodo topli obroki na popoldanski izmeni užitni, delo v kantinah pa naj bo organizirano tako, da bodo delavci dobili malico v čim krajšem možnem času.

Železarski globus

BRAZILIJA

Brazilska banka National Development Bank je odobrila posojilo železarski družbi Siderurgica Mandes Junior v višini 280 milij. dolarjev. S tem denarjem bodo krili investicijske stroške za gradnjo nove integralne železarne. Locirana bo v kraju Juiz de Fora v zvezni državi Minas Gerais. Prva faza bo zgrajena do leta 1978 in njena letna proizvodna zmogljivost bo 1,2 milij. ton surovega jekla. Do leta 1985, ko bo zgrajena še druga faza, bo letna proizvodna zmogljivost te železarne narasla na pet milij. ton surovega jekla.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

Zahodnonemško podjetje GHH je izdelalo in tudi že preizkusilo največje vetrilo za pihanje v plavžu v Evropi. Aksialno vetrilo ima premer 12 m in zmogljivost vpihovanja 528.000 kub. metrov zraka na uro s pritiskom pet atmosfer.

ZAKAJ V ŠKODO DELAVCA?

V torek, 29. junija sem v kantini na Javorniku kupil za malico polovico klobase, ki je tehtala le 4.80 dkg. Ta malo večji ocvirek sem vrnil nazaj in želim s tem člankom le opozoriti, na odnos prodajalca oziroma proizvajalca do kupca, ki je v tem primeru naš delavec. Pa to niti ni tako važno kdo je kupec, tak odnos proizvajalcev klobas do potrošnikov nasploh je vreden graje. Kritika na prelahko težo klobas je stalno prisotna. Nabavna služba bi nabavo morala zaostriti, ker delavke v kantinah, ki slišijo največ kritike ne morejo vplivati na težo — oziroma nabavo.

Ker sem že pri tem primeru, naj omenim še drugega, to je čakanje v vrstah po pol ure, da dobiš malico. Odgovorne službe naj bi se spoprijele tudi s tem vprašanjem.

Jože Sušnik

Rušenje še zadnjih ostankov rak

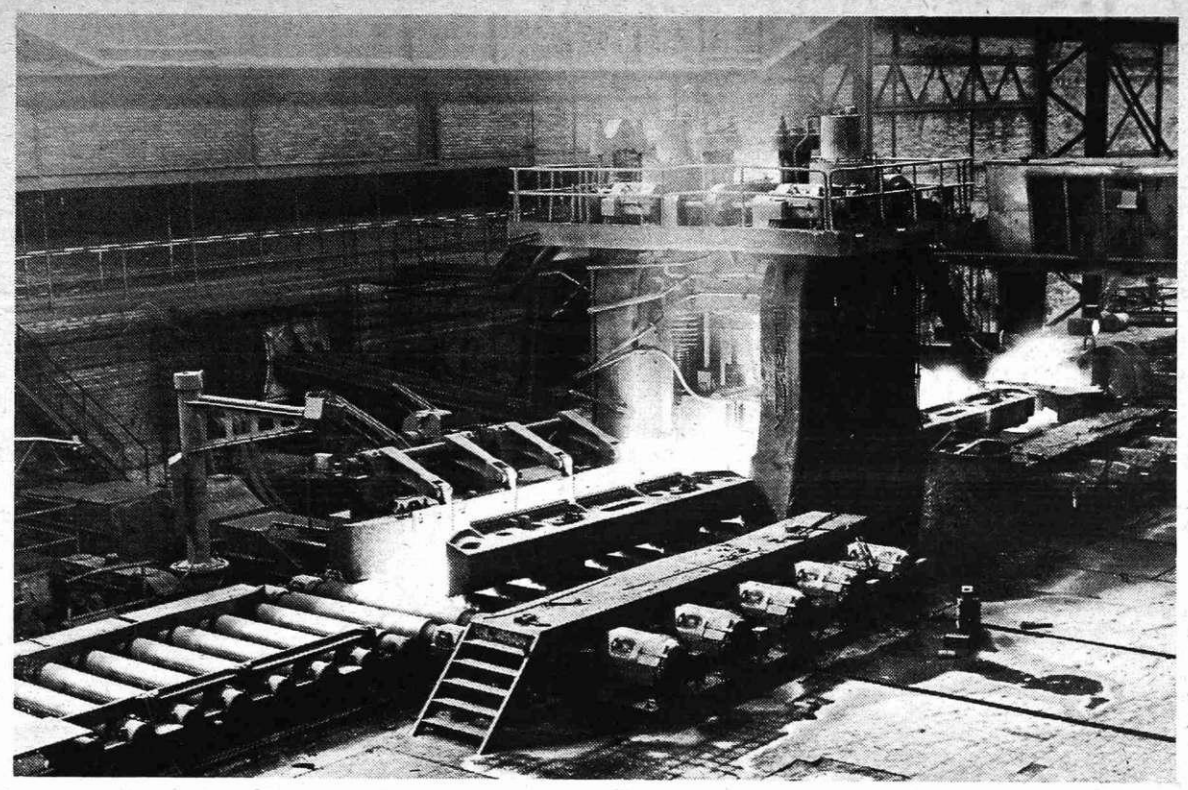

Valjarna bluming med obratovanjem

SEJA SKUPŠČINE REGIONALNE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI KRANJ

Zadnjega junija sta se sestala oba zbora skupščine regionalne zdravstvene skupnosti. Na dnevnem redu seje je bilo sedem točk, predvsem pa je bil poudarek na seji le na štirih vprašanjih in sicer na obravnavi predloga samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah planov zdravstvenih skupnosti v SR Sloveniji za obdobje 1976 do 1980, o sprejemu enakega sporazuma za regionalno zdravstveno skupnost Kranj, ki so ga občinske skupščine na svojih sejah že obravnavale. Nadalje je bilo razmeroma dosti razprave o poteku priprav predloga integracije zdravstvenih delovnih organizacij na Gorenjskem, posebno pozornost pa so posvetili delegati informaciji o petmesečnem poslovanju občinskih in regionalne zdravstvene skupnosti Kranj za obdobje januar maj 1976.

Navedene so samo nekatere značilnosti samoupravnega sporazuma o planu zdravstvenega varstva za obdobje naslednjih pet let. Zdravstveno varstvo je pomemben dejavnik povečanja produktivnosti skupnega družbenega dela ter sodi med bistvene elemente življenjske ravni delovnih ljudi in njihove socialne varnosti.

Nadaljnji razvoj zdravstvenega varstva ter možen obseg pravic je odvisen od gospodarskega in splošno družbenega razvoja ter se zato sredstva zanj oblikujejo v dogovorjeni soodvisnosti od porasta družbenega proizvoda, zlasti produktivnosti dela.

Zadovoljevanje skupnih in osebnih potreb ter interesov na področju zdravstvenega varstva je uresničljivo zlasti z združevanjem sredstev in dela, doslednejšim izvajanjem in izpolnjevanjem neposredne in posredne svobodne menjave dela in s poudarkom na nadaljnjem razvijanju samoupravne organiziranosti. Da je z racionalno porabo razpoložljivih sredstev potrebno ohranjevati ter izboljševati raven zdravstvenega varstva in zdravstvene dejavnosti.

Cilji, ki jih zasleduje petletni plan pa so naslednji:

Ustvarjanje enakih možnosti za zadovoljitev potreb po zdravstvenem varstvu vsem prebivalcem v okviru dogovorjenega obsega. Boljše zdravstveno stanje prebivalcev, zlasti delavcev pri delu, ohranitev zdravega okolja, skladnejši razvoj zdravstvene dejavnosti z odpravljanjem obstoječih nesorazmerij zdravstvenih zmogljivosti. Zagotavljanje humanega, hitrega in učinkovitega zdravstvenega varstva, s poudarkom na boljši dostopnosti zdravstvene dejavnosti.

Kot prednostne naloge pa plan postavlja naslednje: Zmanjševanje odsotnosti z dela, preprečevanje nesreč pri delu ter izven dela. Zdravstveno vzgojno in prosvetna dejavnost. Usposabljanje zdravstvene službe za delo v izrednih razmerah ter v pogojih splošnega ljudskega odpora in splošne ljudske obrambe.

V petih letih bodo občinske zdravstvene skupnosti združene v RZS Kranj hitreje razvijale osnovno in preventivno zdravstveno dejavnost, predvsem pa preventivno dejavnost medicine dela in v ta namen krepile njeno materialno podlago ter ji zagotovile potrebno število zdravstvenih delavcev. Predvidoma bo do leta 1980 prišlo v osnovni zdravstveni službi na enega zdravnika okrog 1421 prebivalcev, s čimer se bo izboljšala zlasti njena dostopnost prebivalstvu. Plan predvideva, da bo v letu 1980 število vseh pregledov v osnovni zdravstveni službi poraslo kar za 18 odstotkov, število specialističnih pregledov za 14 odstotkov, število bolniških oskrbnih dni za 14 odstotkov, število izdanih receptov za 28 odstotkov, število zobozdravstvenih storitev pa bo povečano kar za 28,7 odstotka. Ta porast je računan na zdravstveno dejavnost v letu 1974.

To so v glavnem najbolj značilne postavke v predlogu samoupravnega sporazuma. Razprava je bila razmeroma živahna, delegati z jeseniškega območja, so imeli poleg drugih pripomb, tudi vprašanje, zakaj sta bili v razpravi dve formulaciji predloga samoupravnega sporazuma. Samoupravni sporazumi, tako občinski, kakor regijski in republiški, se med seboj bistveno ne razlikujejo, le to da ti obravnavajo v svojem območju razvoj zdravstvenega varstva za razdobje petih let.

Razprava o bodoči organiziranosti zdravstvene dejavnosti še ni dosegla zaželenega obsega, čeprav se to vprašanje v Sloveniji postavlja že dalj časa. Na skupščini je bilo posredovano poročilo o poteku priprav za integracijo zdravstvenih delovnih organizacij v gorenjski regiji. Poročilo o tem je podal predsednik komisije dr. Robič. V razpravi o poročilu sta poleg delegatov razpravljala tudi sekretar medobčinskega komiteja ZK Ludvik Kejžar in predsednik medobčinskega sindikalnega sveta Zvone Labura. V razpravi so bili zelo konkretni delegati iz jeseniške bolnice, v tej ustanovi so že podrobno obravnavali predlog.

Iz razprave jeseniških delegatov je bilo razvidno, da se zavzemajo za združevanje po strokovnem principu. Tako, da bi imeli v gorenjski regiji tri organizacije združenega dela in to: organizacijo združenega dela (OZD) Bolnice, ki naj bi po predlogu Jeseničanov zajemala poleg bolnic Jesenice, Begunje in Kranj, tudi interni oddelek na Golniku kajti ta je namenjen predvsem za območje gorenjske regije. Druga OZD naj bi združevala osnovno zdravstveno službo, vključno zavod za zdravstveno varstvo. Tretja OZD pa bi združevala vse lekarne. Seveda bi bile te tri OZD povezane v sestavljeno organizacijo združenega dela. S to obliko združevanja soglašajo vse občine, kakor tudi družbenopolitične organizacije. Ta oblika po mnenju vseh prizadetih omogoča:

— boljšo strokovno povezanost med bolnišnično in osnovno zdravstveno službo;

— racionalnejšo kadrovsko politiko;

— enotnejšo politiko nagrajevanja po delu;

— usklajeno investicijsko vlaganje;

— uspešnejše dogovarjanje s plačniki zdravstvenega varstva.

Skupščina je sprejela sklep, da moramo takoj pristopiti k široki razpravi v celotni regiji. Razprava naj teče v dveh smereh in to v zdravstvenih zavodih in v občinskih skupnostih zdravstvenega varstva.

Iz poročila o dohodkih in izdatkih v obdobju petih mesecev je bilo razvidno, da smo v regiji ustvarili skupno 42,7 odstotka dohodka in 42 odstotkov izdatkov na letni plan. Tudi v teh petih mesecih je po posameznih občinah situacija različna. Tako imata občini Kranj in Škofja Loka po pokazateljih za te mesece ostanek dohodka, ostale tri občine pa izkazujejo primanjkljaj, samo s to razliko, da imamo na Jesenicah manjši primanjkljaj kot je bil planiran, v Tržiču pa so že v prvih mesecih dosegli primanjkljaj, ki je bil planiran za vse leto, isto tudi v Radovljici.

Sklep skupščine je bil, da se tema dvema občinama posveti posebna pozornost. Seveda pa bo stanje vsekakor bolj jasno pri polletnem obračunu.

Predlog koriščenja zdraviliškega zdravljenja je naslednji:

Občina	Realizacija 1975		štev. zav. oseb		predlog za leto 1976
Jesenice	370	1,641.722	37.886	131	625.394
Kranj	320	1,379.821	66.984	232	1,107.568
Radovljica	263	1,199.825	30.230	105	501.270
Škofja Loka	191	824.263	35.214	122	582.428
Tržič	76	302.192	12.987	45	214.830
Skupaj	1220	5,287.823		635	3,031.490

Predlog za leto 1976 je narejen na osnovi števila zavarovancev. Pri tem pa je v odnosu na leto 1975 veliko zmanjšanje za Jesenice, to pa iz razloga, ker smo v lanskem letu na Jesenicah veliko več porabili kot je bilo programirano. Koristili smo eno zdraviliško zdravljenje na sto zavarovancev, Kranj na vsakih dvesto, Škofja Loka na vsakih 190, Tržič na vsakih 170, Radovljica na vsakih 115 zavarovancev eno zdraviliško zdravljenje. V letu 1976 pa je v merilu regije eno zdraviliško zdravljenje na vsakih 288 zavarovancev. O pravilnosti razdelilnika na skupščini nismo razpravljali. Morda bi bilo treba tudi tu spregovoriti, kajti po mišljenju nekaterih, bi morale imeti Jesenice zaradi specifičnih pogojev določeno prednost, toda ker smo v lanskem letu toliko presegli program, je delegatom težko o tem začeti ponovno razpravo.

Stane Torkar

JADRANSKA ŽELEZARNA NOVI ČLAN ZJŽ

(Nadaljevanje s 1. strani)

ka patentne pravice — firme EVG iz Gradca v Avstriji. Zelo hitro so uvideli, da bo oskrbovanje takega obrata z valjanim jeklom kot surovino zelo težko, ker je na tržišču primanjkovalo betonskega jekla, še bolj pa zaradi tega, ker je za tovrstno proizvodnjo potrebno jeklo s poboljšanimi mehanskimi lastnostmi v toplo valjanem stanju.

Tako se je porodila ideja, da se omogoči popolni tehnološki proizvodni proces pridobivanja jekla iz jeklenih odpadkov, predelava jeklenega polizdelka v valjarni in proizvodnja armatur iz lastnega valjanega jekla. Našla se je možnost financiranja izgradnje mini-železarne s sredstvi lokalne banke in zainteresiranega gospodarstva in na osnovi tega izdelan investicijski program. Občinska skupščina je, 6. marca 1968 osnovala železarno pod takratnim imenom Adriasider, kot podjetje v izgradnji. Ob koncu tega leta je investicijsko-komercialna banka Split odobrila posojilo za izgradnjo in na osnovi tega so bili sklenjeni dogovori za dobavo opreme od naslednjih firm:

Za obločno električno peč in elektroopremo — »Brown Boweri und C.« — Baden; naprave za kontinuirano vlivanje — »Concast« Zuerich; za opremo valjarne — »Pomini — Farel« Castelanza; opremo za hladno predelavo — »EVG« Gradec.

Skupna dogovorjena vrednost je bila 2,1 milijon dolarjev. Izgradnja objektov se je pričela v sredini leta 1969 leta in do konca leta je bila že izgrajena hala za hladno predelavo, tako, da je proizvodnja »bi — armatur« stekla že v začetku leta 1970. V začetku leta so bili dograjeni tudi objekti za jeklarno in valjarno, izgradnja instalacij in objektov za oskrbo z vodo ter temelji za stroje pa so bili zgrajeni do konca leta. Montaža naprav v jeklarni je bila zaključena do pričetka leta 1971 in so že v januarju pričeli s proizvodnjo jekla. Naprave v valjarni so bile montirane do polovice leta 1971, s tem pa je bila tudi zaključena izgradnja vseh dogovorjenih objektov in vse naprave v tovarni so obratovale.

Ker ni bilo denarja, da bi zgradili prometne poti, sta bila dovoz in odprema materiala zelo težka. Z velikimi napori je kolektiv v teku leta 1972 iz lastnih sredstev uspel zgraditi cestno omrežje in urediti prostore za najbolj potrebna skladišča. Tako so bili najnujnejši vzporedni objekti zgrajeni in proizvodnja ter transport materiala sta potekala neovirano.

V objekte in opremo so bila vložena naslednja sredstva (v milijon dinarjih):

— kredit IKB Split	86,7
— krediti izvajalcev del	4,1
— inozem. komerc. krediti	25,5
— lastna sredstva	1,9
Skupno do konca leta 1971 milij. din	118,2

Rok za odplačilo kreditov je pet let z obrestno mero osem odstotkov.

PROIZVODNE ZMOGLJIVOSTI

JEKLARNA: — Električna obločna peč ima zmogljivost 25 ton na eno šaržo. Notranjost plašča je 3.900 mm, premer elektrod je 350 mm, moč transformatorja pa je 7,5 MWA. S projektom je bila predvidena še ena peč, toda zaradi omejenih sredstev jo ni bilo mogoče nabaviti v prvi fazi izgradnje. V jeklarni so tudi naprave za kontinuirano vlivanje z dvema žilama, s presekom gredic 100 krat 100 mm. Kokila je S izvedbe, radius zakrivljenja pa je štiri metre.

V hali električne peči sta dva žerjava, prvi je desettonski elektromagnetni za polnjenje košar, toda le deno, ker je glavno skladišče jeklenih odpadkov izven hale, drugi pa je za prenašanje šarž, nosilnosti 30/5 ton.

V livni hali je nameščen žerjav z nosilnostjo 40/10 ton. Poleg naprav za kontinuirano vlivanje, so v tej hali tudi naprave za odlivanje in sušenje ponvic, razdelilnika in zamašnih čepov.

Zunanje skladišče jeklenih odpadkov je na odprtem terenu z enim motornim magnetnim dvigalom.

VALJARNA: — Peč za ogrevanje gredic ima 3,5 koristne širine in je opremljena z ustrezno avtomatiko, kuri pa se z nafto. Gredice se izrivajo iz strani in z valji usmerjajo do predproge.

Predproga je sestavljena iz dveh trio-valjavniških ogrodij v liniji. Premer valjanca je profila 450 mm. Ležaji so valjčasti, ogrodja pa so prednapete izvedbe. Pred prvim ogrodjem predproge je stabilna nagibna miza, za ogrodjem pa dvižna miza. Na zadnjem, osmem vtiku je obvodnica, ki vodi do prvega kalibra na drugem ogrodju. Tu sta dva vtika, med katerima so leteče škarje za odrez koncev.

Druga linija je sestavljena iz petih valjavskih ogrodij na izmenjalni duo s premerom valjev 280 do 340 mm, prednapetih, s kotalnimi ležaji. Z ene in druge strani so obvodne vodilnice. Ta linija je zaključna za dimenzije nad profilom 14 mm.

Za to grupo sta dve ogrodji v tandemu s premerom valjev 320 mm, podobne izvedbe in na njih se zaključuje valjanje do premera 12 mm. Za dimenzije premera deset milimetrov do premera šest mm je zaključna grupa s šestimi ogrodji premera 260 mm v monobloku, izvedbe firme »Pomini — Farel« z vertikalnimi in horizontalnimi valji. Na šestem vtiku se doseže brzina 20 metrov na sekundo.

Izvaljana žica se navija na navijalce tipa »Garett«, zatem se navlači na kavlje visečega transporterja, kjer se hladi, ročno veže, stresa na zbirni kavelj in nalaga na kamion.

Za palice imajo glavnikast hladilnik, dolg 30 metrov, pred katerim so leteče škarje za razkrajanje valjanih palic, za hladilnikom pa so hladne škarje, ki režejo palice na ustrezne dolžine, ki se ročno vežejo v snope in potem nalagajo na kamione.

Desettonsko mostno dvigalo zalaga peč z gredicami, drugo pettonsko dvigalo pa je namenjeno nalaganju v adjustaži.

Proizvodni proces v valjarni je na zadovoljivem nivoju mehanizacije. Razen dveh voznikov dvigal, proces efektivno vodi še en delavec na iztirnem vzvodu pri peči in delavec za dvižno mizo na predprogi. Ves ostali del tehnologije do vezanja v snope je avtomatiziran.

Predprogo, vmesno progo in zaključno progo (monoblok) poganjajo asihroni električni motorji, jakosti 1.000 kW. Dve napravi v tandemu poganja motor jakosti 340 kW. Število vrtljajev tega motorja in motorja na zaključnem monobloku se regulira v obsegu 1.150 do 1.400 min. — 1 po sistemu »Kraemer«. Navijalce poganjajo istosmerni motorji, napajajo pa se prek »Ward — Leonard« grupe.

HLADNA PREDELAVA: Proizvodnja »bi — armatur« je organizirana v posebnem objektu. Linijo za hladno izvlečenje žice sestavljata dva enostopenjska stroja za debelejše dimenzije, pri čemer enega uporabljajo samo za izvlečenje na drugi stopnji. En stroj s tremi stopnjami uporabljajo za izvlečenje tanjših dimenzij. Pred temi stroji je oprema za pripravo valjane žice, za izvlečenje, ki jo sestavljajo konzolna dvigala, škarje, varilni aparati in naprave za mehansko dekapiranje.

Za proizvodnjo »bi — armatur« in svetlo vlečene žice imajo pet avtomatskih strojev, od katerih so trije za debelejše, preostala dva pa za tanjše dimenzije. Še en tak stroj uporabljajo za izdelavo armatur, ki se kot vertikalni elementi vgrajujejo v rešetkasti nosilec.

Ta stroj za izdelavo rešetkastega nosilca, kar se kot armatura vgrajuje v stropne konstrukcije, rabi dve »bi — armaturi« za podolžne nosilne palice, eno »bi — armaturo« kot rešetko in eno svetlo vlečeno žico za podolžno vrhnjo gredo.

Stroj dela po principu avtomata in ga opravlja, tako kot ostale stroje en delavec.

Notranji transport se odvija z viličarji.

INSTALACIJE ZA OSKRBOVANJE Z ELEKTRIČNO ENERGIJO IN INDUSTRIJSKO VODO: Železarna dobiva električno energijo iz prenosne mreže preko transformatorja 110/35 kV in nadaljnjo transformacijo v krogu tovarne, pri čemer se električna obločna peč napaja preko transformatorja 35/6 kV v glavni transformatorski postaji in transformatorja 6/4 kV pri sami električni peči.

Voda se črpa v mestnem vodovodu. Notranji ciklus vode je z dvema zaprtima sistemoma in z enim odprtim. Prvi zaprti ciklus je za mehko vodo za hlajenje kokil na napravah za kontinuirano vlivanje in za hladitev armature električne obločne peči. Drugi zaprti ciklus je za hlajenje valjev in vključuje ločilnik za okujino in odstranjevanje maščob ter peščeni filter in zračni hladilnik. Za hlajenje sekundarnega sistema na napravah za kontinuirano vlivanje, uporabljajo vodo v odprtem toku. Ta voda se steka z vodo iz valjarne in se koristi kot vodni transport za okujino, ki nastaja pri vlivanju in valjanju, potem pa višek vode odteče kot preliv v glavni kolektor.

ORGANIZACIJA IN KADRI: Danes v jadranski železarni dela 450 delavcev, organiziranih v tri proizvodne temeljne organizacije: jeklarna, valjarna in hladna predelava; eno temeljno organizacijo Vzdrževanje in delovno skupnost Skupne službe.

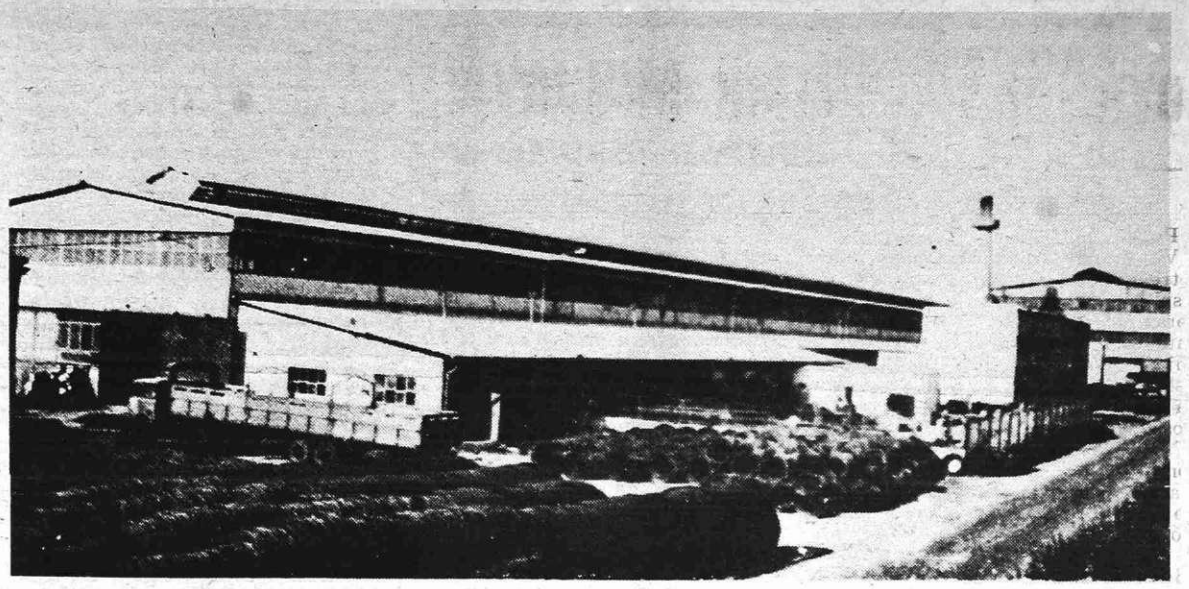

Jadranska železarna

Poseben problem je predstavljal zbiranje kolektiva in strokovnih kadrov. Ker je bilo potrebno večino izkušenih kadrov pridobiti iz drugih krajev, so morali zagotoviti tudi zadostno število stanovanj. Zahvaljujoč razumevanju in podpori občinske skupščine Split, je bilo to v začetku rešeno za najnujnejše število inženirjev. Za izpopolnitev ostalih delovnih mest v proizvodnji in vzdrževanju pa tudi v službah, so bila potrebna ustrezna finančna sredstva za stanovanjsko izgradnjo. V ta namen so leta 1970 dobili od banke kredit in kupili najnujnejša stanovanja, kar je omogočilo da so relativno zadovoljivo rešili izpopolnitev strokovnega kadra v jeklarni in vzdrževanju, a le delno tudi v valjarni.

Razen manjšega števila izkušenih kvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, ki so delali v drugih industrijah, so vsi ostali mladi ljudje, katerim je bila v večini to prva zaposlitev. Čez 80 % delavcev sestavljajo mladi pod 25 let starosti. Tak starostni sestav je pomenil določene probleme, pa tudi prednosti. Naenkrat zbrati toliko mladih, temperamentnih in nestrpljivih ljudi z neoblikovanimi navadami za kolektivno delo in delovne obveze, je že samo po sebi določeno tveganje, še posebno, ker so se znašli v sredini, v kateri niso bile dovolj utrjene navade in norme ponašanja, kakršne so običajno v industriji.

Na drugi strani pa je dejstvo, da so mlade generacije znatno bolj izobražene in sposobnejše, da se učijo in pridobivajo znanje in izkušnje. Ti ljudje so tudi fizično močnejši in niso obremenjeni z družinami ter s stanovanjskimi in drugimi problemi. To so bile vsekakor pozitivne okoliščine za oblikovanje sposobnega delovnega kolektiva.

ZMOGLJIVOSTI IN RAZVOJ PROIZVODNJE

Uvajanje proizvodnje jekla v električni obločni peči in postopek vlivanja na konti napravah, je potekalo zadovojivo. Osem mesecev po tem, ko je peč pričela obratovati, je bila dosežena proizvodnja, kakršna je tudi danes. Glede na to, da so tehnologijo izdelave jekla vodili izkušeni mojstri, niti niso v tem pogledu pričakovali večjih problemov. Imeli pa so težave pri pripravah ponvic, centriranju mašilnega droga, pri vzdržljivosti zamaškov, izlivnika in podobno. Zaradi tega je bilo več prelivanja in zaradi tega je bil tudi izplen pri gredicah znatno manjši, kakor je danes. Toda ljudje so se navadili, preizkušeni so bili tudi različni materiali, pridobili so potrebne izkušnje in proizvodnjo stabilizirali. Kot ognjeodporni material, danes za oblogo peči uporabljajo dolomitne bloke iz Gostivara, pri katerih dosegajo povprečno vzdržljivost peči 110 šarž.

Ponvice oblagajo z nabijanjem ognjevzdržne mase, zamašek je iz grafita, izlivnik pa je magnezitni. Obloge razdelilnika se izdelujejo tudi iz ognjevzdržne mase, izlivnik je iz šamota s cirkonskim slojem. Jeklo se izdeluje z eno žlindro, rafinerijo pa opravljajo z rudo. Poprečno dosežejo šest šarž dnevno, oziroma 145 ton vlitih gredic. Letno v jeklarni proizvedejo okrog 48.000 ton gredic.

S proizvodnjo gredic so pričeli januarja leta 1971 in do konca leta proizvedli 34.000 ton. Ker valjarna še ni obratovala, so največji del proizvodnje prodajali drugim železarnam, ki so jih oskrbovale z vložkom. Z realizirano proizvodnjo so ustvarili dohodek, ki je zadoščal, da je železarna to kritično leto zaključila s pozitivno bilanco. Treba pa je seveda vedeti, da so to leto pričeli z odplačevanjem kreditov in da je investicijsko-komercialna banka Split zašla v težave, zaradi katerih železarne ni mogla več spremljati s krediti.

Valjarna je pričela poskusno obratovati v septembru 1971 in je do konca leta proizvedla 7.500 ton valjanega materiala. Ker v valjarni ni bilo dovolj strokovnega kadra, pa tudi ne možnosti, da se to izboljša, ker ni bilo denarja za nakup stanovanj, so se odločili, da valjarna dela na dve izmeni. To je bilo tudi dovolj, da se izvaljajo gredice, ki jih je proizvedla ena električna obločna peč. Medtem pa so finančne obveze narekovale intenziviranje proizvodnje in so sprejeli sklep, da se v valjarni formirata še dve delovni grupi ter preide na proizvodni ciklus po štiribrigadnem sistemu. Zaradi tega so na ključna mesta v proizvodnji in organizaciji v izmenah, ker niso našli boljše rešitve, razporedili neizkušene in ne dovolj uvedene delavce, kar je povzročilo počasneje doseganje proizvodnje, kakršno so dovoljevale tehnične možnosti. Tako je šele pred zaključkom leta 1972 valjarna pričela delati s polnim ciklusom, kakršen je danes uveden v železarnah. Potreben dodatni vložek gredic dobivajo iz uvoza. V lanskem letu 1975, je valjarna dosegla proizvodnjo 65.000 ton valjanih izdelkov.

Uvajanje proizvodnje v valjarni je bilo povezano s priučevanjem, privajanjem in doseganjem izkušenj delavcev v tehnološkem procesu.

Tehnično težavo so imeli na ogrevni potisni peči zaradi tega, ker je bilo dno peči izdelano iz nekvalitetnega materiala in kar je povzročila tehnična napaka na gorilcih. Razen tega so imeli probleme pri režimu vodenja peči, kar je bilo spet odvisno od posade.

Proizvodni asortiment valjarne je valjano okroglo jeklo v dimenzijah od šest do 24 mm profila. Segreta gredica preseka 100 krat 100 mm in dolga tri metre pride po valjčkih na prvo ogrodje. Na trio ogrodju se s pomočjo vzdižne mize, valjčkov in nagibne mize izvaja osem vtikov in potem še dva vtika na drugem trio ogrodju v tej grupi. Potem se konci odrežejo in potem se nadaljuje valjanje na drugi grupi valjavskih ogrodij in naprej do zaključnega vtika. Sistem kalibracije je kombiniran in to s škatlastim kalibrom za prve štiri vtike in potem po sistemu kvadrat — oval do štirinajstega vtika in naprej po sistemu oval — krog. Valjarna je sposobna da dela v zelo ozkih tolerancah od ± 0,2 mm.

Proizvodnja gradbenih armatur v temeljni organizaciji Hladna predelava, se razvija odvisno od valjarne in njenih možnosti, do zahtev v pogledu dimenzij valjane žice. Ta zanesljivost ni bila dosežena vse do leta 1974. Danes pa ta obrat izdela letno okrog 6.000 ton »bi — armatur«.

IZGLEDI ZA NADALJNJI RAZVOJ ŽELEZARNE

Proizvodnja se je v vseh treh proizvodnih organizacijah razvijala dovolj hitro in je bila železarna v stanju, da je že od vsega začetka izvrševala obveze investicijskih kreditov, tako da se je plačevanje odvijalo po dinamiki in v rokih, ki so bili v dogovoru predvideni.

Tako je kolektiv vstopil v leto 1976 brez obremenitev od prejšnjih investicijskih posojil. Razen tega so za amortizacijo izdvajali po povečani stopnji in na ta način ustvarili sredstva za nove investicije. Z investicijskim programom je predvidena izgradnja še ene električne obločne peči, da bi dosegli proizvodnjo gredic, ki ustreza zmogljivostim valjarne. Razen tega bodo zgradili objekt za pripravo vložka s stezo, dvigali in škarjami za razrez jeklenih odpadkov. V valjarni predvidevajo manjšo dopolnitev opreme in podaljšanje hale. Predvidena je izgradnja novega objekta v katerem bodo montirali obstoječe in nove naprave za proizvodnjo svetlo vlečene žice in gradbenih armatur. Po zaključku investicije, se bo proizvodnja v železarni Split zaokrožila na višini 125.000 ton gredic, 118.000 ton valjanih izdelkov in 30.000 ton raznih armatur za gradbeništvo, na bazi svetlo vlečene žice.

DRUŽBENI STANDARD

V obsegu, kakršnega so finančne zmogljivosti dovoljevale, so se prizadevali reševati vprašanja standarda delavcev. Povprečni osebni dohodek na delavca je v lanskem letu znašal 4.100 dinarjev, kar je dobro poprečje za črno metalurgijo. Delavcem je zagotovljen brezplačni prevoz z avtobusi v smeri Splita in smeri Trogira, delavcem, ki se vozijo v oddaljenejše kraje pa delovna organizacija participira v stroških do 300,00 dinarjev. Delavcem je zagotovljen topli obrok, ki se pripravlja v lastni delavski restavraciji in pri katerem delovna organizacija sodeluje s 50 % pri ceni obroka. Sindikalna organizacija omogoča pogoste obiske kulturnih prireditev, imajo pa tudi lastni judo klub.

V prizadevanjih, da bi stanovanjska vprašanja kar najhitreje reševali, je do sedaj delovna organizacija kupila 35 stanovanj, pomaga pri zadružni gradnji stanovanj v okviru katere je bilo doslej zgrajenih 20 stanovanj. Pred zaključkom pa je novi dogovor za izgradnjo nadaljnjih 40 stanovanj.

ČELIK, glasilo ZJŽ
štev. 60/XII, april 76

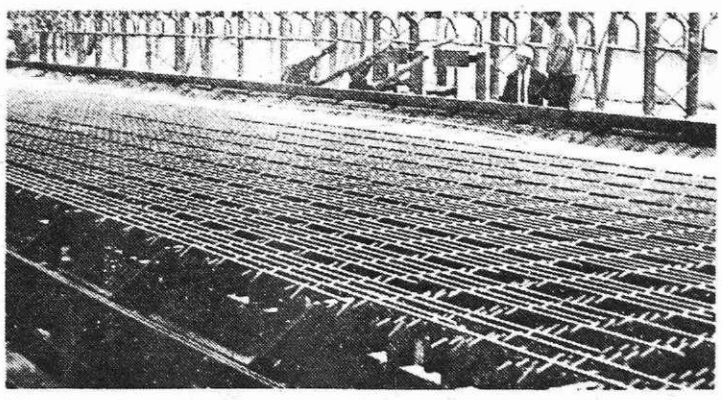

Hladilna hala za jeklene palice

Železarski globus

MAROKO

Maroška vlada je zahtevala mednarodne ponudbe za gradnjo nove integralne železarne, ki jo bodo zgradili v bližini mesta Nodor. Železarna bo imela letno proizvodnjo surovega jekla milijon ton in bo pričela obratovati leta 1980.

SOVJETSKA ZVEZA

Zahodnonemško podjetje Lurgi Chemie und Hüttentechnik iz Frankfurta bo dobavilo vso potrebno opremo za obrat za proizvodnjo peletov. Instalirali jo bodo v železarni Krivoj Rog. Letna proizvodna zmogljivost obrata bo osem milijonov ton peletov.

VINKO TRINKAUS

MIRJAVA

10 ODLOMEK IZ ROMANA

Ampak to bi izzvenelo hudo prsteno. Le sočutno ga je gledal. Potem sta si pokimala in odšla za tovariši.

Kako so bili veseli, ko so ju zagledali. Šele, ko so hoteli vedeti, kako je bilo, so opazili, da Hinko manjka. Pogledi so jim otrpnili.

»Napadla sva policista, drugi so bili v bližini in Hinko je padel,« je še težje povedal Brkač.

Nihče ni upraševal za podrobnosti. Bali so se omenjati celo komisarjevo ime. Kot bi mu tako prizahašali. Tiho je odšel od njih, prvi padli borec.

Brkač je povedal, da je spotoma videl dve koloni policistov in se morajo premakniti daleč, da bodo tako zabrisali sledove za sabo. Pokimali so mu, s strahom strmeli v komandirjev žalostni obraz in upali, da ve, kam jih mora odpeljati, da jih policisti ne bodo izsledili.

Počasi, ko so imeli občutek, da se izgubljajo v pokrajini, morda vrte v krogu, so previdno hodili. Zledeneli so ob vsakem šumu, ki je spominjal na oddaljene človeške glasove, Smrt prvega borca v četi, je legala nanje. Prežala je lahko nad vsako mejo, v križišču, za hišami, na vrhu hribov.

Ustavili so se ob robu gozda. Pred njimi so zazijali travniki, polja, hiške. Ko se je zdanilo, so si izbrali največjo goščavo za skrivališče. Utrujeni so dolgo spali in so tako lakoto občutili šele proti poldnevu. Čeprav so najbolj ješči pogledovali Brkača, je vztrajal v taborišču. Šele v mraku je določil Mirana, Vihro in Dančija, da se odpravijo do večje kmetije, kjer naj dobijo suho hrano.

Podali so se v neznano, prvič sami, da preizkusijo, kako jih bodo sprejeli kmetje, ki jih ne poznajo.

Prvo so zagledali majhno, precej revno bajtico. Le spogledali so se in zavili naprej. Tudi druga hiša, že precej večja, se jim ni zdela primerna. Odločili so se za hišo, v nadstropje, veliko in mogočno.

Sprejem ni bil obetajoč. Gospodinja jih je gledala prestrašeno. Ni mogla odmakniti pogleda od njihovih oblek, ki se očitno niso skladale niti s skromnim orožjem, saj je imel le Miran puško. Še manj pa s predstavami nekakšnih junakov, ki se že upirajo Nemcem. Gospodar ni bil tako zvedav. Nizek, naseden dedec, z okroglim obrazom, ki ga ni načelo trpljenje, s povešenimi, mrožastimi brki jih je mrko gledal. Na njihov pozdrav in dobrikanje je molčal. Ko je zaslutil da nameravajo ostati, je počasi sedel na nasprotni konec velike, hrastove mize. Zdaj jih je meril izpod čela; s kratkimi, močnimi prsti je brez posluha živčno bobnal po mizi. Miran je poslal Vihro na stražo, sam pa je začel pripovedovati gospodarju:

»Najbrž ste že uganili: mi smo partizani, slovenski fantje, ki smo šli v gozdove, da se upremo Nemcem. Začetniki velike uporniške vojske smo. Res nas je zdaj v začetku še malo, nimamo najboljšega orožja. Ampak orožje je pri Nemcih. Kolikor ga bomo potrebovali, ga vzamemo. Vas, ki ste trden kmet in zaveden Slovenec, prosimo le za hrano. Vse, kar nam boste dali, plačamo.«

Kmet se ni zganil. Gledal ju je nesrečno, skoraj sovražno, kot bi ju hotel z mrkim pogledom uročiti. Miranove besede ga niso zganile; nobena mišica na njegovem gladkem, ploščatem obrazu ni trznila. Drugače je bilo z ženo. Nemirna se je obračala k njima, dokler jo ni zmoglo:

»Ampak fantje, lepo kar počnete. Mislim, zelo pogumno, samo vsi boste popadali. Ste pomislili, kakšni moči ste se uprli?«

»Tiho! Nič se ne vmešuj. Če ne boš molčala, takoj ven,« je togotno zarežal kmet in kazal z roko, kam bo nagnal ženo.

Kmetica, ki je bila videti mehka, dobra, je ob grožnji prestrašena otrpnila. Kimala je možu, da bi tako pomirila njegovo jezo.

Danči se je nagnil k Miranu. Sunil ga je v rebra, da bi odšla. Miran pa ga je prestrelil z očitajočim pogledom.

»Vidim, da še niste spoznali, kaj vam grozi. Ne upate nam pomagati. Zato nam prodajte hrano. Kruh, če imate morebiti kos sira, masla ali slanine. Tudi suho sadje bi vzeli. Plačamo, kolikor zahtevate,« je užaljen našteval Miran.

Kmet se je prvič posmehnil. Prhnil je sapo skozi nos, da sta mu brki zatrepetali. Potem je uperil kratki, dlakavi prst proti Miranu.

»Toliko denarja, da bi vam prodal hrano, nimate,« je sovražno scedil. Stežka je krotil razburjenje, ni pa mogel umiriti drhtečega, hripavega glasu. »Ne bom vam prodal, še manj podaril. Niste prebrali razglasa, da je vsako upiranje, pomoč vsem, ki rušijo nemško oblast, kaznivo? Zdaj bodo začeli izseljevati kmete. Vse onkraj Save, proti italijanski meji in na Bizeljskem, proti hrvaški meji. Pri nas zaenkrat še ne bodo. Prepričan pa sem, da bo hujše, kot izselitev doletelo vsakogar, ki vam bo pomagal. Naj zaradi nekaj hlebcev kruha, ki ne bodo ničesar odločili, izgubim posest, ki smo jo ohranili tristo let? Le poglejte na steno, to drevo. Naši predniki, za tristo let nazaj. Nihče ni prodajal. Če je bilo le mogoče, smo kupovali. Skoraj ni bilo pijanca med nami. Predvsem pa noben zapravljivec pri nas ni dedoval. In vse to naj propade, ker se mi vi trije ali kolikor vas je, smilite? Od moje hrane pa boste živeli dan, dva.«

Miran je med gospodarjevo razlago težko sopel in živčno trzal z ustnicami. Danči je prijatelja poznal. V takem je bil nestrpen. Komaj je čakal da bo lahko povzel besedo in z neiprosno ostrino z navajanjem ugovorom jim je težko oporekati, dokazal, kako ima on še bolj prav.

»Vi sami ste opozorili, kaj grozi Slovencem ob meji. Pozabili pa ste, da so izobražence, najbolj napredne delavce, njihove družine že izselili. Ampak vse to vas ne spametuje. Če Nemci upajo izseljevati med vojno, ko ne bi smeli razburjati prebivalstva, ko bi ga morali z obljubami pridobivati, potem lahko pričakujete, da bodo po vojni še hujši. V primeru, da bi zmagali, bodo želeli nagraditi svoje vojake z najboljšo zemljo. Menite, da se bodo ozirali na to, kdo je bil pohleven Slovenec? Oni vidijo samo sebe, Nemce! Slovani, tako je zapisal Hitler, so zgodovinski gnoj. Hudo bo zadelo vas, ki pohlevno ubogate, smrt bo zadela marsikoga od nas, ki se upiramo. Ampak mi se upiramo zato, da bi boljše živeli, vi pa boste kar naprej trpeli.«

Kmeta Miranove razlage niso prepričale. O svojih pogledih je bil tako trden, da je potreboval bolj otipljive dokaze, preden bi se spremenil:

»Nisem šolan, kot ste menda vi, ampak toliko le vem: nikoli, nobeň še tako trd režim ali oblast, ni uničevala ljudi, ki se niso upirali.«

»Premalo veste. Ne razmišljajte o tem, kaj se dogaja, kaj še, da bi premislili kako bo v prihodnje. Kaj nameravajo Nemci s kmeti ob meji s Hrvatsko in Italijo? Kaj so jim napravili izobraženci? Lahko bi se zamislili nad tem, kaj so jim napravili Židje, da jih uničujejo. Niste slišali, da bodo uničili vse žide, cigane, ljudi, ki niso Nemcem podobne rase? V najboljšem primeru se lahko nadejate, da bi vas, po nemški zmagi poslali nekam v Ukrajino, Rusijo, da bi tam nadomestili delo kmeta, ki so ga pobili. To vas čaka v primeru nemške zmage!«

Danči, ki ga je zakrnjeni, nekam bahaški in samozavestni kmet dražil, ni mogel strpeti, da mu ne bi zagrenil vsaj nekaj trenutkov.

»Posebej velja to še za vas, ki niste čiste, nemške rase. Ta vaš obraz, temna polt, črni lasje, to ni nemško. Ušesa spominjajo na žida: velika, štrleča nekoliko naprej. Še v Rusijo ne pridete, če Nemci zmagajo.«

Kmet se je ob tem zresnil in zamislil. Bilo pa je premalo, da bi ga omajalo v njegovem prepričanju. Le zjezilo ga je:

»Govorite kar hočete, hrane vam ne dam, niti prodam. Če vzamete na silo, kaj morem. Golorok se puški ne morem upreti.«

Žena, ki je prej strme poslušala Mirana, se je zganila. Pomignila je Dančiju, naj gre z njo. Gospodar pa je nekaj zaslutil. Precej je bil pri vratih.

»Vzeli boste vpričo mene,« je rekel in se obotavljaje odpravil proti shrambi.

Mesec dni bi lahko njihova četica živela s tem, kar je bilo v shrambi. Najbrž pa je imel še več hrane v kašči in kleti. Danči je vzel le kruh in kos slanine. Mamil ga je tudi okrogel kos sira. Vzdržal se je skušnjavi in se vrnil s kmetovma v sobo. Miran je polagal nemške marke na mizo, kmet pa je odločno mahal z rokami.

»Bolj važno kot denar, je potrdilo, da ste na silo vzeli,« je rekel in kimal z glavo, da denarja ne bo vzel. »In še to povem vnaprej: vaš prihod bom prijavil policiji.«

V sobi je nastala čudna napetost. Kmetica je prestrašena žmirkala z očmi in bi najraje jokala. Gospodar je bil odločen, trd. Miran, ki se je tako poredko zjezil, je divji strmel v Dančija, kot bi čakal na pristanek, da vse pustita na mizi. Lakota, tovariši v gozdu so ju opomnili, da morata požreti tudi to ponižanje. Predvsem, ker bi se lahko zgodilo, da bi bil drugi, tretji kmet prav tako trd, kot gospodar, ki se ni ustrašil nasprotovanja.

»Dobro, napisali bomo dvoje potrdil. Eno za vas, drugo bo naše.

(se nadaljuje)

Dan pred ustrelitvijo so obsojencem včasih dajali boljšo hrano, nič več jih niso nadlegovali ter jih tako zavajali v napačne upe. Aleš se je lotil okrepčila in ga ponujal tudi Bernardu. Ta pa se je branil, da mu ne tekne in da je še svoj obrok komaj pospravil.

Zjutraj so zarožljali ključi in Aleša so odvedli spet v veliko sobo, kjer se je gnetlo kakih štirideset ljudi. Vmes je bilo še vedno veliko njegovih sovaščanov, znancev in sodelavcev. Spet so ga začudeno ogledovali, da je bilo videti, kot bi jim kdo že poprej odkril skrivnost, da so ga zlomili in da jih je izdal. Kako je tudi moglo biti drugače, kajti take, kot je bil Aleš, navadno niso zapirali in spuščali med druge.

Vendar so vsi pogledi izražali tudi dvom. Nekateri močnejšega, drugi komaj opaznega ali pa niti ne.

Nikomur pa ni ušlo, da je Aleš še bolj zdelan kot prvi dan, čeravno so opazili, da ga je imel v rokah tudi zdravnik. To je bilo še slabše zanj. Seveda, nekaj časa je zdržal, potem je popustil! Sicer ga ne bi obvezali.

Ljudje so že poznali nekaj takih primerov.

Dan je mineval, ne da bi se pripetilo kaj pomembnejšega. Aleš je medtem poskušal govoriti s kakim znancem, kajti bolelo ga je, da ga sumničijo. Na njem so videli, kaj so počeli z njim gestapovci. Vsak se je bal predvsem zase. Hkrati se zaradi tega pravzaprav niti ni pritoževal. Vedenje rojakov in znancev je bilo obenem tudi poroštvo, da med njimi ni tistega, ki je bil povezan z gestapom in tudi ne kakega slabiča, ki je klonil ali bo klonil pod udarci.

Sicer pa so sklepali nekateri treznejši, mar bi Nemci res na Aleša, živega ali mrtvega, razpisali tak kup denarja, če ne bi vedeli, kakšen človek je! Proti večeru pa so se nekateri le toliko sprostili, da je Aleš z njimi lahko spregovoril le nekaj besed. Čisto jasno pa mu glede Filipa tudi ni bilo. Toliko je povedal prvemu, kaj so počeli gestapovci tudi s Filipom. Vendar je takoj obžaloval, kajti v sosedovih začudenih očeh je videl preveč strahu. Rekel je samo zamišljeno in potiho:

— Filip? Čudno?

Potem je šlo od ušesa do ušesa:

— Kaj pa Golob? Če je tako, je on tisti gad!

Videti je bilo, da so se zdaj vsa sumničenja obrnila proti Golobu.

IVAN JAN

MRTVI NE LAŽEJO

57

Prihodnjega dne se je število zapornikov v sobi precej skrčilo. Postrelili so jih ob cesti, tam, kjer je partizanska četa razbila policijski avto. V njem so izgubili življenja trije nemški oficirji!

Vsi so vedeli, kam so jih odpeljali, in po teži obtožb ter drugih okoliščinah bi med prvimi moral biti Aleš. To je tudi pričakoval, saj so šli h kolom celo taki, ki so le enkrat ali dvakrat dali kaj za partizane. Preprosti in verni ljudje, ki so vse življenje delali kakor njihovi očetje in dedje.

Nazadnje so poklicali tudi Aleša. Toda ni prišel niti na dvorišče. Odpeljali so ga nazaj v celico.

Preden so za njim zaklenili debela vrata, se je eden izmed stražarjev zaradi pogostega premeščanja še dosti vljudno opravičil:

— Prostora nam manjka, pa še neka pomota je prišla vmes. Menda se nekdo piše tako kakor ti! Tako mu je bilo naročeno, da bi zabrisali pomen vsega tega. Vendar Aleš ni hotel vrtati, kaj se skriva za tem. Zanimalo ga je le, kako so razdeljene karte za novo igro. Da bi bila to res pomota, ni verjel.

Z Bernardom sta spet ostala sama in ugibala, kaj to pomeni in kaj si je od tega obetal obersturmführer Werner . . .

O tem, da je bil Filip medtem že doma, nista imela niti pojma. Kaj takega zdaj ni prišlo na misel niti Alešu, ki je Filipu prisojal marsikaj. Smrt znancev in sovaščanov ga je tako prevzela, da se dolgo ni mogel zbrati. Vedel pa je, da tudi to mora biti v zvezi z Wernerjevo ponudbo in zahtevo. Potem sta z Bernardom skušala to svojevrstno šahovsko partijo rešiti. Šepetala sta skoraj vso noč in se ubijala z razmišljanjem . . .

Dnevi so tekli, vrstile so se dolge noči. Včasih pa je bil dan daljši, kajti ponoči sta za nekaj ur zaspala. Vsako jutro ju je prebujalo ptičje petje. Kmalu so se med žgolenje pomešali oddaljeni, nato pa vse bolj približujoči se glasovi enakomerno udarjajočega kravjega zvona. Aleš in Bernard sta se samo spogledala in potem molče lovila prijetne glasove, ki so oznanjali prebujanje novega dne.

Oba sta že vedela, kolikokrat bo kravji zvonec udaril dotlej, ko ga bo slišati najmočneje. Tedaj je bila živina, ki je šla za zvoncem, najbliže zaporom. Aleš je potiho štel zvonkljanje; ko je preštel do sedemdeset, in je bil glas najmočnejši je vzdignil prst, odprl oči ter potem spet prst spustil in šepnil:

— Zdaj!

Ta zdaj naj bi bil trenutek, ko se bo glas zvonca spet izgubil, kajti tedaj se je krava zvončarica znašla za vogalom zaporov, mimo katerih je držala cesta. Le redkokdaj se je zmotil za sekundo, kajti v mislih je imel natanko preračunano, kdaj in kod hodi čreda, ki jo je nevidni pastir gnal na pašo.

JANEZ BROJAN, st. 4

IZ ALPINISTOVE BELEŽNICE

Nad menoj je še en meter in pol previsa, visim v kaminu kot pajek na steni. Nad menoj gladek, s skalami prekrit previs, a pod menoj zija globoko brezno, le najmanjši zdrsljaj in katastrofa je tu. Poizkušam na več načinov, da bi se prebil preko previsa, toda vedno zaman, ker sem prekratek, da bi dosegel nad skale. Tako visim v tej špranji s prsti leve roke in s stopalom palca na nogi že kakih dvajset minut.

Možgani mrzlično delujejo, kako se rešiti iz te zagate, napor za roko in nogo je vedno težji.

Ker se vrv nič ne premakne, me Miha od spodaj vpraša, kaj je in zakaj nič ne zabijem. Povem mu, v kakšni situaciji sem. Odgovoril mi je, da bo prilezel za menoj in mi podstavil ramena, da bom dosegel rob previsa. Ko pa se privleče nekaj metrov okrog roba, se ustavi in vpraša, kje sem prišel preko teh plošč, saj ni nikjer nobenih oprijemov in stopov, steber pa navpičen. Takrat sem se šele nekoliko obrnil in pogledal nazaj, kje sem prišel. Ledeni srh me je spreletal po hrbtu in životu ob pogledu na teren pod seboj in črno žrelo, ki je zijalo pod kakih pet sto metrov prevesno steno. Cela petintridesetmetrska vrv, ki smo jo imeli, je prosto nihala v zraku, kake štiri metre od stenê. Mihu odgovorim, naj se vrne k Maksu, da bom sam še enkrat poizkusil, morda bom imel več sreče kot prej. Poizkusim še enkrat, toda skale nad glavo so rahle, le dotik obnje in že se zganejo, ob straneh pa gladke navpične plošče. Sedaj se šele spomnim na kladivo, hitro ga vzamem v roko ter začnem z njim klesati stop v trdi plošči, v višini kolen. To bi bila edina rešitev iz previsa.

Precej časa je minilo, predno sem izklesal za mezinec veliko vzboklino. S tem stopom se bom lahko vzpel za pol metra višje ter na ta način dosegel rob skal. Mihu zakličem, naj mi da še meter in pol vrvi in da naj se odvežeta, da v slučaju padca ne potegnem še njiju prek stene. Povem jima, da bom sedaj še enkrat poizkusil. Na lahko se dvignem z desno nogo na izklesani stop in se poizkusim počasi dvigniti. Premočna naklonina me odrine od stene. Hitro stisnem prste leve roke nazaj v špranjo in stopim na spodnji stop, da sem obdržal ravnotežje. Ko sem se dvignil, sem opazil na vrhu dober prijem in zelo razčlenjene skale. Po nekaj minutah poizkusim še enkrat in to z največjo in dobro premišljeno brzino, le na ta način je mogoče, da se izmažem. Napravil sem z desno nogo stop in se z desno roko prilepil na gladek rob plošče ter v sunku stegnil levo roko nad skale proti oprijemu, ki sem ga videl prej. Dobro sem ga ujel in se še isti trenutek pognal navzgor in zagrabil z desnico drugi oprijem. Srečo sem imel, da sta bila oprijema dobra, kajti skale, ko sem pritisnil nanje, so zgrmele druga za drugo izpod mene, tako da so mi visele noge preko kamina. Istočasno sem začutil v pasu močan stisk vrvi, ki me je močno vlekla v prepad. Le z največjo silo sem vzdržal, pri tem pa sem mislil, da mi bo potrgalo prste v členkih. Sila, ki me je vlekla nazaj v prepad, je na srečo kmalu popustila. Le kaj je to moglo biti, so skale ujele vrv, ko so padale preko, ali kaj? Tako ležim nekaj minut, dokler ne pridem toliko do moči, da se dvignem na noge. Skale ni bilo nobene več pod menoj. Hitro zabijem dva klina, vtaknem vzponko in skoznjo vrv ter soplezalca pozovem, naj prideta eden za drugim za menoj. Prvi pripleza k meni Maks in se hitro odveže. Tako vržem konec vrvi še Mihu, pa sem jo moral nekajkrat vreči, predno jo je lahko ujel. Minila je dobra ura, predno sta priplezala oba do mene. Sedaj šele izvem vzrok potega vrvi v pasu. Ko sem jima rekel, naj mi dasta že nekaj vrvi, sta se hitro premaknila nekaj metrov višje, da sta pridobila na vrvi, se navezala nanjo in se zasidrala za veliko skalo. Ko sta slišala padajoče skale, videla pa nista nič, kaj se dogaja, ker sta bila za robom, sta mislila, da letim tudi jaz s skalami in sta mi hotela s pritegnitvijo vrvi zmanjšati padec.

Ura je bila dve popoldan, imeli pa smo še kakih sto metrov stene nad seboj.

Vreme se je zopet pričelo slabšati, pretila nam je še ena nevihta. Bliski in grom se neprenehoma poigravajo v soparnem ozračju. Hitro se odpravimo naprej. Ker teren zopet ni preveč težak, plezamo zopet vsi naenkrat, samo da bomo čimprej iz stene.

Po kakih dveh dolžinah vrvi se znajdemo zopet pod kakih trideset metrov visokim stebrom. Kako, ali res še ne bo konca, nas res še ne bo stena izpustila iz svojega trdnega objema?

Miha se ga takoj loti, na srečo je steber kar precej razčlenjen in smo bili prej preko njega, kot smo mislili. Še eno dolžino vrvi po lažjem terenu in na kupoli vrha smo.

Kako prisrčen je bil stisk rok, kako radostna srca vseh treh nad to zmago.

Ko se razvezujemo in preobuvamo v gojzerice, mi pride preko oči velika pajčevina, bolj ko si jo brišem, bolj jo imam na očeh. Enako se godi Maksu in Mihu, ko pa pogledam Maksa, ki je imel na glavi na vrhu raztrgah klobuk, ki ga je vedno imel na plezariji na glavi, kako mu šop las vihra v zrak, čeprav je bilo popolnoma mirno, mi je bilo takoj jasno, od kod pajčevine. Treba bo pohiteti, kajti nevihta visi v zraku. Hitro pospravimo stvari v nahrbtnike in kar se da hitro zlezemo z vrha do rdeče škrbine, kjer se ločimo. Miha proti Kriški steni in v Krnico, midva z Maksom pa po plazišču Dolkove špice do plošč na razpotju Križ — Škrlatica. Od tu pa naravnost po žlebu navzdol v dolino Vrat. Z vrha do Aljaževega doma sva rabila le trideset minut.

Ko sva prišla do konca gozdička pri Slamarjevi koči, naju oslepi močan blisk in za njim pretrese ozračje močan grom. Ko prideva do Aljaževega doma, se že vsuje močna ploha. Med Dolkovo špico, Škrlatico in Rokavi je kot v peklu, bliski in grom se mešajo drug za drugim, ves greben izgleda kot ogromna bakla.

Vse to je trajalo kaki dve uri, gorje nam, da bi nas to zajelo nekje v steni ali na vrhu. Spomniva se na Miha, kaj je z njim, ali je ušel iz Kriške stene pred nalivom? Drugi dan nama je povedal, da ga je ujelo neurje v strmali konec Krnice in ga premočilo do kože.

Težak je bil boj s steno, a še lepša so bila doživetja.

Steber je delno IV. do V. težavnostne stopnje, prag in kamin VI. težavnostne stopnje. Zabili smo šestnajst klinov in ga plezali devet ur. Višina stebra 900 m.

KONEC

AKTUALNOSTI Z JESENIŠKE OBČINE

SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI ZA VARSTVO ZRAKA

Za Gorenjsko je na osnovi samoupravnega sporazuma predvidena enotna skupnost za varstvo zraka. Zato naj bi jo sestavljali delegati iz vseh petih gorenjskih občin. Skupnost bo poslovala z namenom, da se zagotovi varstvo zraka pred onesnaženjem in bo opravljala naloge v okviru pristojnosti, ki jih določa zakon o varstvu zraka. Zato bodo naloge, ki jih bo opravljala skupnost zlasti naslednje:

– sodelovanje pri prostorskem in urbanističnem planiranju,

– pripravljanje predlogov in ukrepov za varstvo zraka pred onesnaževanjem ter sanacijskih programov za področja, na katerih je zrak onesnažen nad dovoljeno, vendar pod kritično mejo in prav tako za tista območja, na katerih je kritična meja že prekoračena,

– dajanje mnenj v zvezi z gradnjo ali rekonstrukcijo objektov, ki lahko onesnažujejo zrak,

– zbiranje sredstev iz prispevka zaradi onesnaženja zraka in gospodarjenje z njimi,

– spodbujanje občanov, društev, temeljnih organizacij združenega dela in drugih organizacij za učinkovitejše varstvo zraka pred onesnaženjem, razen tega pa seznanjanje s strokovnimi publikacijami, organizacija predavanj in ogledov, ki naj prikazujejo škodljive posledice onesnaženega zraka.

Razen tega pa naj bi skupnost sodelovala pri reševanju sporov, ki bodo nastajali zaradi onesnaženega zraka.

Skupnost bo imela skupščino, izvršilni odbor, samoupravno razsodišče in razne odbore za določena vprašanja s področja varstva zraka. Skupščina bo imela 45 delegatov, ki jih bodo delegirali podpisniki samoupravnega sporazuma. Izvršilni odbor pa bo štel devet članov. Predpisan bo poseben prispevek, ki bo predstavljal sredstva skupnosti. Višina prispevka bo določena na osnovi strokovnih metodoloških navodil republiškega sekretarja za urbanizem. Sredstva, ki jih bo skupnost zbrala na ta način, bo lahko uporabljala le za namene, ki bodo prispevali k bolj čistemu zraku.

Iz občine Radovljica bo v skupščini skupnosti za varstvo zraka sedem delegatov, iz občine Jesenice pa devet. Ž.

ZAPOSLOVANJE V TUJINO

Iz informacij samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje povzemamo, da se je zaposlovanje v tujino skoraj v celoti ustavilo. V letošnjem februarju sta se zaposlila le dva delavca, eden izmed njiju v Avstriji, drugi pa v Švici. Tudi ostale mesece letošnjega leta ni bilo nič drugače. Zanimivo pa je, da se pojavlja vse več povratnikov iz tujine, ki preko službe za zaposlovanje iščejo zaposlitev. Letos v februarju je bilo med iskalci zaposlitve pri službi za zaposlovanje 13 nekdanjih zdomcev, ki so se vrnili z dela v tujini.

Ta pojav kaže, na to, da utegne postati zaposlovanje zdomcev v prihodnosti precej večji problem, kakor pa je bil v preteklosti. Ker so delovne organizacije na Gorenjskem prijavile mnogo manj potreb po delavcih v letošnjem letu, kakor lani, je seveda s tem tudi zožena možnost zaposlovanja.

Zaenkrat to še ne meji na takšno stanje, da bi delavci težko dobili zaposlitev, kaže pa na začetek drugačnih pojavov, kakor smo jih poznali v preteklosti, ko je bilo delovnih mest vedno mnogo več, kot prijavljenih delavcev in je bilo zato treba delavce stalno dobivati iz drugih krajev države. Ž

PRIJAVLJANJE NEPRIJAVLJENIH TV IN RADIJSKIH SPREJEMNIKOV

Radio televizija Ljubljana podaljšuje prijavljanje neprijavljenih radijskih in televizijskih aparatov do 10 julija 1976. Rok je podaljšan zato, da bodo lahko vsi tisti, ki doslej še niso prijavili sprejemnikov, opravili to svojo dolžnost. Kdor bo prijavil doslej neprijavljeni radijski in televizijski sprejemnik do 10. julija, mu ne bo treba plačati naročnine za nazaj. Po tem roku pa bo radio televizija Ljubljana s tehničnimi in drugimi sredstvi ugotavljala neprijavljene aparate in ukrepala skladno z zakonskimi predpisi. Zato naj vsi lastniki neprijavljenih televizijskih in radijskih aparatov izvrše svojo dolžnost in prijavijo svoje aparate do 10. julija. Ž.

IZ SREDNJEROČNEGA NAČRTA KS HRUŠICA

Zazidalni načrt za kranjsko skupnost Hrušica je le delno izdelan. Tako so ugotovili v osnutku srednjeročnega razvojnega načrta za obdobje do leta 1980. Vse ceste v naselju so še makadamske in jih je potrebno urediti. Naselje nima urejene kanalizacije, razen tega pa ni organiziran odvoz smeti, nasploh pa je opremljenost naselja zelo slaba.

Na področju krajevne skupnosti Hrušica deluje kulturno umetniško društvo, ki ima folklorno in dramsko sekcijo ter godbo na pihala. V kraju je tudi knjižnica, vendar je knjižni fond hudo potreben popestritve. Za celovito kulturno in telesnovzgojno dejavnost primanjkuje v kraju strokovnih kadrov. Razen tega so organi krajevne skupnosti skupaj z občani ugotovili, da se v kraju čuti potreba po trgovini z mešanim blagom in da bi bilo treba posodobiti obstoječo trgovino. Še prav posebej se v kraju zavzemajo za razvoj dejavnosti v okviru telesnovzgojnih in športnih društev. Ž.

POVPRAŠEVANJE PO DELAVCIH

Organizacije združenega dela in zasebniki na Gorenjskem so izkazali za leto 1976 svoje potrebe po novih delavcih. Prijavljenih je 4.343 delovnih mest za delavce in pripravnike. Največ potreb po delavcih je prijavljenih v občini Kranj, saj potrebuje tamkajšnje gospodarstvo 1.332 delavcev. Sledi občina Jesenice s 1.293 prijavljenimi delovnimi mesti, občina Škofja Loka s 847, Radovljica s 681 in tržiška občina s 190. Seveda vsa prijavljena delovna mesta ne pomenijo ustreznega absolutnega povišanja števila delavcev, saj so vključene fluktuacija, upokojitev, odhajanje na služenje vojaškega roka in podobno. Kljub temu je v vseh gorenjskih občinah povpraševanje po delavcih in pripravnikih manjše kot je bilo lani.

Letošnje povpraševanje v jeseniški občini predstavlja le 72 odstotkov lanskega, v radovljiški občini pa je za 33 odstotkov nižje kot je bilo lani.

Po nepriučenih delavcih so najvišje potrebe v občini Tržič, najnižje pa v občini Kranj. Največ priučenih delavcev potrebuje gospodarstvo v radovljiški občini, najmanj pa v občini Tržič. Največ delavcev s poklicno šolo potrebuje prav tako radovljiško gospodarstvo, najmanj pa kranjsko. Po kadrih s srednjo strokovno šolo je največ povpraševanja v Kranju, najmanj pa na Jesenicah. Pri kadrih z višjo in visoko šolo izstopa jeseniška občina, zanimivo pa je, da je po kadrih z višjo šolo najnižje povpraševanje v radovljiški občini. Daleč največje potrebe po priučenih delavcih na Gorenjskem pa so v jeseniški občini.

Ker je za gorenjsko regijo predvidena povprečna letošnja stopnja rasti zaposlenih 2,6 odstotka, je pričakovati višje povečanje, če bodo vse potrebe po prijavljenih delavcih uresničene. V tem primeru bi bila stopnja povečanja števila delavcev v gorenjskem gospodarstvu okrog pet odstotkov. Ob takšnem gibanju stopnje zaposlenosti ne bo mogoče doseči predvidene stopnje rasti produktivnosti. Zato bi kazalo prijavljene potrebe po delavcih kritično soočiti s tistimi postavkami letnega družbenega načrta, ki opredeljujejo rast produktivnosti. Ž.

SPOMINSKA SVEČANOST NA SEDUCAH

Prebivalci krajevne skupnosti Dovje in Mojstrana in iz drugih krajev Gornjesavske doline, so počastili dan borca z že tradicionalno svečanostjo, ki so jo v nedeljo, 4. julija dopoldne pripravili na Seducah, na kraju, kjer je med narodnoosvobodilno borbo padlo več kurirjev.

Ob spominskem obeležju je imela spominski govor gimnazijka – mladinka Zupanova z Belce. Nato so partizanske pesmi recitirali učenci osnovne šole Mojstrana in mladinci, graničarji z Belce pa so izstrelili častno salvo.

Vsi udeleženci proslave so nato odšli na visokogorsko kmetijo k Sedučniku, kjer je bilo prijetno tovariško srečanje. B.

GLAS v vsako gorenjsko hišo!

V soboto, 3. julija, sta društvi invalidov Jesenice in Radovljica organizirali piknik za težje invalide iz obeh občin v Završnici. Piknik je bil s slavnostnim delom posvečen praznovanju 4. julija, dneva borca. Kulturnemu programu je sledila prosta zabava. Ker ima od težjih invalidov le redek prevozno sredstvo, so za prevoz poskrbeli sorodniki ali prijatelji. Piknik za težje invalide v Završnici je lepo uspel. Taka srečanja so redka, vsi udeleženci pa smo bili z organizacijo in sprejemom zadovoljni, zato smo dolžni zahvalo za prijetno počutje organizatorjema DI Jesenice in Radovljica.

S podrtimi kostanji v preteklem tednu pred Delavskim domom in »majstrhausom« je odšlo tudi del jeseniške zgodovine.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Na 55. seji izvršnega sveta OS, 5. julija so razen premoženjsko pravnih zadev, obravnavali tudi zadeve s področja urbanizma in gradbeništva, predlog o spremembi srednjeročnega plana razvoja regionalnih cest v občini, poročali o plačevanju prispevka za financiranje KS in o realizaciji proračuna občine za razdobje od 1. januarja do 31. maja 1976. Sklepali so o naročilu zazidalnega načrta Lesce – za družbenim centrom ter se seznanili s poročilom začasnega upravitelja Ljuba Megliča v komunalno gradbenem podjetju Grad Bled in s poročilom o urbanističnih programih za 1976. leto.

– – –

Izvršni svet OS je na 54. seji sprejel predlog, da se iz presežkov proračuna iz 1974. in 1975. leta, ki znašajo 1,750.000 din, dodeli kot dotacija Turist progresu Radovljica za TOZD smučarski center Kobla v Bohinju 400.000, interesni skupnosti za izgradnjo rekreacijske in turistične infrastrukture Bled 400.000 din, ostanek – 950.000 din pa bi občinska skupščina namenila kot posojilo pri financiranju izgradnje nove lekarne v Radovljici.

– – –

Delegatom vseh zborov občinske skupščine je izvršni svet poslal predlog sklepa, da se dovoli devetim samostojnim obrtnikom, ki opravljajo zidarsko in fasadersko storitveno dejavnost, zaposlitev od 5 do 7 delavcev. Takšen sklep so že sprejeli v jeseniški občini, radovljiška skupščina pa bo o tem sklepala na skupni seji vseh zborov v sredo 17. julija.

– – –

Prejšnji teden so se v radovljiški občini zvrstile seje vseh skupščin SIS, ki pa spričo dopustniškega časa niso bile najbolj obiskane. Na dnevnem redu vseh sej so bile obravnave in potrditve dogovorov o temeljih družbenega plana razvoja občine za obdobje 1976–1980, samoupravnih sporazumov o temeljih srednjeročnih načrtov dejavnosti vseh občinskih SIS za enako obdobje ter predlog dogovora o ustanovitvi INDOK centra.

– – –

Za dan borca v nedeljo, 4. julija, je bilo dopoldne v občinski sejni dvorani zborovanje 130 mladih prostovoljcev za partizansko enoto. Po slavnostnem govoru poveljnika so si najprej ogledali dva poučna filma iz tematike SLO, nato pa so pod vodstvom rezervnih starešin vadili in se seznanili s taktično tehničnimi lastnostmi sodobne pehotne oborožitve ter opravili strelske vaje. Na mlaki pod Radovljico so na proslavi dneva borca opravili svečano prisego.

– – –

Koordinacijski odbor OK SZDL za razvijanje revolucionarnih tradicij in proslave je na seji 6. julija pripravil obsežen program letošnjega občinskega praznika, ki bo 5. avgusta. Razen kulturnih, bodo pripravili številne športne in turistične prireditve na območju celotne občine.

– – –

Referenduma v KS Gorje, v nedeljo, 27. junija, se je od 1924 volilnih upravičencev udeležilo 83 %. Za samoprispevek je glasovalo 1.166 ali 60,6 % volilcev. V petih letih bodo tako zbrali okoli 2,4 milijone din. Celotni program asfaltiranja cest, izgradnje vodovoda in popravila mostov pa znaša 4 milijone din. Razliko bodo pokrili z deležem občinske skupščine in delovnih organizacij ter s prostovoljnim delom.

– – –

Po sklepu izvršnega sveta OS veljajo od 1. junija nove oskrbnine v vrtcih v Radovljici 720 din mesečno, na Bledu, v Boh. Bistrici in v Gorjah 620, v Lescah 600, v Kamni gorici in Kropi pa 560 din. Starši, najbolj socialno ogroženi, bodo svoje otroke vpisovali tudi v bodoče v vse vrtce brezplačno.

– – –

Na osrednji slovenski proslavi dneva samoupravljavcev, 25. junija v skupščini SRS, je med desetimi delavci iz naše republike prejel priznanje in denarno nagrado v višini 6.000 din tudi Janez Janc, vodja skladišča izdelkov v tovarni Elan Begunje.

– – –

Po dolgoletnih prizadevanjih je tovarna Veriga Lesce končno uspela s prodajo svojih izdelkov tudi na turškem tržišču, kamor bodo letos izvozili 502 toni sidrnih verig. Razen Bolgarije, Holandije in Romunije so si tako s Turčijo pridobili še enega velikega tujega odjemalca verig.

– – –

Izvršni odbor samoupravne stanovanjske skupnosti Radovljica je na 18. seji pretresal predloge za dodelitev posojil. Za nakup štirih stanovanj v ISO-SPAN blokih v Radovljici je odbor predlagal, da se od zaprošenih 340.000 odobri 280.000 din posojila. 19 prosilcem za 1.595.000 je predlagal odobritev 800.000 din in 104 prosilcem za dograditev lastnih stanovanj 2.885.000 od zaprošenih 7,300.000 din.

– – –

Na radovljiškem kopališču, ki je last KS, je bilo v juniju že 6.592 kopalcev, medtem ko jih je bilo lanskega junija le 889. V kampu so zabeležili letos 438 nočitev, lani pa 454. Če velja lepo vreme za glavni vzrok naglega naraščanja števila kopalcev, pa je jeseniška obvoznica preprečila večji dotok gostov v kamp. Letos je kopališki odbor namenil za ureditev kopališča sedem, plavalni klub pa dva stara milijona din.

– – –

Občinski odbor Rdečega križa je na poziv zavoda za transfuzijo v Ljubljani, spričo pomanjkanja krvi, prejšnji teden organiziral izredno krvodajalsko akcijo. Pozivu se je takoj odzvalo 40 krvodajalcev iz Plamena Kropa in Veriga Lesce, ki so odšli na odvzem krvi v Ljubljano.

– – –

Na poti v Škofjo Loko, kjer so se udeležili vsakoletnega izseljeniškega srečanja, so se v petek, 2. julija člani folklorne skupine slovenskega zdomskega društva Bled iz Essna ustavili v radovljiški občini, kjer so si v spremstvu predstavnikov OK SZDL ogledali grad in otok na Bledu. Srečanje so izkoristili tudi za pogovore o nadaljnjem medsebojnem sodelovanju, ki je tudi sicer že zelo dobro.

– – –

V okviru tedna Komunista so pod vodstvom učiteljic Marije Galič in Zdenke Zakšek pripravili zelo zanimivo razstavo marksistične literature tudi v avli osnovne šole A. T. Linhart v Radovljici, ki so si jo ogledali vsi prosvetni delavci in učenci. Šola je organizirala za višje razrede tudi obisk razstave Cankarjevih del v Šivčevi hiši in družboslovne marksistične literature v graščinski dvorani v Radovljici.

– – –

Odbor samoupravne delavske kontrole pri kulturni skupnosti Radovljica je imel po lanski ustanovitvi tri seje. O svojem delu in ugotovitvah pri pregledu poslovanja in porabe izvajalcev programa je odbor poročal na 4. seji skupščine kulturne skupnosti. Delegati obeh zborov so soglasno potrdili poročilo in sprejeli sklep, da se čimprej odpravijo vse pomanjkljivosti.

– – –

Na občinskem prvenstvu v atletiki, ki je bilo junija na Bledu je sodelovalo nad 100 športnikov iz desetih telesnokulturnih društev. Doseženi so bili štirje novi občinski rekordi, med katerimi velja omeniti Janeza Potočnika, ki je skočil v daljavo 658 cm in Staneta Ferjana, ki je vrgel kopje 57,37 m. Najuspešnejše moštvo je bilo moštvo odbojkarskega kluba Bled, sledi ŠD Plamen Kropa in TVD Partizan Podnart.

– – –

Skupščina kulturne skupnosti Radovljica je na četrti seji sprejela sklep, da se ob slovesnostih za desetletno prijateljsko sodelovanje RKUD Svoboda – Vis Varaždin odlikuje s srebrno Linhartovo plaketo, pobudnikom sodelovanja na kulturnem področju med Varaždinom in radovljiško občino pa se podeli pismena priznanja – diplome kulturne skupnosti.

SEJE VSEH TREH ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE JESENICE

(Nadaljevanje s 1. strani)

sprejemajo obveznosti v mejah svojih pristojnosti in pooblastil. Z dogovorom pa:

— se obvezujejo, da bodo v samoupravnih sporazumih o temeljih svojih planov in v družbenih dogovorih, ki se jih udeležujejo in v podobnih razmerjih, ki jih sklepajo z drugimi nosilci družbenoekonomskega razvoja, sprejemali take naloge in obveznosti, ki bodo prispevale k uresničevanju dogovorjenih ciljev; v ta namen bodo tudi združevali oziroma usmerjali sredstva ter sprejemali druge potrebne ukrepe;

— soglašajo, da naloge in obveznosti, ki jih po tem dogovoru prevzemajo v okviru družbenega plana razvoja občine za obdobje 1976—1980, konkretizirajo v procesu kontinuiranega planiranja v vsakoletnih planih in v vsakoletnem družbenem načrtu razvoja občine ter tako omogočijo uresničitev z družbenim planom zastavljenih ciljev;

— se obvezujejo, da bodo redno spremljali, analizirali in ocenjevali izpolnjevanje obveznosti iz tega dogovora in v primeru takih sprememb v razvoju, ki bi onemogočale dinamiko, obseg ali način izpolnjevanja prevzetih obveznosti, predlagali spremembo dogovora po enakem postopku, kot je bil sprejet.

Vsem trem zborom je predlagano, da potrdijo dogovor in pooblastijo izvršni svet občinske skupščine za sklepanje dogovora.

PREDLOG DRUŽBENEGA PLANA RAZVOJA OBČINE JESENICE ZA OBDOBJE 1976—1980: Predlog plana je rezultat skoraj dveletnega dela družbenopolitičnih organizacij občine, predvsem občinske konference SZDL kot glavne nosilke akcije pri samoupravnem planiranju, strokovnega dela sestavljalcev načrta ter dela vseh nosilcev planiranja (TOZD, SIS, KS) v jeseniški občini.

Predlog plana razvoja v naslednjih petih letih je bil pripravljen na osnovi samoupravnih sporazumov ter družbenih dogovorov interesnih skupnosti, srednjeročnih programov krajevnih skupnosti, srednjeročnih načrtov delovnih organizacij ter ostalih dokumentov s področja samoupravnega planiranja.

Na osnutek srednjeročnega načrta, ki je bil dan v javno razpravo 15. avgusta 1975, so bile dane nekatere pripombe in predlogi, ki so v predlogu srednjeročnega načrta upoštevani, tako da je njegova vsebina boljša in konkretnejša.

Predlog družbenega plana razvoja občine Jesenice v obdobju od 1976 do 1980 je predložen vsem trem zborom občinske skupščine v razpravo in sprejem.

PREDLOG DRUŽBENIH DOGOVOROV O TEMELJIH SREDNJEROČNEGA RAZVOJA SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA POSAMEZNA PODROČJA:

— Dogovor o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980;

— Družbeni dogovor o razvijanju zunanjetrgovinske menjave blaga in storitev, izboljšanju strukture ter racionalnem nadomeščanju uvoza za obdobje 1976—1980;

— Družbeni dogovor o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji v obdobju 1976—1980.

Izvršni svet skupščine občine Jesenice ocenjuje, da je v navedenih dokumentih dana dokaj realna opredelitev vloge združenega dela in tistih inštitucij v združenem delu, ki jih bo treba na podlagi teh dokumentov še bolj intenzivno utrjevati, da bi resnično postale nosilke ekonomske in razvojne politike. Iz opredelitev, ki so dane v teh dokumentih izhaja, da je v razpravah in v procesu dogovarjanja prišlo do jasnejše opredelitve vloge in vsebine navedenih dogovorov ter je v njih konkretno povedano oziroma so dani temelji, v dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije, na področju energetike, prometa, vodnega gospodarstva, kmetijstva in živilstva, gozdarstva in predelave lesa, temelji razvojnih kriterijev, surovinske dejavnosti, elektronike, stanovanjska dejavnost, kriteriji za razvoj družbenih dejavnosti, pospeševanje razvoja manj razvitih območij, varstvo okolja in ljudska obramba, medtem, ko so prav tako tudi v dogovoru o razvijanju zunanjetrgovinske menjave dani cilji, smer delovanja, organiziranost gospodarstva s sistemom ekonomske politike, racionalnim nadomeščanjem uvoza in raziskovalno dejavnostjo. V družbenem dogovoru o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji pa je določeno pospeševanje skladnejšega regionalnega razvoja ter ukrepi za pospeševanje razvoja manj razvitih območij.

Na podlagi določil ustave SR Slovenije ter na podlagi zakona o temeljih sistema družbenega planiranja, družbeni plan SR Slovenije temelji na samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih, kar pomeni, da so skupni interesi in cilji gospodarskega in družbenega razvoja v Sloveniji plod dogovorov organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, družbenopolitičnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij s tem, da se skupaj z njimi ocenijo možnosti in pogoji za razvoj.

Iz navedenega izhaja, da predstavlja gradivo v svoji vsebini realizacijo ustavnih in zakonskih določb in predvideva realizacijo nalog v posameznih dejavnostih na podlagi uresničevanja dogovorjene razvojne politike in na podlagi mnenj ter pripomb, ki so jih k osnutkom dogovorov dali podpisniki.

Izvršni odbor skupščine občine Jesenice predlaga oziroma daje mnenje, da vsi trije zbori navedene dogovore potrdijo.

IZVAJANJE DRUŽBENEGA DOGOVORA O NAČELIH ZA IZVAJANJE KADROVSKE POLITIKE V OBČINI: Ta dogovor je v občini junija 1974 podpisalo 38 temeljnih organizacij združenega dela oziroma organizacij združenega dela, enajst krajevnih skupnosti, družbenopolitične organizacije ter 24 družbenih organizacij in društev. Poleg navedenih pa so podpisniki tega dogovora tudi organizacije iz naslednjih interesnih področij: zdravstvo, socialno varstvo in socialno zavarovanje v občini; izobraževanje in otroško varstvo v občini; bančništvo in zavarovalstvo v občini in državna uprava, pravosodni organi ter ostali zavodi v občini.

Iz tega izhaja, da je večina organizacij združenega dela in drugih organizacij podpisalo družbeni dogovor, nekaj organizacij pa k podpisu dogovora ni pristopilo. Te so:

Savske elektrarne TOZD HE Moste, Elektro Kranj TOZD Žirovnica, Planika Kranj TOZD Breznica, Iskra Kranj TOZD Blejska Dobrava, Naravno zdravilišče Triglav Mojstrana, Hoteli Kompas TOZD Kranjska gora, Ljubljanske mlekarne TOZD Klavnica Jesenice, Gorenjska oblačila TOZD Jesenice, Gozdno gospodarstvo Bled TOZD Jesenice, Projekt Kranj TOZD Jesenice, Dimnikarsko podjetje, Kinematografsko podjetje, kot tudi vse organizacije iz interesnega področja gostinstva, prosvete in kulture.

Ob tej ugotovitvi v poročilu, ki ga dajejo delegatom vseh treh zborov ugotavljajo, da so v mnogih primerih dogovor podpisale matične OZD, da pa bodo potrebna še nadaljna prizadevanja, da dogovor v občini podpišejo vsi, ki tega še niso storili.

Obsežno poročilo, ki so ga delegati prejeli skupaj z vabilom za sejo, v nadaljevanju obravnava uresničevanje družbenega dogovora o načelih za izvajanje kadrovske politike v občini, ki je v bistvu analiza odgovorov, ki so jih na vprašalnik, ki ga je poslala komisija za spremljanje dogovora posredovali podpisniki dogovora.

PREDLOG SMERNIC ZA URBANISTIČNO PLANIRANJE IN NAČRTOVANJE V OBČINI JESENICE: V zvezi z obveznostjo, ki izhaja iz zakona o urbanističnem planiranju, po kateri mora občinska skupščina svojo sprejeto urbanistično dokumentacijo vsakih pet let pregledati in uskladiti s spremenjenimi gospodarskimi razmerami in splošnimi družbenimi potrebami in koristmi ter dejstvom, da je ta rok že potekel za sprejeti urbanistični program občine, urbanistični načrt Kranjska gora — Gozd in sprejeti urbanistični načrt Mojstrana — Dovje, ter nujno potrebo po izdelavi urbanističnega načrta za mesto Jesenice, ki je predpisan z urbanističnim programom občine, je občina Jesenice, 31. oktobra 1975 z birojem za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice sklenila pogodbo za izdelavo smernic za urbanistično načrtovanje na območju občine z okvirnim programom načrtovanja.

Predlog smernic je po interni pogodbi, v soglasju z občino in s sodelovanjem biroja, izdelal avtor sprejetega urbanističnega programa občine — urbanistični inštitut SRS Ljubljana.

Smernice vključujejo:

— inventarizacijo obstoječe urbanistične dokumentacije in ostale dokumentacije,

— ugotovitev ključnih razvojnih problemov v občini Jesenice in

— oblikovanje ciljev v urbanističnem načrtovanju.

Delegatom je bil predlog smernic posredovan v pismeni obliki, zborom pa se predlaga, da se jih da v javno razpravo do 30. avgusta 1976.

PREDLOG ODLOKA O POTRDITVI ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA OBČINE JESENICE ZA LETO 1975: Zaključni račun, ki se predlaga vsem trem zborom v potrditev za leto 1975 obsega:

— skupne dohodke po bilanci proračuna 27,658.003,05
— skupno razporeditev dohodkov po bilanci proračuna 27,658.003,05 din

Zaključni račun je pregledala služba družbenega knjigovodstva — ekspozitura Jesenice, ki ni ugotovila nepravilnosti. Delegatom vseh treh zborov se predlaga, da ga po razpravi potrdijo.

PREDLOG ANEKSA K DOGOVORU O SPLOŠNI PORABI V OBČINAH V LETU 1976: Odbor udeleženk podpisa dogovora o splošni porabi predlaga skupščinam občin SR Slovenije, skupščini mesta Ljubljane in skupščini obalnih občin, da soglašajo s povečanjem obsega splošne porabe v občinah Tolmin, Nova Gorica in Idrija, ki jih je v maju 1976 prizadel potres. Obseg splošne porabe v navedenih občinah naj bi se povečal v skupnem znesku 10,374.000 dinarjev in sicer v razmerju: Tolmin 70 %, Nova Gorica 20 % in Idrija 10 %, za kakršnega so se dogovorile same prizadete občine.

Odbor ugotavlja, da bodo sredstva za navedeni obseg povečane splošne porabe v prizadetih občinah zagotovljena iz neporabljenih sredstev, ki jih je SR Slovenija v prejšnih letih namenila za solidarnostno prelivanje med občinami. Odbor udeleženk še ugotavlja, da za navedeno povečanje splošne porabe zaradi posledic naravne nesreče ne veljajo omejitve iz medrepubliškega dogovora o sredstvih in politiki financiranja splošnih in skupnih družbenih potreb v letu 1976. Odobritev navedenega povečanja splošne porabe v prizadetih občinah ne vpliva na razmerje v zvezi z zagotavljanjem potrebnih sredstev za vzajemno prelivanje po dogovoru.

Vsem trem zborom se predlaga, da sprejmejo soglasje k aneksu k dogovoru o splošni porabi v občinah v letu 1976.

PREDLOG ODLOČBE ZA RAZGLASITEV JAVNEGA INTERESA O IZGRADNJI MAGISTRALNEGA PLINOVODA NA OBMOČJU OBČINE JESENICE:

V zvezi s podpisanim samoupravnim sporazumom o skupni naložbi sredstev za realizacijo programa gazifikacije v Sloveniji, ki ga je v novembru 1974 podpisalo 76 delovnih organizacij iz Slovenije, in ker bo del plinovoda potekal tudi po naši občini, izvršni svet zborom predlaga, da skladno z zakonom o razglasitvi in prisilnem prenosu pravice uporabe, sprejmejo odločbo oziroma sklep o ugotovitvi, da je gradnja magistralnega plinovoda na zemljiščih, po katerih trasa plinovoda poteka v splošnem interesu.

Plinovod bo vkopan tako, da bo po končani izgradnji na vseh kmetijskih zemljiščih, razen sadovnjakih, vinogradih, hmeljiščih in gozdovih, možna dosedanja obdelava in uporaba zemljišč v kmetijske namene. Zato si mora investitor v pretežni večini primerov priskrbeti pravico služnosti vkopa, položitve plinovoda, le v posameznih primerih si bo moral pridobiti lastninsko pravico, oziroma pravico uporabe zemljišča za gradnjo teh objektov (npr. razdelilne postaje).

Zbor združenega dela bo obravnaval še energetsko bilanco SR Slovenije za obdobje 1976—1980.

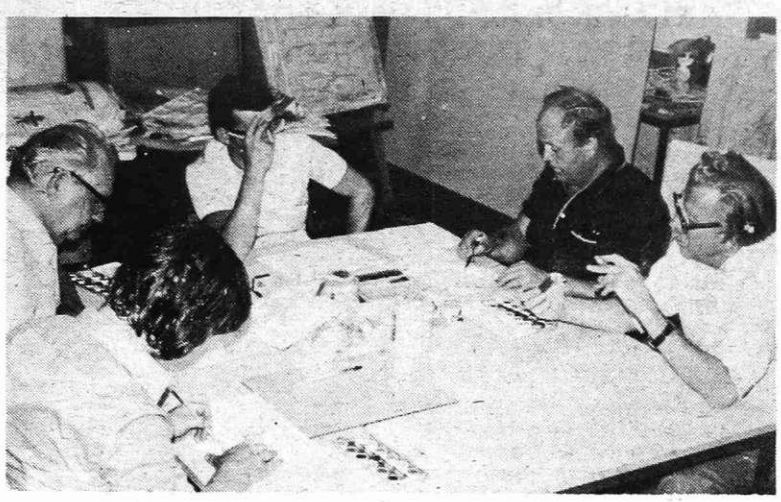

Likovni klub Dolik pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice ne združuje samo slikarjev, pač pa tudi skrbi za dotok novih članov. Že lani so namreč ustanovili šolo risanja, v kateri se uče risanja enkrat na teden po dve uri mladi in začetniki, večkrat pa gredo tudi na praktično risanje v naravo. Pred kratkim so bili v Krmi. Udeleženci tečaja, ki jih je 15, niso povsem začetniki, obiskujejo pa tečaj, ker se je treba naučiti slikarske abecede, spoznavanja in uporabe barv ter drugo. Tečajniki se vključujejo tudi že v razstavno dejavnost in ob preglednih razstavah prinašajo svoja dela žiriji. Drugi del tečeja vodi slikar Tone Tomazin. (Na sliki del udeležencev risarskega tečaja kluba DOLIK Jesenice.)

Za praznik krajevne skupnosti Žirovnica je tudi PGD Smokuč v okviru civilne zaščite izvedlo obsežno gasilsko vajo, pri kateri so sodelovale štiri desetine z 48 udeleženci. Namišljeni požar na Sebatovi hiši in gospodarskem poslopju v Smokuču, so na zahodni strani gasili člani in mladinci, na vzhodni pa pionirji. Članice so nudile ponesrečencem prvo pomoč. Vajo so uspešno vodili: Alojz Klinar, Ciril Jalen, Franc Bulovec in Stanko Jauh. Predsednik krajevne skupnosti Mežek Zdravko je ob raportu izrekel vsem udeležencem pohvalo ter zahvalo za sodelovanje. (Na sliki članice PGD Smokuč pri nudenju prve pomoči.)

O GRADNJI ŽELEZNICE SKOZI KARAVANKE

Pobuda za gradnjo druge železnice, ki bi povezovala Dunaj s Trstom je bila podana že leta 1869. Predlog je obrazložil na deželnem zboru doktor Lovro Toman. Takrat so še govorili o loško-goriški železnici, ker se je smatralo, naj bi ta železnica v Škofji loki prečkala rudolfovo železnico, ki je tedaj že obratovala od Ljubljane do Lesc. Potem so se vrstili predlogi in zahteve do leta 1893, ko je bilo prvič omenjeno, naj bi preštudirali še kako drugo varianto. Po loško-goriški varianti naj bi železnica potekala skozi Celovec in predor pod Ljubeljem do Kranja in Škofje Loke in po Poljanski dolini skozi Žiri proti Divači.

Kot prvi odsek bodoče železnice je bila že zgrajena proga Kranj—Tržič. Po mnogih sejah različnih odborov in komisij pa je 1899. leta prišlo do odločitve, naj se železnica zgradi skozi Jesenice, Bled, Bohinj v Soško dolino. Ta varianta je bila izbrana kot kompromisna med loško goriško in podkorensko, po kateri naj bi bil prvi predor skozi Koren, drugi pa skozi Mangart, potem pa bi železnica tekla proti morju po Soški dolini. Razumljivo je, da so se vsi kraji potegovali zato, da bi železnica tekla, če že ne skoznje, pa vsaj v njihovi bližini. Zato je imel boj za železnico močno družbeno in politično obeležje, deželni zbor in druge oblastne instance pa so dobivale od povsod nešteto pisem in resolucij. Ni zatorej čudno, da je od prvega predloga do dokončne izbire trase tursko-karavanške železnice minilo 31 let. Skupno so strokovnjaki in komisije obravnavali deset variant in končno ni bila izbrana tista, ki je bila najcenejša, ne tista, ki je najbolj skrajšala prometno pot, pač pa kakor smo že omenili, kompromisna.

Sprva je bilo proti jeseniško bohinjski varianti turske železnice vrsta pomislekov zaradi gradnje bohinjskega predora, zaradi plazovitega terena v baški grapi in zaradi izredno visokih gradbenih stroškov. K temu, da je bila izbrana prav jeseniško-bohinjska varianta, je precej pripomoglo tudi prizadevanje tedanje kranjske industrijske družbe, ki je imela del svojih obratov v Škednju pri Trstu in je bila zategadelj zainteresirana za najkrajšo pot med Trstom in Jesenicami.

Tako je 6. junija 1900, državni zbor po dolgih in žolčnih razpravah sprejel zakon o gradnji tursko-karavanško-bohinjske železnice, po kateri je stekel promet 1906. leta. Ž.

USPEŠNO SODELOVANJE ZRVS IN ZSMS JESENICE

Na republiškem taktičnoorientacijskem pohodu — ORMOŽ 1976, je ekipa ZRVS in ZSMS z Jesenic dosegla odlično deveto mesto med 58 ekipami iz vse Slovenije.

Kakor vsako leto je tudi letos 25. in 26. junija republiški odbor ZRVS organiziral taktično orientacijski pohod na področju občine Ormož. Taktično orientacijskega tekmovanja se je udeležila ekipa, ki je bila sestavljena iz treh rezervnih starešin in treh mladincev. Ekipo ZRVS so sestavljali: Jamar, Kučina, Mertelj; ekipo ZSMS pa: Crnkovič, Dolinšek in Hribar. Člani ZRVS so reševali naloge iz taktike, vojaške teorije in topografije. Obenem pa so preverjali fizično sposobnost, telesno spretnost (met bombe na cilj, plezanje) ter spretnosti v streljanju z vojaško pištolo.

Člani ekipe ZSMS pa so reševali naloge iz zgodovine NOB — z odgovori na vprašanja iz knjige Tito — poti naše zmage, iz topografije ter preverjali spretnosti v razstavljanju in sestavljanju vojaške puške M 48, v streljanju z vojaško pištolo in telesne zmogljivosti.

Skupno je ekipa sodelovala v nočnem pohodu, kjer je bilo potrebno na podlagi podanih koordinat, kontrolnih točk ter razdalj, te točke najti na terenu, se izogniti vsem pripravljenim zasedam ter v 115 minutah prispeti na cilj. Naša ekipa je prispela na cilj brez kazenskih točk 15 minut pred določenim časom, kljub temu, da si je član mladinske ekipe že na prvi polovici poti hudo poškodoval gleženj.

Poleg devetega mesta ekipe je odličen uspeh med posamezniki dosegel rezervni podporočnik Kučina, ki je dosegel najboljši rezultat v streljanju z vojaško pištolo s 47 krogi od 50 možnih. Ni odveč povedati tudi to, da se je ekipa pripravljala mesec dni pred tekmovanjem pod vodstvom predsednika komisije za družbenopolitično delo in obrambno vzgojo ZRVS tov. Iskra. Rezervni starešine so imeli še dodatno nalogo, ker so morali poučiti mladince o vojaški teoriji in topografiji.

Pohvaliti moramo zavzetost in marljivost mladincev, ki so nalogo vzeli resno, vse od priprav do zaključka tekmovanja.

Želimo si še tako plodno sodelovanje in uspehov med mladino in ZRVS.

Za ZRVS — ISKRA — JAMAR

PLANINSKA POT OSVOBODITVE — JUGOSLOVANSKA TRANSVERZALA

Dan borca in 35-letnico vstaje jugoslovanskih narodov so nadvse slovesno praznovali tudi planinci. Na vrhu Triglava so v nedeljo, 4. julija dopoldan, ob prisotnosti velikega števila planincev, reševalcev in drugih ljubiteljev gora, odprli planinsko pot osvoboditve »Planine Jugoslavije« — tako imenovano jugoslovansko transverzalo. Imela bo 14 kontrolnih točk na vrhovih jugoslovanskih gora in sicer na Maglišu in Zelen glavi (BiH),Bobovem Kuku in Kontu Vasojevičku (ČG), Kleku in Crikveni (Hrv.), Solunski glavi in Pelisteru (Mak.), Paničičevem vrhu in Tremu (Srbija), Đeravici (AP Kosovo), Crvenom čotu (AP Vojvodina) in Triglavu ter na Raduhi v Sloveniji.

Slovesnosti so se udeležili predstavniki planinskih zvez iz vseh republik in pokrajin s številnim zastopstvom. Slavnostna govornika sta bila predsednik PZS dr. Miha Potočnik in predsednik PZJ Božo Škerlj. Miha Potočnik je poudaril, da je namen poti krepitev bratstva in enotnosti, spoznavanje lepot naših gora, saj so marsikomu razen nekaj slovenskih vrhov, bolj poznane tuje gore, doma pa so lepote, ki jih zanemarjamo in se jih sploh ne zavedamo. Božo Škerlj je orisal vlogo in pomen gora med NOB, ko so dajale varno zavetje partizanom, okupatorju pa predstavljaje težko premagljive ovire. Danes pa gore zbližujejo ljudi iz raznih delov domovine kot most bratstva, pot prijateljstva.

Na vrhu Triglava pa so se v počastitev dneva borca zbrali tudi radioamaterji iz Ljubljane, člani radiokluba YUZAJK, ki so tekmovali v vzpostavljanju zvez za Teslov memorial. Imeli pa so tudi zvezo z vsemi štirinajstimi vrhovi nove planinske transverzale. Na vrhu so vztrajali tudi med nevihto v soboto zvečer, dosegli in vzpostavili pa so nekaj izredno dolgih zvez s tujimi radioamaterji in jih obvestili o praznovanju in slovesnosti. PTT podjetje pa je ob tej priložnosti odprlo pošto Triglav 64284, ki je delala v času proslave, kasneje pa v Triglavskem domu na Kredarici.

Ko smo popoldan odhajali v dolino smo si ob slovesu zaželeli, da bi se pisana druščina, zbrana iz vseh republik spet srečala nekje v planinah širom Jugoslavije.

Gašper Starc

Udeleženci slovesne otvoritve planinske poti osvoboditve na Triglavu, 4. julija.

Predsednik PZJ Božo Škerlj odpira planinsko pot osvoboditve na vrhu Triglava.

Predsednik PZS Miha Potočnik med govorom ob otvoritvi planinske poti osvoboditve na Triglavu.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 10. julija, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA ROŽCA NA PLAVŽU, Titova 79

V soboto, 10. julija, bo v Kranjski gori od 15. do 19., in v nedeljo 11. julija, od 7. do 10.30 odprta EMONA MARKET Kranjska gora

Gorenjci, berite GLAS!

OBVESTILO

Odbor združenja borcev NOV krajevne organizacije Plavž — Jesenice obvešča svoje člane, da v juliju in avgustu ne bo dežurne službe.

Delovati začne zopet v petek, 3. septembra ob 16. uri kot doslej v prostorih krajevne skupnosti — gasilski dom, prvo nadstropje.

SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI HRUŠICA RAZGLAŠA

prosto delovno mesto
ADMINISTRATOR

Kandidat za zasedbo delovnega mesta mora poleg splošnih pogojev imeti dveletno administrativno šolo.

Delo se združuje za nedoločen čas (štiriurna zaposlitev) s posebnim pogojem uspešno opravljenega poskusnega dela po enem mesecu.

Pismene ponudbe naj pošljejo kandidati v zaprti kuverti v 15 dneh od dneva razpisa na naslov: Krajevna skupnost Hrušica, Hrušica 55a, 64270 Jesenice.

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta, starega očeta in brata

VIRGILIJA ŠOBERLA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so mu med dolgotrajno boleznijo pomagali. Še posebej se zahvaljujemo strežnemu osebju doma dr. Franceta Berglja na Jesenicah in zdravnikom, ki so se trudili, da bi ga ohranili pri življenju.

Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev in cvetja, prijateljem in znancem, vaščanom Koroške Bele ter pevcem DU Javornik za žalostinke. Zahvaljujemo se Jožetu Terseglavu in Francu Vidicu za poslovilne besede ob odprtem grobu ter članom gasilskih društev: Koroška Bela, Jesenice — mesto, Blejska Dobrava, Hrušica, Planina pod Golico, Smokuč, Zabreznica in Begunje za častno spremstvo na zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in ga spremili na zadnji poti.

Ohranite ga v lepem spominu.

ŽALUJOČI: hčerke z družinami, brata z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi edinega sina

JANEZA POTOČNIKA, ml.

se iskreno zahvaljujemo za pomoč, vsem darovalcem vencev in cvetja. Posebno se zahvaljujemo za poslovilne besede Jaku Svetina in pevskemu zboru DU Javornik za žalostinke, ter vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI: oče in mati, hči Klavdija in ostalo sorodstvo.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

10. in 11. julija ameriški barvni akcijski film 99 in 1/2 % MRTEV, ob 19., režija John Francenhajmer, v glavni vlogi Richard Haris

12. in 13. julija ameriški barvni kavbojski film ULICA BREZ ZAKONA ob 19., režija Joseph H Lewis, v glavni vlogi Randolph Scott

14. julija ameriški barvni film VSE MESTO JE KRIVO ob 19. režija RG. Springsteen, v glavni vlogi Dana Andrews

15. julija ZAPRTO

16. julija francoski barvni film ljub. drama RDEČE NOČI ob 19., režija Claude Chabrol, v glavni vlogi Michel Piccoli

17. in 18. julija nemški barvni film film ULZANA VODJA APAČEV ob 19., režija Godfrid Koldic, v glavni vlogi Gojko Mitič

KINO PLAVŽ

10. in 11. julija ameriški barvni film ULICA BREZ ZAKONA ob 20.

12. in 13. julija ameriški barvni film 99 in 1/2 % MRTEV ob 20.

14. julija ZAPRTO

15. julija ameriški barvni film DEJZI MILER ob 20.

16. julija ameriški barvni film VSE MESTO JE KRIVO ob 20.

17. in 18. julija francoski barvni film THOMAZ

KINO KRANJSKA GORA

10. julija ameriški barvni film ZLOMLJENA KRILA ob 20.

11. julija ameriški barvni film DEJZI MILER ob 20.

14. julija ameriški barvni film ULICA BREZ ZAKONA ob 20.

17. julija ameriški barvni film 99 in 1/2 % MRTEV ob 20.

KINO DOVJE MOJSTRANA

10. julija ameriški barvni film DEJZI MILER OB 19.30

11. julija ameriški barvni film ZLOMLJENA KRILA ob 19.30

17. julija ameriški barvni film ULICA BREZ ZAKONA ob 19.30

KRAJEVNI PRAZNIK HRUŠICE

Krajani Hrušice praznujejo svoj krajevni praznik vsako leto na dan 27. julija. V počastitev tega dne prirejajo številne prireditve, s katerimi prikazujejo svoje dosežke na kulturnem in športnem področju, obenem pa se dogovarjajo o bodočem razvoju.

V organizacijo prireditev so vključena vsa vodstva organizacij in društev. Na skupnem sestanku so tudi izvolili odbor za praznovanje ter sprejeli sklep, da bodo prireditve trajale od 3. do 27. julija.

Osrednja proslava krajevnega praznika bo v soboto, 24. julija:

— ob 17. uri: z odkritjem spominske plošče prvim žrtvam okupatorja pri karavanškem predoru;

— ob 18. uri: s slavnostno sejo vodstev organizacij in društev ter delegatov konferenc in delegacij;

— ob 19.30 mladinska igra Tinče in Binče v izvedbi DPD Svoboda.

Ostale prireditve bodo vodstva organizacij in društev organizirala po naslednjem programu:

Petek, 2. julija: — prostovoljno delo članov gasilskega društva na urejanju orodja in doma.

Sobota, 3. julija: — strelsko tekmovanje za prehodni pokal talcev, s pričetkom ob 9. uri,

— turnir v namiznem tenisu s pričetkom ob 9. uri,

— kros za vse krajane s startom ob 17. uri.

V soboto, 3. in nedeljo 4. julija prostovoljno delo na urejanju športnih igrišč in koče v Planini.

Sobota, 10. julija — turnir v odbojki,

— turnir v balinanju za memorial Antona Gasarja s pričetkom ob 9. uri.

Sobota, 17. julija turnir v malem nogometu s pričetkom ob 9. uri, promenadni koncert pihalnega orkestra DPD Svoboda Hrušica, s pričetkom ob 17. uri.

Nedelja, 18. julija: — mokra vaja gasilske čete ob 8. uri,

— ob 10. uri piknik za vse krajane Hrušice na prostoru pod Mežakljo — Mlaka.

Nedelja, 25. julija: — odkritje spominske plošče žrtvam minule vojne na Hruščanski planini. Skupni odhod za vse krajane je ob 6. uri zjutraj.

Ponedeljek, 26. julija: — kres na dan pred krajevnim praznikom, ob 20.30.

Torek, 27. julija: — žalna komemoracija na grobovih talcev v Begunjah. Skupni odhod bo z avtobusom ob 16. uri z avtobusne postaje na Hrušici (postanki pri Čufarju, na železniški postaji in na avtobusni postaji na Koroški Beli).

Vsi krajani naj se prireditev udeležijo v čim večjem številu z namenom, da se dostojno oddolžimo tistim, ki so za naš današnji razvoj darovali svoja življenja. Vse prireditve v času praznovanja bodo v domu ali pred domom družbenih organizacij. Vsem krajanom krajevne skupnosti pa vsa vodstva KS, družbenopolitičnih organizacij in društev za krajevni praznik iskreno čestitajo.

Odbor za praznovanje

AMD JESENICE OBVEŠČA

AMD Jesenice obvešča svoje člane, da bolj koristijo ugodnosti, ki jih imajo kot člani AMZS.

Člani AMD imajo pravico do koriščenja bencinskih bonov, kreditnih pisem, tehniških uslug v AMD Jesenice, popusta pri kampiranju v avtokampih, pomoči in informacij na cesti in še vrsto drugih ugodnosti.

V AMD Jesenice lahko za 20 din dobite jubilejne značke ob 30 letnici AMZS v seriji treh izvedb različnih barv. Člani AMD Jesenice, ki za leto 1976 še niso poravnali članarine, naj članarino vplačajo do 15. julija 1976. Zaradi ureditve kartoteke članov in ugodnosti, ki jih člani AMZS imajo, je nujno potrebno, da vsak član AMD Jesenice izpolni svoje članske obveznosti med katere sodi tudi članarina.

Član AMD Jesenice je lahko vsak občan, ki ima ali še nima motornega vozila.

Če vas zanimajo podrobnejše informacije v zvezi s tem obvestilom pridite v AMD Jesenice na Cesti bratov Rupar,nasproti Železarskega izobraževalnega centra. Željene informacije dobite v AMD Jesenice vsak dan, razen sobote in nedelje, od 15. do 18. ure.

Postanite član AMD Jesenice.

Tajništvo AMD Jesenice

OBČANOM KS PODMEŽAKLJA

Komisija za vpisovanje posojil za ceste pri Krajevni skupnosti Podmežaklja bo poslovala za upokojence in obrtnike tega območja v mesecu juliju 1976 vsak ponedeljek in sredo od 17. do 19. ure v pisarni KS Podmežaklja, Mencingerjeva ul. 1.

Komisija za vpisovanje posojila
za ceste pri KS Podmežaklja

Košarka

OB SKLEPU SEZONE

Prvi del košarkarske sezone je končan. Igrišča so za nekaj časa opustela, zato je prav, da pogledamo delo košarkarskega kluba Jesenice v tem obdobju.

Peščica košarkarskih delavcev je pričela v tej sezoni uresničevati načrt, ki že kaže prve rezultate. Trenutno ima košarkarski klub osem tekmovalnih ekip, ki tekmujejo v različnih tekmovanjih. Pionirska, kadetska in mladinska ekipa v moški in ženski konkurenci tekmujejo v gorenjskih ligah, moška članska ekipa je tekmovala v prvi republiški ligi, ženska članska ekipa pa v drugi republiški ligi. Pri klubu pa je odprta tudi pionirska košarkarska šola v kateri je dosti učencev, ki pridobivajo prvo košarkarsko znanje. Skratka košarkarski klub je za hokejem in smučanjem najboj množična organizacija v ŠD Jesenice. Ta množičnost pogojuje delo profesionalnega trenerja v klubu.

Največ tekmovalnega uspeha je bilo v ženski konkurenci, kar je zelo razveseljivo, saj je znano, da je bila ženska košarka v zadnjih nekaj letih v krizi. Ženska članska ekipa, čeprav najmlajša v ligi, je trenutno na prvem mestu druge republiške lige, brez izgubljene tekme. To je rezultat prizadevnosti in borbenosti. Dekleta zelo marljivo trenirajo štirikrat tedensko, čeprav je nekaj težav zaradi šole oziroma prakse, so treningi vedno zelo dobro obiskani. Kako prizadevna so dekleta pove podatek, da so imele vse igralke od marca do konca junija več kot 70 odstotno udeležbo na treningih in tekmah. Ista ekipa tekmuje tudi v mladinski ligi, kjer so trenutno druge, zaradi poraza z ekipo Žiri na domačem igrišču.

Kadetska ekipa je postala gorenjski prvak in bo v jeseni nastopila na republiškem prvenstvu kot predstavnik Gorenjske.

Pionirke nastopajo v gorenjski ligi, kjer so trenutno pete, toda omeniti velja, da so to dekleta, ki so z igranjem košarke šele pričele v letošnji sezoni.

Skratka ženska košarka si vztrajno pridobiva mesto, ki ji je nekoč že pripadalo, toda zato bo potrebno še veliko, veliko dela in prizadevanj. Dekleta bodo s pripravami na jesenski del tekmovanja pričele že 26. julija. Trenirale bodo tri ure dnevno vse do pričetka šolskega leta, kajti jesenski del bo izredno naporen.

Moška članska ekipa je izpadla iz prve SKL. Za izpad so krivi predvsem igralci sami, ki so v zadnjih tekmah zelo popustili. Res je, da so se na vseh tekmah zgledno borili, toda brez treningov se v tako kvalitetnem tekmovanju ne da dosegati uspehov. Največkrat so trenirali le mladinci, igralcev, ki pa so nosili glavno breme tekem pa skorajda ni bilo na treningih. Morda jih delno opravičuje študij v Ljubljani (skoraj vsa ekipa študira), toda tako je bilo tudi v lanski sezoni, pa so vseeno dosti redno trenirali. V tej ligi bo prišlo v jeseni do precejšnjih sprememb, ki so nujne, če se hočemo čez leto ali dve vrniti v prvo slovensko košarkarsko ligo.

Mladinci tekmujejo v gorenjski ligi, vendar ne dosegajo rezultatov, ki bi jih po svoji kvaliteti lahko. To pa zaradi tega, ker ekipa nikoli ne nastopa popolna, ker so igralci razpeti med člansko in kadetsko ekipo. V jeseni bo vsekakor bolje, saj se bo ekipa dokončno formirala.

Kadeti so trenutno na prvem mestu gorenjske lige. To mesto bodo s prizadevnimi treningi lahko obdržali in si tako priborili možnost nastopa na republiškem prvenstvu.

Pionirji, čeprav ne trenirajo dolgo skupaj, so trenutno drugi, so pa zelo perspektivni in s prizadevnim delom lahko dosežejo še več.

Veliko pozornosti pa se posveča prav košarkarski šoli, ki je baza za dvig kvalitete in doseganje boljših rezultatov v vseh ostalih konkurencah. Zanimanje za šole je zadovoljivo, ob pričetku šolskega leta pa bodo po šolah v občini pripravili akcijo, tako da bo čimveč dečkov in deklic dobilo priložnost, da se vključijo v košarkarski klub.

Delo v košarkarskem klubu je načrtno sestavljeno. Problemov je sicer precej, toda s prizadevanjem vseh se bodo vse težave prebrodile. Naj omenim, da so košarkarji s prostovoljnim delom uredili svoj klubski prostor. Velik problem v jeseni pa bo igrišče, kajti tako bogato in množično delo nujno zahteva dve igrišči, igrišče v hali pa v jeseni ne bo mogoče uporabljati.

Košarkarji so enkrat že predlagali, da bi asfaltirali še odbojkarsko igrišče, toda problem je baje denar.

B. r.

Nogomet

VETERANI NA ČELU

V ligi prijateljstva v malem nogometu so na Jesenicah odigrali že sedmo kolo. Vodstvo so prevzeli Veterani, kajti Železničarji so bili tokrat prosti. V tem kolu je prišlo do majhnega presenečenja. Moštvo Zaštreka, ki je nastopilo z igralcem manj je premagalo sicer precej oslabljene Sokole, ki pa iz kola v kolo zgubljajo možnosti za uvrstitev na sam vrh. Zaštreka je zmagal s 5:2, doseženi pa so bili še naslednji izidi: Hrušica : Union 5:1, Asfaltni dečki : Šoferji 3:1 in Veterani : Aero 5:0 b. b.

LESTVICA

Veterani	6	5	0	1	26:14	10
Železničarji	6	4	1	1	26:14	9
Sokoli	6	5	0	2	28:19	8
Asfaltni dečki	6	4	0	2	19:18	8
Hrušica	7	3	1	3	12:20	7
Zaštreka	7	2	3	1	15:11	7
Union	7	2	1	4	16:22	5
Aero	6	1	0	5	12:28	2
Šoferji	6	0	0	6	10:24	0

V osmem kolu se bodo pomerili: Union : Šoferji, Zaštreka : Asfaltni dečki, Veterani : Sokoli, Železničarji : Aero, Hrušica pa bo prosta.

D.

BELGIJA OSMA ČLANICA IFE

Gostitelj 28. rednega kongresa IFE — mednarodne federacije za kegljanje na ledu, ki je zasedal v dneh 11. do 13. junija letos, je bil Luxemburg, ker je bil na kongresu pretečenega leta v St Martzu sprejet v članstvo.

Ob udeležbi vseh delegatov dosedanjih članic te mednarodne federacije: ZR Nemčije, DDR, Avstrije, Italije, Švice, Luxemburga in Jugoslavije, je bila na tem kongresu sprejeta v članstvo še Belgija kot osma članica IFE.

Na dvodnevnem sestanku tehnične komisije v dneh kongresa so bile sprejete nekatere spremembe mednarodnega pravilnika tekmovanja ter dopolnitve, ki pa sicer ne pomenijo bistvenih sprememb.

Vsekakor pa je zanimiv sprejeti sklep o izvedbi evropskega prvenstva 1977, ki bo v mesecu aprilu, to prvič v 25-letnem obdobju organizacije v takem času, in sicer v športni hali v Luxemburgu. Evropsko prvenstvo v metu na daljavo pa bo izvedeno ločeno, in sicer v zimskem času, vendar v eni od alpskih dežel.

Ker so bile na tem kongresu, po štiriletni mandatni dobi, izvedene tudi volitve novega predsedstva oz. vodstva IFE, je prišlo v tem do nekaterih sprememb. Ker je dosedanji predsednik g. Wilfling (iz Avstrije) iz zdravstvenih razlogov umaknil kandidaturo, je bil po postopku tajnega glasovanja izvoljen za novega predsednika IFE g. Engelber iz ZR Nemčije, za podpredsednika pa g. Gusti Koller iz Švice. Tudi v vodstvu blagajniškega poslovanja in mednarodnega razsodišča je prišlo do sprememb.

Nadalje je kongres sprejel tudi sklep, da bo 29. redno zasedanje kongresa sklicano v mesecu juniju prihodnje leto v ZR Nemčiji, in sicer v Frankfurtu, kjer bo tudi izvedeno evropsko prvenstvo 1978. Predvideno je, da bo na tem kongresu sprejeta v članstvo kot deveta članica mednarodne federacije Danska.

C. E.

POMEMBNA SEJA TURISTIČNEGA DRUŠTVA JESENICE

Na peti redni seji turističnega društva Jesenice so obravnavali zanimiva in pomembna vprašanja. Ob pregledu sklepov so ugotovili, da je bil gospodarski zbornici Slovenije poslan protest zaradi ukinitve turistične takse, ker s tem izpadejo sredstva za dela, ki jih za pospeševanje turizma pravzaprav nihče ne opravlja. Ugotovili so, da je bilo skupščini občine Jesenice poslano poročilo o uspehu očiščevalnih akcij in predlog za ustrezno nagrado. Šolam pa bodo podelili pismena priznanja.

Na seji je France Vilman, predsednik gradbenega odbora za izgradnjo Trim steze poročal, da dela v redu napredujejo. Urejanja steze so se večkrat udeležili dijaki gimnazije in gojenci doma učencev ŽIC. Glavni objekt, ki bo služil za telovadbo, izdelujejo pri SGP Sava. Nekoliko pereče je še vprašanje pri izdelavi dveh brvi čez Jesenice.

Na seji so se dogovorili tudi o akciji »Lepe Rože«, ki bo letos izvedena že sedmič. Do prihodnje seje bodo pripravili predlog kriterijev za ocenjevanje iz posameznih ocenjevalnih področij. Pripravili bodo tudi predlog za poučni izlet svojih članov.

Precej pozornosti so posvetili tudi turističnim vprašanjem in problemom, ki se bodo pojavili bo graditvi predora skozi Karavanke. Menili so, da bo treba istočasno zgraditi ustrezen hotel, prostore za menjalno službo, dajanje informacij, prodajo spominkov in še kaj. Dogovorili so se, da bodo tekoče spremljali vsa načrtovanja in v zvezi s tem dajali pripombe ter svoje predloge.

B.

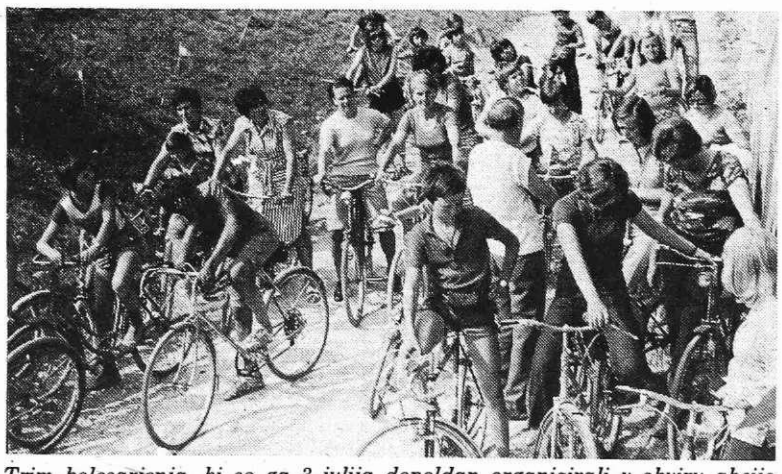

Trim kolesarjenja, ki so ga 3. julija dopoldan organizirali v okviru akcije »Vsi na kolo za zdravo telo« občinska zveza za telesno kulturo in komisija za športno rekreacijo pri IO sindikata železarne Jesenice, izvedel TVD Partizan v Žirovnici, se je udeležilo 75 voznikov raznih starosti. Vsi udeleženci, ki so prišli na cilj, so prejeli nalepko in značko kolesarja, Tončka Lipnik kot najstarejša udeleženka ter Samo Mekina kot najmlajši udeleženec, pa sta prejela praktična darila. (Na sliki del udeležencev)

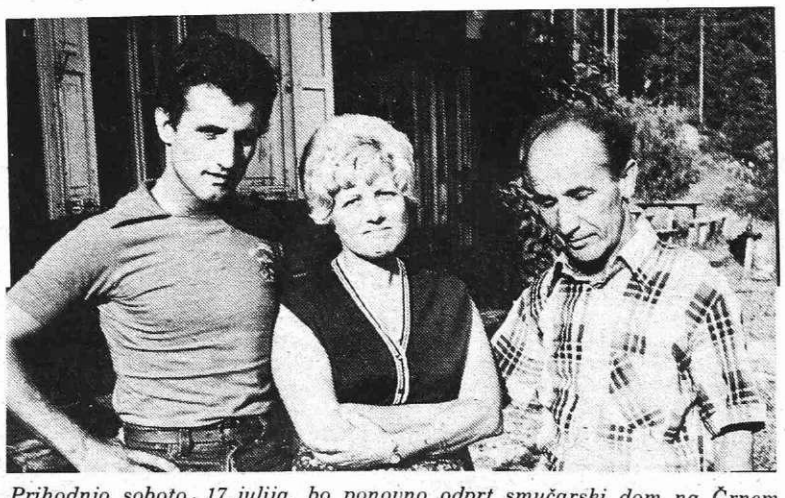

Prihodnjo soboto, 17. julija, bo ponovno odprt smučarski dom na Črnem vrhu. Novi oskrbnik doma bo družinski par REZEC, ki vljudno vabi k ponovnemu obisku te postojanke.

30. ŽENSKO PRVENSTVO SLOVENIJE NA JESENICAH

V ponedeljek, 12. julija, se bo v veliki šahovski dvorani na Jesenicah začelo republiško žensko prvenstvo v šahu. To prvenstvo bo že trideseto in bo torej jubilejno, zato so se jeseniški šahovski delavci še posebej potrudili in preuredili veliko šahovsko dvorano. Na prvenstvu bo nastopilo več kot petnajst najboljših šahistk iz vse Slovenije, najboljša pa bo dobila naslov republiške prvakinje in se bo uvrstila na državno prvenstvo.

Na Jesenicah ima ženski šah že dokajšnjo tradicijo, saj so bile nekatere igralke (Marija Svetina in Lojzka Pongrac) vsa povojna leta med najboljšimi igralkami v Sloveniji. Lojzka Pongrac je dvakrat osvojila naslov republiške prvakinje in sicer leta 1955 in 1968, večkrat pa je zmagala na raznih hitropoteznih prireditvah širom Slovenije. Danes ekipa Jesenic šteje več članic, ki so vse že visoko kategorizirane, nekatere pa že po kvaliteti sodijo med najboljše (Nada Marušič, Ada Radič, Mirjam Klinar in še nekatere).

Tekmovanje se bo začelo v ponedeljek ob 15. uri, ko bo svečana otvoritev žrebanja številk. Redna kola bodo vsak dan od 17. do 21. ure, medtem ko se bodo prekinjene partije igrale ob 10. uri dopoldne. Šahovski delavci na Jesenicah upajo, da se bodo otvoritvene slovesnosti udeležili vsi povabljeni pa tudi vsi ostali ljubitelji šaha ter bo redna kola spremljalo kar največ obiskovalcev.

Šahovsko društvo Jesenice

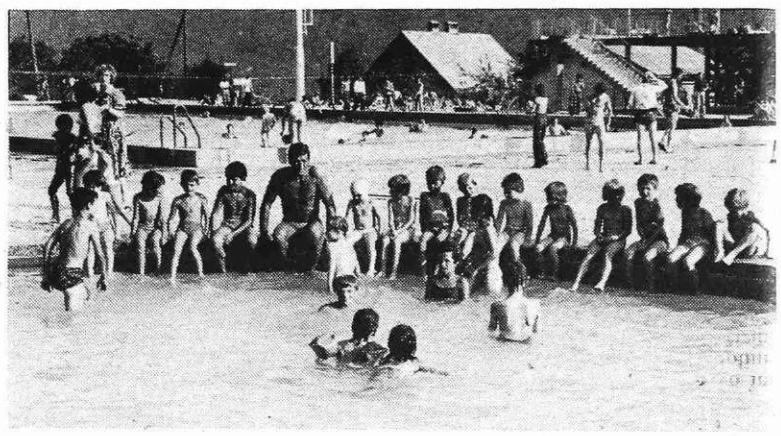

Plavalni klub Jesenice je tudi letos organiziral plavalno šolo za otroke. Prvi so bili na vrsti predšolski otroci. Plavalni tečaj, ki se danes (8. 7.) zaključuje, je od 22. 6. naprej obiskovalo 23 malih neplavalcev. Odslej naprej pa bodo dopoldne in popoldne v izmenah po deset dni na vrsti tečaji za šolsko mladino. Predvidevajo, da se bo do konca poletja naučilo plavati okrog 100 otrok. (Na sliki naši najmlajši s plavalnim učiteljem Benom Ramušem.)

PLEZALO ALPINISTIČNE NAVEZE ČAKAJO POD STENAMI IN ZAJEDAMI

Z nastopom pravega koledarskega poletja se je začela poletna plezalno aplinistična sezona. Mladinski in alpinistični odseki pri 137 planinskih društvih, ki združujejo preko 90.000 aktivnih ljubiteljev in obiskovalcev gora, so koristno izkoristili tako imenovani čas mrtve plezalnoalpinistične sezone med zimo in poletjem s plezalnimi šolami. V njih so se prvenstveno mladi, prihajajoči in neučakani plezalci seznanili in oborožili z nujno potrebnim teoretičnim in praktičnim-tehničnim znanjem s katerim se bodo lažje in uspešneje borili z mnogimi težavami in nevarnostmi v gorah.

Po sijajnih, vrhunskih dosežkih naših plezalcev in alpinistov v domačih in tujih gorah v Dolomitih, Centralnih Alpah, na Ušbi, Il Capitanu, na Kavkazu, Pamirju, Hindukušu, Kangbachenu, Trisulu in še prav posebej na Makaluju, je zanimanje med delavsko in šolsko mladino naraslo preko vseh najbolj optimističnih pričakovanj. Alpinistični odseki in sekcije s številnim članstvom rastejo kot gobe po dežju tudi tam, kjer pred leti za planinstvo kaj šele za plezalni šport in alpinizem, ni bilo niti najmanjšega zanimanja. Delavska in šolska mladina se navdušuje za vrhunski plezalni šport in ekstremni alpinizem. Mladi iz Tržiča, Velenja, Kamnika, Kranja, Raven in Črne, Jesenic, Radovljice in Mojstrane, se nikakor nočejo več zadovoljiti z vrhunskimi dosežki svojih učiteljev in predhodnikov. Mladi nočejo več stopicati na mestu in v senci naših starejših plezalnoalpinističnih asov, ki so ponesli ime našega alpinizma v stebre dolomitskih campanilov, ozebnike centralnih Alp in zasnežene grebene Andov, Hindukuša in Himalaje ali strehaste previse Il Capitana.

Številni mladi plezalci in alpinisti, katerih pogledi, prijemi in koraki so usmerjeni proti težkim in visokim ciljem, hočejo z novimi dosežki hitreje zavrteti razvojno kolo našega plezalnega športa in alpinizma.

V mesecu juliju bo odmevala po naših stenah in grebenih pesem klinov in kladiv pogosteje kot doslej. Vsi alpinistični odseki načrtujejo plezalnoalpinistične tabore v Planici, na Vršiču, Krnici, Martuljku, Vratih in Krmi, najboljše naveze pa bodo že sredi poletja ali pozneje odšle v zahtevnejše tuje gorske skupine. Posamezni AO navezujejo stike s plezalci in alpinisti v južnoameriških Andih, Karakorumu ali celo v Mongoliji. Naši vrhunski plezalci in ekstremni alpinisti uspešno in neučakano segajo po zadnjih lovorikah svetovnega alpinizma, v gorah vseh petih kontinentov.

Prva in osnovna naloga in skrb naših planinsko-alpinističnih organizacij pa je in mora biti predvsem varnost vseh ljubiteljev in obiskovalcev gora v cilju preprečevanja številnih manjših, lažjih in še prav posebej smrtnih planinskoalpinističnih nesreč. V gorah nikoli in nikjer ne smemo dopustiti podcenjevanja številnih, velikih nevarnosti ali pa precenjevanje svojih sposobnosti, opreme in znanja, vse to se v gorah kaj rado nepopravljivo in kruto maščuje.

PLANSKA SEKCIJA TUDI V RATEČAH

Kljub temu, da sta planinstvo in alpinizem v Gorenjesavski dolini pomembni rekreacijski aktivnosti in da skorajda ni naselja brez planinskega društva, so bile Rateče brez organizacije, ki bi povezovala ljubitelje gora in narave.

Na pobudo članov postaje gorske reševalne službe, ki svoje poslanstvo zgledno opravljajo že desetletje in več v dolini Planince, v stenah in vrhovih nad njo, je bil sklican minuli teden sestanek, ki so se ga udeležili vsi predstavniki društev in organizacij v vasi.

Razšli so se prepričani in enotni, da je sekcija planinskega društva potrebna in da je načrt dela sicer obsežen, a uresničljiv in da bo sekcija združila ljudi, ki so jim gore ljube in blizu.

Sekcijo bo z mladostno zagnanostjo vodil znan in uspešen alpinist in himalajec Jože Rožič. Pomoč ostalih članov postaje gorske reševalne službe in drugih pa bo koristna in potrebna.

Aktivnost članov bo v prvem obdobju vezana na domače gore nad Planico. Vsa dejavnost sekcije se bo namreč odvijala pod geslom: »Spoznavaj svoj domači kraj«.

Pobudniki ustanovitve sekcije pričakujejo velik odziv mladih in starejših, ki jim bodo pota po pobočjih Mojstrovk, Travnika, Jalovca in Ponc prijetno razvedrilo po celotedenskem delu.

V četrtek, 8. julija bo ustanovni sestanek planinske sekcije na katerem se bodo pogovorili o prvem izletu in pogledali diapozitive iz gora nad Planico.

Ob porajanju planinske sekcije v Ratečah pa smo lahko samo zadovoljni, saj je planinstvo ena izmed aktivnosti, ki ljudi osrečuje od rane mladosti pa do pozne starosti in jim odkriva najbolj odmaknjene lepote, ki so dosegljive vsem, ki jim ni odveč še pred dnem zapustiti zakajene doline.

B. M.